

POTENCIĀLI AIZSARGĀJAMĀ DENDROLOĢISKĀ STĀDĪJUMA

“Popes muižas parks”

NOVĒRTĒJUMS UN PRIEKŠLIKUMI PAR ĪADT
AIZSARDZĪBAS REŽĪMA IZVEIDOŠANU

Pasūtītājs: Dabas aizsardzības pārvalde

Izpildītājs: SIA “LABIE KOKI eksperti”

Izpētes objekts: Popes muižas parka komplekss atrodas Popē, Popes pagastā, Ventspils novadā. Pope atrodas Ventspils novada vidienē, autoceļā A10 (Rīga - Ventspils) malā.

Izpētes laiks: 2018.gada 5. septembris

Iesaistītie eksperti:

Daiga Strēle, Latvijā kvalificēta (apliecības sērija KAB Nr. 078039) dārzniece, Latvijas Kokkopju - Arboristu biedrības valdes locekle un Eiropas Arboristu Padomes (EAC) sertificēta arboriste (sertifikāta Nr. ID 004737).

Jolanta Kriviņa, Ainavu arhitekta (sērija PD E Nr.2104);

Maija Medne, Latvijā kvalificēta arboriste – kokkope (apliecības sērija KAB Nr. 068981), bioloģe, LR sertificēta sugu un biotopu jomas eksperte (sertifikāta Nr. 102); Latvijas Dendrologu biedrības sertificēta dendroloģe (sertifikāta Nr. 011);

Laura Mazule, Latvijā kvalificēta arboriste (KAB Nr. 085273), Latvijas Kokkopju - Arboristu biedrības valdes locekle; profesionālais maģistrs vides aizsardzībā un vides inženiera kvalifikācija, (sērija PD E Nr. 3275), ainavu arhitekta (sērija PD E Nr. 1711).

Saturs

Ievads.....	4
Normatīvie akti.....	5
1.1. Attīstības plānošanas dokumenti un vietējās pašvaldības saistošie noteikumi.....	5
1.2. Ministru kabineta noteikumi.....	5
1.3. Latvijas Republikas likumi.....	8
1.4. Starptautiskās saistības un Eiropas Savienības noteiktās prasības.....	10
2. Teritorijas raksturojums.....	13
2.1. Atrāšanās vietas raksturojums.....	13
2.2. Vēsturiskā attīstība.....	14
2.3. Zemes vienību raksturojums un piederība.....	17
3. Teritorijas novērtējums.....	19
3.1. Ainavas novērtējums.....	19
3.2. Svešzemju sugu stādījumu/dendroloģisko vērtību raksturojums – koku novērtējums.....	21
3.3. Dabas vērtību novērtējums.....	22
4. Aizsargājamo dendroloģisko stādījumu robežu izvērtēšana.....	24
4.1. Vēsturiskais un kultūrvēsturiskais novērtējums.....	24
4.2. Ainavas novērtējums.....	24
4.3. Dendroloģiskais novērtējums.....	24
4.4. Sugu un biotopu eksperta novērtējums.....	24
5. Rekomendācijas dabas vērtību saglabāšanai ilgtermiņā.....	26
Bibliogrāfija.....	28
Attēlu saraksts.....	32
Pielikumi.....	33

Ievads

Potenciālā valsts nozīmes dabas pieminekļa – Popes muižas parka dendroloģisko stādījumu novērtējums sagatavots, pamatojoties uz 2018. gada 18. jūnijā noslēgto līgumu Nr. 7.7/231/2018 starp **Dabas aizsardzības pārvaldi** un **SIA “LABIE KOKI eksperti”**. Šī līguma ietvaros paredzēts izstrādāt novērtējumu astoņiem dažādiem Latvijas dendroloģiskajiem stādījumiem – Brenguļu Čiekuržu, Briežmuižas lapegļu, Kalētu Mežaparka, Sāvienas baronu kapu, Stelpes “Grašu”, Stelpes “Izteku”, Stelpes “Timuku” un Tukuma “Lauksargu” dendroloģiskajiem stādījumiem un diviem potenciāli aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem – Kazdangas muižas parkam un Popes muižas parkam.

Novērtējums sastāv no ievada un 5 nodaļām, kas ietver 9 attēlus un 1 tabulu.

Pirmajā nodaļā apskatīti normatīvie akti, kas nosaka stādījumu aizsardzības statusu un regulē to darbību.

Otrajā nodaļā raksturota teritorijas atrašanās vieta, vēsturiskā attīstība un zemes vienību piederība.

Trešajā nodaļā analizētas dendroloģisko stādījumu ainaviskās un kultūrvēsturiskās vērtības, dots dendroloģiskais un dabas vērtību raksturojums un novērtējums.

Ceturtajā nodaļā atrodamas rekomendācijas dabas vērtību saglabāšanai ilgtermiņā.

Piektajā nodaļā veikta dendroloģisko stādījumu robežu izvērtēšana.

Novērtējums sagatavots uz 33 lapām un tam ir 5 pielikumi:

1. pielikums “Koku vērtēšanas kritēriji” uz 1 lapas;
2. pielikums “Dendroloģisko vērtību novērtējuma tabula” uz 14 lapām;
3. pielikums “Dižkoku uzmērīšanas anketa” uz 30 lapām;
4. pielikums “Dendroloģisko stādījumu plāns” uz 1 lapas;
5. pielikums “Sugu un biotopu eksperta atzinums Nr. MM102/23” uz 10 lapām.

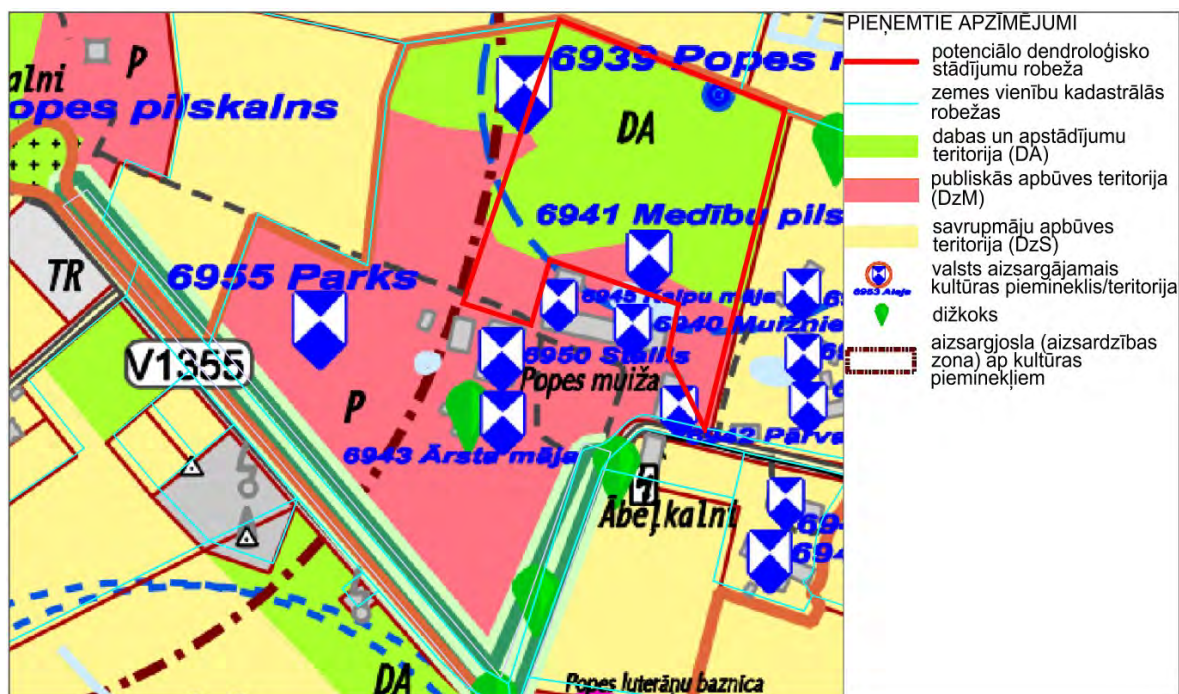
Normatīvie akti

Šajā nodaļā apskatīti spēkā esošie normatīvie akti, kas nosaka un regulē dendroloģisko stādījumu teritorijas statusu un darbības tajā.

1.1. Attīstības plānošanas dokumenti un vietējās pašvaldības saistošie noteikumi

Teritorijas plānojums - Ventspils novada teritorijas plānojums, papildināts 2016. gadā.

Teritorijas plānojums ir vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, tajā skaitā funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kā arī citi teritorijas izmantošanas nosacījumi. Ventspils novada teritorijas plānojumā, ko 2016. gadā papildinājusi SIA "Reģionālie projekti", Popes muižas parka teritorija ir atzīmēta kā apstādījumu teritorija, skatīt 1. attēlu. Popes muižas apbūves komplekss ir valsts aizsargājams kultūras piemineklis.

1.attēls "Popes pagasta teritorijas funkcionālais zonējums (2016) un ĪADT."

1.2. Ministru kabineta noteikumi

Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu"

Šajos noteikumos tiek noteikts īpaši aizsargājamās sugas (sugu saraksts pievienots noteikumu 1.pielikumā) un ierobežoti izmantojamās īpaši aizsargājamās sugas sarakstu (2.pielikums).

Ministru kabineta 2003. gada 26.augusta noteikumi Nr. 474 “**Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu**”

Noteikumi nosaka valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu un restaurāciju, kā arī kārtību, kādā tiek piešķirts vidi degradējoša objekta statuss.

Daļa dendroloģisko parku un stādījumu ir iekļauti kultūras pieminekļu sarakstā kā valsts nozīmes dabas pieminekļi; kā arhitektūras pieminekli var iekļaut objektus ar izcilu zinātnisku, kultūrvēsturisku vai izglītojošu nozīmi: nozīmīgas vietas – kombinētus cilvēka un dabas veidojumus (piemēram, pilsētu vēsturiskos centrus, ciemus, dārzus, parkus) un kultūrvēsturiskas cilvēka veidotas ainavas (līdz 19.gadsimtam ieskaitot) – teritorijas, kurām ir starptautiska vai nacionāla arhitektoniska, vēsturiska, estētiska un etnogrāfiska vērtība.

Ministru kabineta 2006. gada 21.februāra noteikumi Nr. 153 “**Noteikumi par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu**”

Noteikumi nosaka Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu, kurš skatām noteikumu pielikumā.

Ministru kabineta 2010.gada 16. marta noteikumi Nr. 264 “**Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi**”

Noteikumi nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (ĪADT) vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību, tajā skaitā pieļaujamās un aizliegtās darbības veidus aizsargājamās teritorijās, kā arī aizsargājamo teritoriju apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu un tās izveidošanas un lietošanas kārtību.

Noteikumi nosaka dendroloģisko stādījumu apsaimniekošanas nosacījumus.

Nosaka, aizsargājamās teritorijās aizliegtās darbības, ar konkrētiem izņēmumiem:

- nosaka, ka aizsargājamie dendroloģiskie stādījumi ir izņēmums, un tajos drīkst izmantot citzemju sugas meža atjaunošanā un ieaudzēšanā.

Noteikumu 8.nodaļas prasības attiecas uz dabas pieminekļiem, tajā skaitā, uz aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem.

Nodaļā (40.punkts) noteikts, kādas darbības ir aizliegtas dabas pieminekļa teritorijā:

- veikt darbības, kuru dēļ tiek bojāts vai iznīcināts dabas piemineklis vai mazināta tā dabiskā estētiskā, ekoloģiskā un kultūrvēsturiskā vērtība;
- iegūt derīgos izrakteņus, izņemot pazemes ūdens ieguvī personiskām vajadzībām;
- aizliegts: mainīt zemes lietošanas kategoriju, izņemot zemes lietošanas kategorijas maiņu aizsargājamās dendroloģiskajos stādījumos saskaņā ar normatīvajiem aktiem par parku ierīkošanu un apsaimniekošanu;
- aizliegts kurināt ugunsgrākus ārpus speciāli ierīkotām vietām.

Noteikumu 8.3. apakšnodaļa (48., 49., 50., 51. punkts) nosaka, ka pēc Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas saņemšanas atļauts:

- bīstamos kokus atļauts nocirst (novākt), ja nav citu iespēju novērst bīstamu situāciju (piemēram, apzāģēt zarus, izveidot atbalstus, izvietot norobežojošās barjeras un braukšanas ātrumu ierobežojošas zīmes);
- koku ciršana un dendroloģisko stādījumu atjaunošana atļauta saskaņā ar aizsargājamā dendroloģiskā stādījuma rekonstrukcijas projektu;
- aizsargājamā dendroloģiskajā stādījuma teritorijā pieļaujama infrastruktūras vai inženierkomunikāciju izbūve vai atjaunošana, kā arī ēku rekonstrukcija.

Ministru kabineta 2012.gada 2.maija noteikumi Nr. 309. “**Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža**”

Noteikumi nosaka kārtību koku ciršanai ārpus meža, kādā kārtībā izsniedz atļauju koku ciršanai ārpus meža, metodiku zaudējumu aprēķināšanai par koku ciršanu pilsētas un ciema teritorijā, kā arī gadījumus, kad zaudējumu atlīdzība netiek noteikta.

Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumi Nr. 935 “**Noteikumi par koku ciršanu mežā**”

Noteikumi nosaka galvenās cirtes un kopšanas cirtes kritērijus, maksimālo kailcirtes platību, koku ciršanas kārtību mežā, dabas aizsardzības prasības koku ciršanai, cirsmu sagatavošanas kārtību, kārtību, kādā izsniedzams apliecinājums koku ciršanai, un tā derīguma termiņu, kā arī nosaka koku ciršanas kārtību Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā, lai īstenotu būvniecību, parku, mežaparku un lauksaimniecībā izmantojamās zemes ierīkošanu, kuras rezultātā platība tiek atmežota.

Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumi Nr. 936 “**Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā**”

Noteikumi nosaka vispārējās dabas aizsardzības prasības meža apsaimniekošanā, aprobežojumus aizsargjoslās ap purviem, bioloģiski nozīmīgu meža struktūras elementu noteikšanas un saglabāšanas nosacījumus, saimnieciskās darbības ierobežojumus dzīvnieku vairošanās sezonas laikā.

Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumi Nr. 940 “**Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu**”

Noteikumi nosaka mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu, ja mikroliegums tiek izveidots kādā no īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, papildus šiem noteikumiem piemērojamas normas, kas regulē īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzību un apsaimniekošanu.

Ministru kabineta 2017. gada 20.jūnija noteikumi Nr. 350 “**Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu**”

Noteikumi nosaka īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu, kā arī īpaši aizsargājamās meža, krūmāju un purvu biotopus raksturojošās pazīmes. Saraksts ar piezīmēm pievienots šo noteikumu pielikumā.

Ministru kabineta 2007. gada 24. aprīļa noteikumi Nr. 281 “**Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas**”

Noteikumi nosaka tiešo kaitējumu draudu gadījumus un kārtību, kādā Valsts vides dienests organizē preventīvo pasākumu veikšanu. Tāpat tiek noteikti sanācijas mērķi un metodes, kārtība, kādā nosakāmi un veicami sanācijas pasākumi, un kārtība, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas.

1.3. Latvijas Republikas likumi

Likums “**Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām**”

Likums definē īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sistēmas pamatprincipus, to veidošanas kārtību un pastāvēšanas nodrošinājumu, pārvaldes, stāvokļa kontroles un uzskaites kārtību, kā arī valsts, starptautisko, reģionālo un privāto interešu savienojamību īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanā, saglabāšanā, uzturēšanā un aizsardzībā.

Likuma 6. pants nosaka, ka “dabas pieminekļi ir atsevišķi, savrupi dabas veidojumi: aizsargājamie koki, dendroloģiskie stādījumi, alejas, ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi un citi dabas retumi, kam ir zinātniska, kultūrvēsturiska, estētiska vai ekoloģiska vērtība”.

Likums nosaka vispārīgus apsaimniekošanas noteikumus. 26. pants par aizsargājamās teritorijas apsaimniekošanas organizēšanu nosaka, ka „nepieciešamo saimniecisko pasākumu veikšanai aizsargājamās teritorijās likumā noteiktajā kārtībā var izveidot biedrības un nodibinājumus. Vietējās pašvaldības var finansēt un veikt savā administratīvajā teritorijā esošo aizsargājamo teritoriju apsaimniekošanu. Biedrības, nodibinājumi un pašvaldības par plānotajiem apsaimniekošanas pasākumiem informē Dabas aizsardzības pārvaldi”.

“**Aizsargjoslu likums**”

Likuma mērķis ir noteikt aizsargjoslu veidus un to funkcijas, aizsargjoslu izveidošanas, grozīšanas un likvidēšanas pamatprincipus, aizsargjoslu uzturēšanas un stāvokļa kontroles kārtību un saimnieciskās darbības aprobežojumus aizsargjoslās.

Lai gan dendroloģiskie stādījumi atbilst īpaši aizsargājamo dabas teritoriju - dabas pieminekļu (MK noteikumi Nr. 264) prasībām, kuru apsaimniekošanā jāņem vērā noteiktie aizliegumi, piemēram, bez Dabas aizsardzības pārvaldes atļaujas aizliegts cirst kokus, Aizsargjoslu likums nosaka, ka: “elektrolīniju trase — elektrolīniju darbības nodrošināšanai paredzēta dabā esoša josla, kas ietilpst aizsargjoslā un uzturama brīva no kokiem un krūmiem”.

Tā kā Aizsargjoslu likums ir augstākstāvošs nekā Ministru kabineta noteikumi, tad, ja rodas neskaidrības par koku ciršanu elektrolīniju tuvumā, tad jāņem vērā Aizsargjoslu likumā noteiktās normas.

„Meža likums”

Likuma mērķis ir veicināt meža ekonomiski, ekoloģiski un sociāli ilgtspējīgu apsaimniekošanu un izmantošanu, visiem meža īpašniekiem vai tiesiskajiem valdītājiem nodrošinot vienādas tiesības, īpašuma tiesību neaizskaramību un saimnieciskās darbības patstāvību un nosakot vienādus pienākumus; kā arī reglamentēt valsts meža zemes pārvaldības un atsavināšanas nosacījumus.

Likums nosaka, ka meža zeme ir zeme, uz kuras ir mežs, zeme zem meža infrastruktūras objektiem, kā arī mežā ietilpstošie pārplūstošie klajumi, purvi, lauces un tam piegulošie purvi.

Saskaņā ar likumu mežs ir ekosistēma visās tās attīstības stadijās, kur galvenais organiskās masas ražotājs ir koki, kuru augstums konkrētajā vietā var sasniegt vismaz piecus metrus un kuru pašreizējā vai potenciālā vainaga projekcija ir vismaz 20 procentu no mežaudzes aizņemtās platības;

Likums nosaka, ka par mežu neuzskata:

- zemi, ko aizņem esošu autoceļu zemes nodalījuma josla, dzelzceļa zemes nodalījuma josla, elektrisko tīklu un elektronisko sakaru tīklu gaisvadu līniju trase, gāzes vadu, naftas vadu trase, ūdensvadu trase un kapsēta, kā arī mākslīgas vai dabiskas izcelsmes koku rindu, kuras platums ir mazāks par 20 metriem, augļu dārzu, parku, kokaudzētavu;
- atsevišķi no meža esošu platību, kas atbilst meža definīcijai un ir mazāka par 0,5 hektāriem.

Likums nosaka, ka parku meža zemē izveido saskaņā ar teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem pēc noteikta plāna vai projekta, lai nodrošinātu sabiedrības atpūtai un izklaidei piemērotus dabas objektus. Parkam ir nepieciešama regulāra kopšana un atjaunošana, lai uzturētu tā funkcijas un kvalitāti.

Savukārt mežaparku izveido, lai nodrošinātu sabiedrības atpūtai, sportam un izklaidei piemērotus apstākļus mežā, un to apsaimnieko tādā apjomā, lai saglabātu meža ekosistēmu

un nepasliktinātu teritorijas estētisko, ainavisko un kultūrvēsturisko vērtību. Mežaparkā ir aizliegta kailcirte.

“Sugu un biotopu aizsardzības likums”

Likuma mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu Latvijā, saglabājot Latvijai raksturīgo faunu, floru un biotopus, regulē sugu un biotopu aizsardzību, apsaimniekošanu un uzraudzību, veicina populāciju un biotopu saglabāšanu atbilstoši ekonomiskajiem un sociālajiem priekšnoteikumiem, kultūrvēsturiskajām tradīcijām, kā arī regulē īpaši aizsargājamo sugu un biotopu noteikšanas kārtību. Likums definē valsts pārvaldes un institūciju kompetenci, zemes īpašnieku un pastāvīgo lietotāju pienākumus un tiesības sugu un biotopu aizsardzībā, nosaka nepieciešamību veikt sugu un biotopu monitoringu.

“Vides aizsardzības likums”

Likuma mērķis ir veicināt ilgtspējīgu attīstību vides aizsardzības jomā, kā arī radīt un nodrošināt efektīvu vides aizsardzības sistēmu. Tās uzdevumi ir saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti, saglabāt bioloģisko daudzveidību, veicināt dabas resursu un enerģijas ilgtspējīgu izmantošanu, nodrošināt sabiedrības līdzdalību ar vides aizsardzību saistītu lēmumu pieņemšanā, kā arī nodrošināt sabiedrībai iespēju brīvi saņemt vides informāciju. Likums piemērojams saistībā ar kontroli vides aizsardzības jomā un resursu izmantošanu, iedzīvotāju tiesībām un pienākumiem vides aizsardzības jomā.

“Teritorijas attīstības plānošanas likums”

Likuma mērķis ir panākt, ka teritorijas attīstība tiek plānota tā, lai varētu paaugstināt dzīves vides kvalitāti, ilgtspējīgi, efektīvi un racionāli izmantot teritoriju un citus resursus, kā arī mērķtiecīgi un līdzsvaroti attīstīt ekonomiku. Teritorijas plānošanas viens no uzdevumiem ir saglabāt dabas un kultūras mantojumu, ainavas un bioloģisko daudzveidību, kā arī paaugstināt kultūrainavas un apdzīvoto vietu kvalitāti.

1.4. Starptautiskās saistības un Eiropas Savienības noteiktās prasības

Eiropas Padomes 1992. gada 21. maija direktīvas 92/43/EEK par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību

Direktīvas mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos, veicot dabisko biotopu, faunas un floras aizsardzību. Direktīvas paredz, ka katrai dalībvalstij ir jāizveido aizsargājamo dabas teritoriju tīkls (saukts par NATURA 2000), kas nodrošinātu direktīvu pielikumos minēto sugu un biotopu adekvātu aizsardzību un saglabātu vai atjaunotu labvēlīgu aizsardzības stāvokli dabiskās izplatības areālā. Ja dendroloģiskais stādījums ir nozīmīgs kādas sugas dzīvotnes aizsardzībai, to var rosināt noteikt kā Natura 2000 teritoriju.

Likums “Par 1992. gada 5. jūnija Riodežaneiro Konvenciju par bioloģisko daudzveidību”

Ar šo likumu tika pieņemta un apstiprināta konvencija par bioloģisko daudzveidību Latvijā. Konvencijas uzdevumi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana.

Likums “Par 1979. gada Bernes Konvenciju par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu”

Ar šo likumu tika pieņemta un apstiprināta konvencija par dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu Latvijā. Konvencijas mērķi ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, un arī veicināt šādu sadarbību.

Likums “Par Konvenciju par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību”

Ar šo likumu tiek pieņemta un apstiprināta 1972. gada Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību. Konvencijā tiek skaidroti jēdzieni “kultūras mantojums” un “dabas mantojums”, kā arī skaidrota nepieciešamība aizsargāt unikālas kultūras un dabas vērtības.

Likums “Par 1998. gada 25. jūnija Orhūsas konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem”

Ar šo likumu tika pieņemta un apstiprināta Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas 1998. gada 25. jūnija Orhūsas konvencija par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem Latvijā. Tas ir jauna veida starptautisks līgums, kurš sasaista vides tiesības ar cilvēka tiesībām. Orhūsas konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu attiecības saistībā ar vides jautājumiem, sevišķi pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs.

Ministru kabineta 2003. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 10 „Noteikumi par līgumu par sikspārņu aizsardzību Eiropā”

1991. gadā 4. decembrī pieņemtais „Līgums par sikspārņu aizsardzību Eiropā” nosaka, ka Latvijā ir jāaizliedz sikspārņu apzināta ķeršana, turēšana vai nogalināšana, jānosaka teritorijas, kas ir nozīmīgas sikspārņu saglabāšanas statusam, ieskaitot mītnēm un aizsardzībai, jāņem vērā nepieciešamie ekonomiskie un sociālie apsvērumi, aizsargājot šīs vietas no izpostījuma vai traucējumiem, jācenšas identificēt un aizsargāt svarīgākās sikspārņu barošanās vietas no izpostīšanas vai traucēšanas, jāveic atbilstoši pasākumi, lai sekmētu sikspārņu aizsardzību un sekmētu sabiedrības apziņas veidošanos par sikspārņu

saglabāšanas nozīmīgumu. Dendroloģiskajos stādījumos sastopamie lielie, dobumainie koki var būt piemērotas dzīvotnes sīkspārņiem, kā arī dažādu ūdens objektu tuvums nodrošina nepieciešamās barošanās vietas.

Likums “Par Eiropas ainavu konvenciju”

Ar šo likumu tika pieņemta un apstiprināta Eiropas ainavu konvencija. Konvencijas mērķi ir veicināt ainavu aizsardzību, pārvaldību un plānošanu, kā arī organizēt sadarbību par ainavu jautājumiem Eiropā. Konvencija attiecas uz visām pušu teritorijām un ietver dabiskās, kā arī lauku, urbānās un piepilsētu teritorijas. Tā ietver sauszemes un jūras teritorijas, un iekšējos ūdeņus. Tā attiecas uz ainavām, kuras var uzskatīt par izcilām, tāpat kā uz ikdienišķām vai degradētām ainavām. Latvijā ir izstrādāts un 2007.gada 29.martā Saeimā pieņemts Likums par Eiropas ainavu konvenciju, ar kuru tā tiek pieņemta un apstiprināta.

Eiropas Padomes 2009. gada 30. novembra Direktīva 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību

Direktīva attiecas uz visu savvaļas putnu sugu aizsardzību, kas sastopamas dalībvalstu teritorijā. Direktīva nosaka šo sugu aizsardzību, apsaimniekošanu un uzraudzību, un to izmantošanas normas. Direktīva attiecas uz putniem, putnu olām, putnu ligzdām un putnu dzīvotnēm. Dalībvalstīm jāveic nepieciešamie pasākumi, lai uzturētu šo sugu populācijas tādā līmenī, kas, pirmkārt, atbilst ekoloģijas, zinātnes un kultūras prasībām, tajā pašā laikā ņemot vērā saimnieciskās un rekreatīvās prasības, vai lai tuvinātu šo sugu populācijas minētajam līmenim. Dalībvalstīm jāveic nepieciešamie pasākumi, lai pietiekamā mērā saglabātu, uzturētu vai atjaunotu visu šo putnu sugu dzīvotņu daudzveidību un teritoriju. Dendroloģiskajos stādījumos dažādi koku ciršanas vai kopšanas, kā arī dažādi infrastruktūras izveides projekti būtu jāveic ārpus putnu ligzdošanas laika, samazinot negatīvo ietekmi uz putnu sugām.

2. Teritorijas raksturojums

2.1. Atrāšanās vietas raksturojums

Pope atrodas Kurzemē, Ventspils novadā, Popes pagastā aptuveni 20 km attālumā no Ventspils.

Ventspils novada teritorija ģeogrāfiski iekļaujas divos ģeomorfoloģiskajos rajonos – Piejūras un Kursas zemienēs. Šiem rajoniem raksturīgs līdzens vai viļņots reljefs, kurā veidojas lieli lauksaimniecības vai mežu apgabali. Piejūras un Kursas zemienēs dominē meži, kuri veidojas uz mazāk auglīgām smiltis vai pārmitrām augsnēm. Novads atrodas vairākos dabas apvidos – Piejūras zemienes Ventavas, Irves un Piemāres līdzenumos, Kursas zemienes Ugāles līdzenumā. Ugāles līdzenums galvenokārt ir viegli viļņots, vietām plakans. Reljefa saposmējumi ir no 2 līdz 10 m. Līdzenumā atsevišķās vietās vērojami pacēlumi – Popes, Ugāles, Puzes (15-40 m), kas savulaik bija salas Baltijas ledus ezerā.

Ģeogrāfiski teritorija atrodas Piejūras zemienē, Rindas līdzenumā, kur absolūtais augstums ir aptuveni 57 m v.j.l. Stādījumiem raksturīgs ļoti izteikts mikroreljefs, kur ieplakas mijas ar stāviem pauguriem (2.attēls). Apsekotās teritorijas absolūtais augstums samazinās virzienā no dienvidiem uz ziemeļiem.

2. attēls *“Popes parka mežaudze un izteiktas reljefa formas”.*

Popes pagastā ir nozīmīgas smiltis un smiltis – grants atradnes. No Ventspils novada teritorijas plānojuma noprojams, ka tieši Popes muižas kompleksa tuvumā ir vairākas potenciāli piesārņotas vietas.

Popi īpaši krāšņu dara tās septiņas alejas un dižkoki muižas parkā. Apmeklētāju iecienītākās ir Muižas aleja, kas ved gar evaņģēliski luterisko baznīcu uz muižas kompleksu, Pilskalna aleja, kas ved uz Popes pilskalnu un estrādi, aleja muižas parkā, kas ved no skolas ēkas uz muižas dīķiem. Popei ir īpašs, Ventspils pusei neraksturīgais reljefs. Milzīgajā līdzenumā, kas stiepjas no Ventspils līdz pat Talsiem, Pope paceļas uz augšu kā oāze neauglīgajā purvaino mežu līdzenumā. Lielie meži aiztur vēju un palīdz saglabāt siltumu.

2.2. Vēsturiskā attīstība

Popes muižas pils ir fon Bēru dzimtas Popes dzimtas atzara īpašums, tā ir celta 17. gs. pirmajā pusē. Līdz 1920. gadam muiža pieder fon Bēru dzimtai (v. Behr). Pirmais tās īpašnieks ir Johans Bērs (Johann Behr), bet pēdējais barons Georgs fon Bērs (Baron Georg v. Behr).

Latvijas Nacionālā digitālā bibliotēka “zudusilatvija.lv” vēsta, ka viena no vecākajām Popes muižas kompleksa ēkām ir vecā pils jeb medību pils, kas celta 1653. gadā. Tā ir dzīvojamā torņa tipa ēka. Latvijā šāda tipa ēkas ienāca Livonijas kara laikā. Pils atrodas parka daļā aiz dīķa ar nostiprinātiem krastiem.

Pils jeb kungu māja ir divstāvu ēka ar izvirzījumu ēkas vidusdaļā, trīs stāvu augstumā un vaļēju terasi. Terases dzelzs margas ir gotiskās formās. 17. - 18. gs. ēka kapitāli pārbūvēta. Izbūvēti 4 mezonīni un 4 skursteņi. Parādes durvis aptver portāls, balstīts uz 4 apaļām koka kolonnām. Pilij bijuši 78 stikla logi, kas tai laikā skaitījies liels greznums un bagātības apliecinājums. Par to liecina 18. gs. sākuma inventarizācijā veiktais īpašais stikla rūšu un metāla kaluma uzskaitījums. 18. gs. sākumā - ap 1720. gadu Popes pilī sāka atkal jauna pārbūve. Šajā pārbūvē izveidotā pils (daļa no tagadējās) ir ļoti līdzīga Frīdrihšteinas un Donhofštates pilīm Vācijā un Kornvihdas pilij Polijā Olšteinas vojevodistē un šo piļu īpašnieki ir Bēru radinieki, bet arhitekti - Žans de Boots un Džons Kollass, tad varētu domāt, ka viens no viņiem vai pat abi piedalījušies arī Popes pils pārbūvē. Pārbūves rezultātā pilī bijušas šādas telpas: halle, galerija, parka zāle, biljarda zāle, gleznu zāle, zaļā istaba, kungu istaba, lauksaimniecības istaba, bibliotēka, mūzikas istaba. Bez tam pilī bijušas vairākas guļamistabas un palīgtelpas. Muižu aptvēris dārzs, uz kuru veduši vārtiņi (skatīt 2. un 3. attēlu).

3. attēls “Iežogotais taisnstūrveida parādes parks muižas pils priekšā.”

4. attēls “Muižas parādes dārzs ar vārtiņiem (1910.)”

18. gs. sākumā muižā notikusi inventarizācija, tajā uzskaitītas pavisam 23 ēkas: pils, muižkunga māja ar klēti un stallis, rija, dzīvojamā māja, sarkanā klēts, lopu kūts, divi zirgu staļļi, ratnīca, siena šķūnis, kalpu māja, pirts, smēde, brūzis, iesala rija, krogs, ceptuve, ratu šķūnis, mucu māja u.c.. 18. gs. sākumā netālu no muižas (domājams, pie Krojvalkas) dedzināta purva rūda. Muižā bijušas divas papīrfabrikas, un sīrupa fabrika, kura izmantota arī Latvijas Republikas laikā. 18. gs. tiek paplašināts parks un izveidotas alejas. 19. gs.

40. gados veikta pils paplašināšana. Pils rietumu galam piebūvēts jauns korpuss un tam galā vēl vāgūzis. Rezultātā zuda ēkas simetrija un pagalma plānojuma viengabalainība. Šajos gados muižas centra taisnstūrveida pagalmu papildināja vēl divas ēkas - pārvaldnieka māja un doktorāts (skatīt 5.attēlu), kurā atradās aptieka un slimnīca. 1840. gadā, pēc muižas pārbūves, pils iegūst savu tagadējo izskatu.

5. attēls "Doktorāta ēka (1910.)"

Grāmatā "Latvijas dendroloģiskās vērtības" minēts, ka vēlākos gados muižas kompleksa ēkas izmantotas dažādiem mērķiem, tur bijusi Popes astoņgadīgā skola, vecmāšu un feldšeru punkts un kolhozs "Sarkanā bulta". Pēc 1920. gada (dažos avotos no 1940. gada) kungu mājā izvietota skola, kur pašlaik ir Popes pamatskola. Šobrīd ēku apsaimnieko pamatskola.

Šobrīd muižas ansambli veido vairākas ēkas – kungu māja (pils), vecā pils jeb medību pils, ap parādes laukumu izvietots doktorāts, muižas pārvaldnieka ēkas, klēts un stallis. Muižas kompleksa centra ēkas grupējas ap taisnstūra pagalmu un apaļu zāliena rundāli vidū. Kungu mājas, kas atrodas dīķa priekšā, būvniecības gads nav skaidri zināms, taču ir minējumi, ka tas varētu būt bijis 1608. gads vai 1620. gads.

Popes muižas parks ir veidots atbilstoši senākajam Austrumbaltijas ainavu parku tipam; tas ir lirisks, idealizēts lapu koku mežs ar tālām skatu perspektīvām, kam vietas ģeogrāfisko īpatnību dēļ nav konkrēta noslēguma.

Arhitekte Ilze Māra Janelis Popes muižas parka vienkāršotajā apsaimniekošanas plānā raksta, ka 20.gs. sākumā parādes pagalms kungu mājas priekšā pārveidots par

eklektisku historisma stila košumdārzu, kas vēlāk vēl pārveidots par regulāra plānojuma parkveidīgu platību.

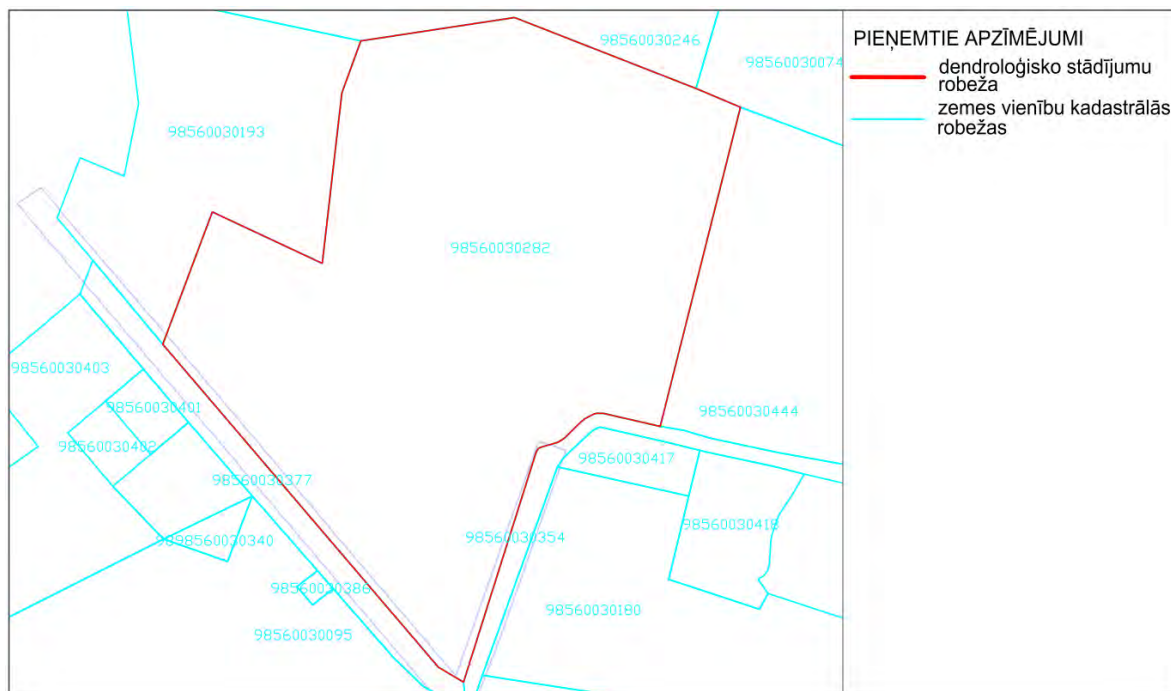
6. attēlā var redzēt Popes muižas pils ēku, kurā šobrīd atrodas Popes pamatskola, un dzīvojamo ēku, kurā 2018. gada jūnijā izcēlās ugunsgrēks. Priekšplānā redzams parādes parks ar lieliem zāliena laukumiem un ziemciešu un vasaras puķu stādījumiem celiņu malās.

6. attēls “Popes muižas pils ēka un dzīvojamā ēka”

2.3. Zemes vienību raksturojums un piederība

Popes muižas parks atrodas zemes vienībā ar kadastra Nr. 98560030282, kas atrodas pašvaldības īpašumā. Īpašuma platība ir 14,6 ha.

7. attēls “Zemes vienība, kurā ietilpst Popes muižas parks”

3. Teritorijas novērtējums

Nodaļā aprakstītas un analizētas Popes muižas parka ainaviskās un kultūrvēsturiskās vērtības, dots bioloģiskā stāvokļa raksturojums (arī no dendroloģijas, entomoloģijas, botānikas, lihenoloģijas, brioloģijas zinātņu viedokļa), kā arī apskatītas iespējas to saglabāšanai ilgtermiņā.

Ainavas vērtējums sniegts balstoties uz ainavu arhitekta novērtējumu, teritoriju apsekojot dabā un salīdzinot esošo situāciju ar pieejamajiem kartogrāfiskajiem, ilustratīvajiem un vēstures izpētes materiāliem.

Dendroloģiskais novērtējums sniegts, balstoties uz koku vizuālo novērtējumu dabā.

Dabas novērtējums sniegts, balstoties uz sugu un biotopu eksperta atzinumu, skatīt pielikumu.

Stādījumiem dots unikalitātes novērtējums, kas kalpo par pamatojumu dendroloģisko stādījumu iekļaušanai, paplašināšanai vai izslēgšanai no valsts nozīmes īpaši aizsargājamo dendroloģisko stādījumu kategorijas.

3.1. Ainavas novērtējums

Popes muižas parka ainavas novērtējums sagatavots, apsekojot teritoriju dabā 2018. gada 7. oktobrī, kā arī iepazīstoties ar pieejamajiem kartogrāfiskajiem un vēsturiskās izpētes materiāliem.

Teritorijā ap muižas ēku un abpus parādes parkam ir līdzens reljefs; nogāzes ir tikai meža daļā aiz dīķa. Popes muižas parks joprojām ir salīdzinoši ainavisks un kopts. Protams, laika ritējuma un mainīgas politiskās iekārtas dēļ parks ir mainījies un tam ir radies neizbēgams antropoloģiskais uzslāņojums. Popes muižas parks atrodas blakus bijušajai Popes muižai, kas mūsdienās ir pamatskola. Parkā dominē dažādi lapu koki - parastās liepas (*Tilia cordata*), parastie oši (*Fraxinus excelsior*), parastie ozoli (*Quercus robur*), parastā zirgkastaņa (*Aesculus hippocastanum*), kā arī samērā daudz sastopami dendroloģiskie retumi - parastais dižskābardis (*Fagus sylvatica*) un platlapu liepa (*Tilia platyphyllos*).

Popes muižas parka austrumu daļā ir četrās rindās stādīti koki, kur divās vidējās rindās dominē dažādu sugu liepas, savukārt ārējās rindās ir arī citu sugu lapu koki. Starp rindām ir ceļš, kas, acīmredzami, iet gar parka austrumu un ziemeļu robežu. Parka zemsedzē dominē podagras gārša (*Aegopodium podagraria*), daudzgadīgā kaņepene (*Mercurialis perennis*) un zilā vizbulīte (*Hepatica nobilis*). Visticamāk, parkā ir izteikts pavasara jeb efemeroīdu aspekts, taču apsekojuma brīdī to nebija iespējams konstatēt. Teritorijas dienvidrietumos aug martagonlilija (*Lilium martagon*), kas ir raksturīga, Latvijā

naturalizējusies dekoratīvā suga, nereti sastopama muižu parkos. Parkā esošie celiņi tiek izpļauti, tur sastopama parastā kamolzāle (*Dactylis glomerata*).

Popes muižas parks nosacīti sadalāms trīs daļās (zonās) – parādes parks, muižas pils priekšā un dīķis aiz pils, nogāžu veidotā ainavu parka daļa, saimnieciska rakstura daļa, ap ēkām kompleksa labajā un kreisajā pusē, kur šobrīd dzīvo vairākas ģimenes.

Teritorija muižas pils priekšpusē un aiz tās ir kopta. No senākiem muižas laikiem ir saglabāties dažādu krūmu cirpts un brīvi augošs dzīvžogs ap taisnstūra laukumu pils priekšā. Krūmi abpus celiņam tieši pret pils galveno fasādi it kā akcentē celiņa beigas, norādot, ka tūdaļ būs kaut kas, kam pievērst uzmanību, taču tajā pašā laikā no attāluma šie krūmi aizsedz pils fasādi. Šeit atrodas ļoti vērtīgi kokaugu eksemplāri – sarkanais dižskābardis, dažādu sugu ozoli. Teritorijas atdzīvināšanas nolūkos uz celiņa pašā muižas priekšā ir novietotas vasaras puķu stādījumu kastes un sarkanā dižskābarža zemākajos zaros iekārti skolēnu veidoti mākslas objekti. Šie veidojumi ir atsevišķi, īslaicīgi un nenodara kaitējumu parkam kā aizsargājamam vēsturiskam objektam. Parādes daļas rietumu pusē ir izveidota rododendru dobe. Skolas vajadzībām rietumu pusē ir izvietotas sporta līdzekļi un riteņu novietne. Šādi teritorijas papildinājumi nav retums, jo ļoti daudzās muižu ēkās Latvijā padomju laikos tika izvietotas izglītības iestādes.

8. attēls. “Muižas parkā izvietota skolai nepieciešamā infrastruktūra.”

Dabīgā nogāzē veidotajā ainavu parkā dominē parastie dižskābarži, taču ir arī priedes, liepas. Iespējams, ka daži saglabājušies eksemplāri ir stādīti muižas laikos, bet vairums ir sējeņi. Ļoti apsveicami, ka var redzēt, ka parks tiek apsaimniekots un sējeņi tiek regulāri retināti, lai nodrošinātu labākus augšanas apstākļus atsevišķiem spēcīgākajiem indivīdiem, kā arī, lai nodrošinātu teritorijai ainaviska parka – ainavas mainīguma,

dabiskuma un nelielas mežonības - noskaņu, nevis meža izskatu. Dabā ir daļēji nolasāmi pastaigu celiņi, kas parādās arī 1868. gada plānā. Šobrīd tie gan vairāk atgādina iestaigātas takas, nevis plānotus, pastaigām izmantojamus celiņus. Dabā ir grūti identificēt divdaļīgo dīķi, kas ir attēlots gan 1868. gada plānā, gan minēts I. M. Janelis 2017. gadā sastādītajā Popes muižas parka vienkāršotās apsaimniekošanas plānā. Šajā daļā atrasti vairāki ļoti liela izmēra koki.

Teritorijas muižas kompleksa rietumu un austrumu puses ir piedzīvojušas vairākas pārmaiņas. Dzīvojamo māju apdzīvoja vairāki cilvēki līdz šā gada jūnijā tur izcēlās ugunsgrēks. Teritorijas apsekojuma brīdī ēka bija norobežota. Aiz ēkas izveidojusies blīva saimniecības zona – vairāki malkas šķūnīši, malkas grēdas un sausās tualetes slejas rindās zem dižkoku vainagiem.

Bijušo doktorātu arī apdzīvo vairākas ģimenes. Aiz ēkas sadzīves ceļā ir izveidojies viss pagalmam piederošais – ir gan puķu un dārzeņu dobes, siltumnīcas, nojumes atpūtai un malkas šķūnīši, gan arī laukumi auto novietošanai un batuts bērnu priekam.

Ja teritorijas muižas pils priekšpusē un aiz tās vēl kaut nedaudz ir saglabāts iecerētais plānojums, kas liecina par muižas kompleksa nozīmību, tad teritorijas aiz doktorāta un dzīvojamās mājas ir uzaudzējušas stipri lielāku antropoloģisko slāni un vizuāli arvien mazāk un mazāk atgādina muižas kompleksa teritoriju, tādējādi degradējot visu muižas kompleksa ainavu.

3.2. Svešzemju sugu stādījumu/dendroloģisko vērtību raksturojums – koku novērtējums

Koku inventarizācija Popes muižas parkā veikta 2018. gada 5. septembrī. Numerācija dabā piešķirta 59 kokiem. Nozīmīgākie un parametros lielākie dendroloģiski vērtīgie un vietējās sugas koki numurēti dabā ar plastikāta numuriem pēc vienotas sistēmas, numerācija atspoguļota inventarizācijas plānā un tabulās. Koku fiziskais stāvoklis novērtēts pēc 10 baļļu sistēmas, nosakot vitalitāti un piešķirot noteiktu krāsu (skatīt pielikumu “Koku vērtēšanas kritēriji”), un apskatāms koku novērtējuma tabulās.

Veicot koku stāvokļa novērtējumu, secināts:

- Apskotajā teritorijā novērtēti 16 dažādi kokaugu taksoni: Eiropas baltegle *Abies alba* – 3 gab., balzāma baltegle (*Abies balsamea*) – 1; cukura kļava (*Acer saccharum*) – 1 gab., palsā zirgkastaņa (*Aesculus flava*) – 2 gab., sarkanais dižskābardis (*Fagus purpurea*) – 5 gab., Eiropas dižskābardis (*Fagus sylvatica*) – 24 gab., Eiropas dižskābardis “Purpurea latifolia” (*Fagus sylvatica* ‘Purpurea Latifolia’) - 1 gab., Eiropas lapegle (*Larix decidua*) – 3 gab., Veimuta priede (*Pinus strobus*) – 1 gab., Menzīsa duglāzija (*Pseudotsuga menziesii*) – 3 gab., parastais ozols (*Quercus robur*) – 4 gab., parastais ozols

“Fastigiata” (*Quercus robur* ‘Fastigiata’) - 1 gab., ozola suga *Quercus sp.* - 1 gab., parastā īve (*Taxus baccata*) – 2 gab., parastā liepa (*Tilia cordata*) – 1 gab., platlapu liepa (*Tilia xplatyphyllos*) – 6 gab.

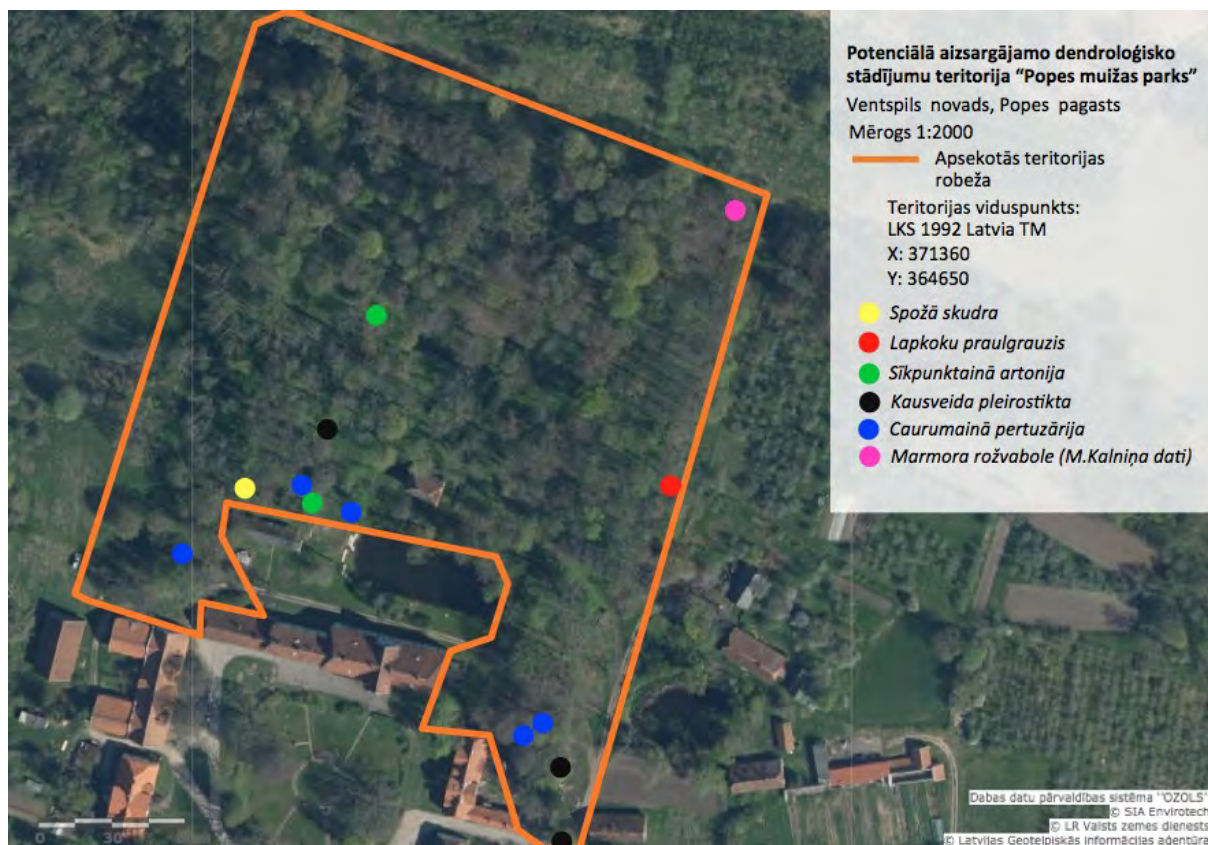
- Vidējais koku fiziskā stāvokļa novērtējums objektā ir 6,54 no 10.
- Teritorijā konstatēti **ļoti vērtīgi un izcili koki** – 51 gab., kuru vainagi plānā atzīmēti ar sarkanu un violetu krāsu, ir noteikti saglabājami; **vērtīgi koki** – kopumā 7 gab., kuriem vainagi plānā ir atzīmēti ar zaļu krāsu; **mazvērtīgi koki** – 1 gab., kura vainags plānā atzīmēts ar pelēku krāsu; koki iespēju robežās ir saglabājami.
- Teritorijā konstatēti **10 valsts nozīmes dižkoki** – Nr. 52735, 52737, 52745, 52748, 52749, 52750, 52772, 52778, 52779, 52792 – kuriem saskaņā ar Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumiem Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” ir noteikta aizsargjosla vainaga projekcijas platumā, kā arī 10 m platā joslā no tās (mērot no koka vainaga projekcijas ārējās malas).
- Teritorijā ir **4 potenciālie dižkoki** – Nr. 52738, 52739, 52740, 52793.
- Koku kopšanas prioritātes. **2 koki ar kopšanas prioritāti A!** (koks ir akūti bīstams, jākāpj nekavējoties) Nr. 52740; 52750; **2 koki ar kopšanas prioritāti A** (noteikti jāveic darbi 1-6 mēn. laikā) Nr. 52745; 52753; **8 koki ar kopšanas prioritāti B** (nepieciešama kopšana, bet nav steidzama), Nr. ; 52735; 52737; 52738; 52739; 52751; 52761; 52772; 52792; **10 koki ar kopšanas prioritāti C** (var sakopt, bet nav nepieciešams), Nr. 52741; 52747; 52755; 52757; 52758; 52759; 52778; 52779; 52790; 52791; **37 koki ar kopšanas prioritāti D** (kopšana nav nepieciešama), Nr. 52736; 52742; 52743; 52744; 52746; 52748; 52749; 52752; 52754; 52756; 52760; 52762; 52763; 52764; 52765; 52766; 52767; 52768; 52769; 52770; 52771; 52773; 52774; 52775; 52776; 52777; 52780; 52781; 52782; 52783; 52784; 52785; 52786; 52787; 52788; 52789; 52793.

3.3. Dabas vērtību novērtējums

Popes muižas parkā tika konstatētas kopumā piecas īpaši aizsargājamas sugas (definētas pēc Ministru kabineta noteikumiem Nr.396 “*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*”) (atradnes skatīt 9. attēlā):

- kukainis spožā skudra *Lasius fuliginosus* (1 atradne);
- vabole lapkoku praulgrauzis *Osmoderma eremita* (1 atradne);
- ķērpis sīkpunktainā artonija *Arthonia byssace* (2 atradnes);
- ķērpis kausveida pleirostikta *Pleurosticta acetabulum* (3 atradnes);
- ķērpis caurumainā pertuzārija *Pertusaria pertusa* (4 atradnes),
- vabole marmora rožvabole *Liocola marmorata* (pēc Kalniņš, 2014)

kā arī ierobežoti izmantojamā suga - parka vīngliemezis *Helix pomatia*. Trīs no konstatētajām īpaši aizsargājamajām sugām, ir iekļautas Ministru kabineta noteikumu Nr.940 “*Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu*” sugu sarakstā, kam veidojams mikroliegums: lapkoku praulgrauzis, sīkpunktainā artonija un caurumainā pertuzārija.

9. attēls “Īpaši aizsargājamās sugas Popes parkā”.

Popes muižas parka kokaudze neatbilst dabiska meža biotopa kritērijiem, jo ir mākslīgi veidota, kokaudzē ir svešzemju sugas, kā arī ir maz atmirušās koksnes un citu dabiskam mežam raksturīgo struktūru, taču parkā sastopamas trīs dabisku meža biotopu indikatoru sugas: dižegļu lekanaktis *Lecanactis abietina*, rakstu ķērpis *Graphis scripta* un tievā gludlape *Homalia trichomanoides*, kas liecina par parka dabiskošanos un tuvošanos lapkoku mežam raksturīgiem apstākļiem ar šādiem mežiem raksturīgo mikroklimatu.

Pēc SIA “LABIE KOKI eksperti” 2018. gada 5. septembrī veiktās koku inventarizācijas datiem, parkā konstatēti 10 īpaši aizsargājami dabas objekti – aizsargājami koki (dižkoki). Aizsargājамie koki noteikti ar Ministru kabineta 2010.gada 16. marta noteikumu Nr. 264 “*Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*” 2. pielikumā uzrādītajiem stumbru apkārtmēriem 1,30 m augstumā no sakņu kakla).

4. Aizsargājamo dendroloģisko stādījumu robežu izvērtēšana

Šajā nodaļā pēc sniegtajiem ekspertu novērtējumiem un atzinumiem tiek izvērtēta Popes muižas parka atbilstība dendroloģisko stādījumu statusam.

Izvērtējot dendroloģisko stādījumu vēsturi, kultūrvēsturisko nozīmīgumu, ainavas vērtību, dendroloģisko un dabas vērtību, tiek secināts, ka stādījumiem piemīt vēsturiska, ainaviska un dendroloģiska vērtība, tādēļ tiek rekomendēts precizēt robežas un piešķirt parkam dendroloģisko stādījumu statusu.

4.1. Vēsturiskais un kultūrvēsturiskais novērtējums

Popes muižas parks kopā ar muižas apbūves kompleksu jau ir iekļauts valsts nozīmes aizsargājamo pieminekļu sarakstā, turklāt ir atrodamas vēsturiskas liecības par parka plānojumu, tā izbūvi un pārveidošanu. Muižas kompleksa ēkas un parks papildina viens otru. Parka stādījumiem ir vēsturiska un kultūrvēsturiska vērtība.

4.2. Ainavas novērtējums

Parkā joprojām var nolasīt vēsturisko plānojumu – reprezentatīvs priekšdārzs ar simetriskiem stādījumiem, atvērta un izsauļota teritorija ar ūdenskrātuvi uzreiz aiz muižas ēkas un mežs ar pastaigu celiņiem tālākajā plānā. Tāpat kompleksu papildina jau aizsardzībā esošā aleja uz muižu. Parks ir ainaviski vērtīgs un tiek rekomendēts parkam piešķirt dendroloģisko stādījumu statusu.

4.3. Dendroloģiskais novērtējums

Pēc SIA “LABIE KOKI eksperti” veiktā parka kokaugu novērtējuma tiek konstatēti 14 dažādi taksoni ar introducētajiem kokiem. Parks ir apzināti plānots un veidots, joprojām ir salasāmi vairāki parka struktūras elementi, ir saglabājušās vairākas introducētās sugas, ir daudz liela izmēra un vecuma koku eksemplāru. Parka stādījumi ir dendroloģiski vērtīgi un tiek rekomendēts tiem piešķirt dendroloģisko stādījumu statusu.

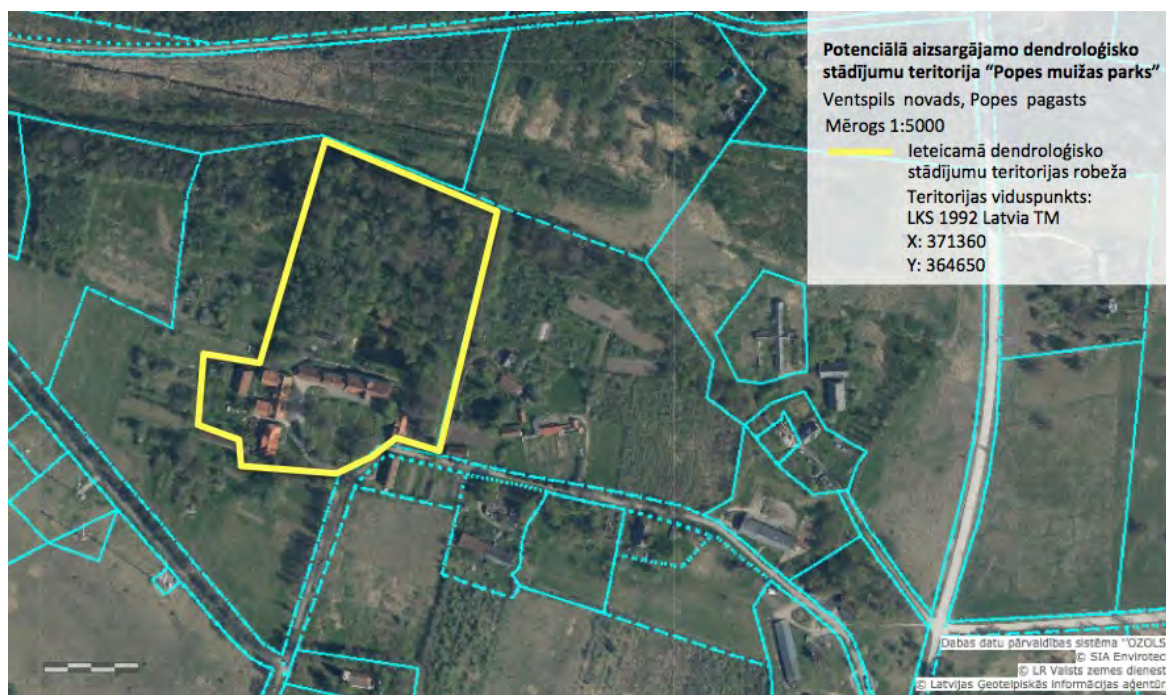
4.4. Sugu un biotopu eksperta novērtējums

Sugu un biotopu ekspertes Maijas Mednes veiktajā atzinumā tika konstatētas 6 aizsargājamas sugas, viena ierobežoti izmantojamā suga, kā arī dabiska meža indikatorsugas. Potenciālajā dendroloģisko stādījumu teritorijā “Popes muižas parks” sastopamās dabas vērtības ir valstiski nozīmīgas. Lapkoku praulgrauzis iekļauts “Padomes Direktīvas 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību” II pielikumā, kur apkopotas sugas, kurām veidojamas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas.

Dabas vērtību klātbūtne Popes muižas parkā ir likumsakarīga un loģiski iekļaujas daudz plašākā, cilvēka veidotā ainavā, iekļaujot arī Popes muižas aleju. Tā kā parkam un alejai ir raksturīgi daudz veci, dobumaini koki, tā ir piemērota dzīvotne īpaši aizsargājamām sugām. Parkā ir sastopami arī vidēja vecuma un jaunāki koki, kas nodrošinās dzīves vietu retajām sugām arī nākotnē.

Apsekojuma laikā tika apskatīta tikai parka daļa, kas ir tiešā Popes muižas tuvumā. Ņemot vērā M. Kalniņa 2014. gadā izstrādātajā dokumentā “Priekšlikumi NATURA 2000 teritoriju dibināšanai lapkoku praulgrauža *Osmoderma eremita* (=barnabita) aizsardzībai” 15. pielikumā doto kartogrāfisko materiālu, būtu nepieciešama papildus izpēte meža teritorijām, kas atrodas uz ziemeļrietumiem no pašreizējās apsekotās teritorijas - aiz estrādes, pilskalna, kā arī aiz mājām “Ķirškalni”, “Pakalni” un “Āboltiņi”, lai spriestu par plašākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas izveidi un tās atbilstību lapkoku praulgrauža prasībām. Cita būtiska dabas vērtība Popes muižas parkā ir daudzie dabas pieminekļi – dižkoki, no kuriem vairums sastopami Popes pamatskolas tuvējā apkaimē, pagalmos. Tā kā šai teritorijai pieslēdzas arī īpaši aizsargājamā aleja, būtiski ir iekļaut īpaši aizsargājamās dabas teritorijā ne tikai blīvo mežaudzi, kas ir aiz muižas, bet arī muižas priekšas daļu ar atsevišķi augošajiem kokiem – dižkokiem.

Balstoties uz iepriekš minēto, rekomendēju dibināt īpaši aizsargājamu dabas teritoriju īpaši aizsargājamās dendroloģiskos stādījumus “Popes muižas parks”. Piedāvājumu potenciālā dendroloģiskā stādījuma robežām skatīt 10. attēlā.

10. attēls "Piedāvājums potenciālā dendroloģiskā stādījuma robežām".

5. Rekomendācijas dabas vērtību saglabāšanai ilgtermiņā

Šajā nodaļā sniegtas rekomendācijas Popes muižas parka ainavu telpas uzlabošanai un dabas vērtību saglabāšanai ilgtermiņā (1.tabula).

Pirms parka kopšanas, uzturēšanas, labiekārtošanas vai būvniecības darbiem, izstrādājams rekonstrukcijas projekts, kurā iekļaujama teritorijas izpēte, novērtējums un teritorijas kopšanas un uzturēšanas plāns, paredzot labiekārtošanas darbus, kas veicinātu teritorijas attīstību Koku kopšana (vainagu sakopšana, bīstamo koku nozāģēšana) veicama atbilstoši kopšanas darbu tabulai (pielikuma Nr.2). Veicot labiekārtošanas vai būvniecības darbus Popes muižas parka teritorijā rekomendējams pirms būvniecības darbiem saņemt atzinumu no kokkopja - arborista un sugu un biotopu eksperta, kas apliecinātu, ka paredzētā būvniecība neietekmēs dabas vērtību dzīvotspēju un pastāvēšanu ilgtermiņā.

Aizliegtās un atļautās darbības Popes muižas parka teritorijā tiek noteiktas ar Ministru kabineta 2010. gada 16. marta pieņemtajiem noteikumiem Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 8.2. apakšpunktu, kur aprakstītas atļautās un aizliegtās darbības īpaši aizsargājama koka jeb dižkoka teritorijā.

Šobrīd Popes muižas parkā novērojamas minimālas apsaimniekošanas darbības, kas lielākoties saistāmas ar koku ciršanu un celiņu izplaušanu un kas nav būtiski negatīvi ietekmējušas parka dendroloģiskās un dabas vērtības. Parkā novērojami veci celmi, kas liecina par selektīvu koku izciršanu, visticamāk, izvēcot potenciāli bīstamos vai arī nolūzušos kokus. Parkā novērojamas vien dažas kritālas. Mirusī koksne tiek izvākta, zari - sadedzināti. Apsaimniekošanas brīdī tika dedzinātas nocirsto koku atliekas. Vietām parkā novērojami sazāģētā kokmateriāla krāvumi. Intensīvāk izmantotās parka atklātās daļas - zālāji skolas tuvumā, kā arī celiņi pašā parkā, tiek pļauti. Uz parka kokiem vietām izvietoti putnu būri.

1.tabula

Nepieciešamie apsaimniekošanas pasākumi

Nr. p.k.	Mērķis	Veicamā darbība	Prioritāte
1.	Koku sakopšana (zaru nozāģēšana, bīstamo koku nozāģēšana, dižkoku vainagu sakopšana).	Koku sakopšana, ievērojot SIA "LABIE KOKI eksperti" doto kopšanas darbu aprakstu (pielikums Nr.2). 1. Ja tiek veikta koku kopšana, tajā skaitā – bīstamo koku nozāģēšana, vēlams lielo koku stumbrus saglabāt parkā kā mirušo koksni, piemēram, pārvēršot tos dažādos vides objektos. Šādā veidā tiks piesaistītas sugas, kas apdzīvo mirušo koksni – vaboles, sūnas, ķērpji u.c. dzīvie organismi. 2. Lai palielinātu atmirušās koksnes daudzumu parkā, ieteicams, lielos, sausos zarus nenozāģēt pie stumbra, bet atstāt drošā garumā.	Aktivitāte jāuzsāk, ja koki kļūst bīstami, vispirms izvērtējama koku sakopšana bīstamības novēršanai, nevis nozāģēšana.

		3. Lai veicinātu parkā sastopamo dižkoku ilgmūžību, katram kokam sagatavotas nepieciešamo kopšanas darbu norādes.	
2.	Parka labiekārtošana (būvniecības veikšana tiešā koku tuvumā, jaunu koku stādīšana bojā gājušo koku vietā)	Ja parkā vai citu apkaimes saglabājamo koku tiešā tuvumā plānota būvniecība ar zemes rakšanu, svarīgi ievērot koku kritisko, minimālo un optimālu sakņu aizsardzības zonu, kā arī rūpēties par koku sumbru un vainagu aizsardzību būvniecības laikā.	Aktivitāte jāveic labiekārtojuma/būvniecības darbu gadījumā atbilstoši saskaņotam projektam.
3.	Lapkoku praulgrauža (<i>Osmoderma eremita</i>) populācijas ilglaicības nodrošināšana.	2. Veco, dobumaino koku saglabāšana gan pašā parkā, gan Popes pamatskolas apkārtnē; 3. ja lapkoku praulgrauža koks ir kļuvis bīstams un jānozāģē vai arī tas izgāžas/nolūzt, jāveic vaboļu ligzdas pārcelšana uz citu dobumu. Šo darbu veikšanai jāpiesaista sugu un biotopu jomas eksperts - entomologs ar pieredzi šādu darbu veikšanā; 4. tā kā izlidojušās lapkoku praulgraužu vaboles barojas ar ziedu nektāru, vēlams apstādījumos ieviest vasaras vidū ziedošus krūmus, piemēram, rozes.	Aktivitāte jāuzsāk pēc iespējas ātrāk.
4.	Visu īpaši aizsargājamo sugu parkā dzīvotņu saglabāšana.	1. Neveikt darbības, kas būtiski mainītu mikroklimatu parkā, piemēram, strauju koku izciršanu lielā platībā. Svarīgi saglabāt individuālus kokus, uz kuriem šīs sugas ir sastopamas. Ja kāds no šiem kokiem iet bojā, vai kļūst bīstams, vēlams īpaši aizsargājamo ķērpju sugu transplantācija uz citu piemērotu koku. Ja jānozāģē koki, kur sakņu sistēmā dzīvo spožā skudra, jāveic ligzdas pārcelšana izrokot koka stubeni ar sakņu sistēmu un ierokot citā vietā. 2. Sugu transplantāciju vai skudru ligzdas pārvietošanu vēlams veikt sugu un biotopu jomas ekspertam ar attiecīgu pieredzi šādu darbu veikšanā.	Aktivitāte jāuzsāk pēc iespējas ātrāk.

Bibliogrāfija

1. Aizsargjoslu likums (1997). Latvijas Republikas Saeimas likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 56/57 25.februārī. <https://likumi.lv/doc.php?id=42348>, sk. 15.11.2018.
2. Barona fon Bēra kariete. http://vesture.eu/index.php/Att%C4%93ls:Behr_Pope_1910.jpg, sk. 21.11.2018.
3. Bells S., Nikodemus O. (2000) Rokasgrāmata meža ainavas plānošanai un dizainam, Rīga: Valsts Meža dienests.
4. Briņķis J., Buka O. (2006) Pilsētas un lauku apdzīvoto vietu kompleksu arhitektoniski telpiskā plānošana, Rīga: RTU, Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultāte, Arhitektūras un pilsēt būvniecības katedra.
5. Cinovskis R., Bice M. Latvijas dendroloģiskās vērtības, 1986, 341. lpp.
6. Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā (2012). Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr.936. Latvijas Vēstnesis, Nr.203 28.decembrī. <https://likumi.lv/doc.php?id=253758>, sk. 15.11.2018.
7. Dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS. <http://ozols.gov.lv>, sk. 15.11.2018.
8. Eiropas Savienības aizsargājami biotopi Latvijā (2013). Noteikšanas rokasgrāmata. 2. papildināts izdevums. Rīga, Latvijas Dabas fonds, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, 320 lpp.
9. Ek T., Suško U., Auziņš R. (2002) Mežaudžu atslēgas biotopu inventarizācija. Valsts Meža dienests, Ostra Gotaland Meža pārvalde.
10. Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi (2010). Latvijas Republikas Ministru kabineta 16. marta noteikumi Nr. 264. Latvijas Vēstnesis, Nr. 50, 30. martā. <https://likumi.lv/doc.php?id=207283> sk. 15.11.2018.
11. Janelis I. M., Popes muižas parka vienkāršotais apsaimniekošanas plāns (2017). Rīga.
12. Johnson O., More C., Collins tree guide, London, 2006
13. Kadastrs.lv. Karšu pārliks. <https://www.kadastrs.lv/>, sk. 15.11.2018.
14. Kalniņš M., Priekšlikumi NATURA 2000 teritoriju dibināšanai lapkoku praulgrauža *Osmoderma eremita* (=barnabita) aizsardzībai. (2014) Sigulda, Biedrība "Zaļā upe".
15. Lapkoku praulgrauzis. Sabiedriskā monitoringa rokasgrāmata. https://daba.gov.lv/upload/File/DOC/SabM_R_07_LapkokuPraulgr.pdf, sk. 15.11.2018.
16. Latvijas Nacionālā digitālā bibliotēka Zudusī Latvija. <https://www.zudusilatvija.lv/>, sk. 21.11.2018.

17. Mednieku namiņš jeb Briņinieku pils (Pope). <https://www.redzet.lv/code/V-618-14>, sk. 21.11.2018.
18. Meža likums (1997). Latvijas Republikas Saeimas likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 98/99 16. martā. <https://likumi.lv/doc.php?id=2825>, sk. 15.11.2018.
19. Moisejevs R., Ķērpju indikatorsugu rokasgrāmata dabas pētniekiem. Daugavpils Universitāte, 2016.
20. Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem (2001). Latvijas Republikas Ministru kabineta 20. marta noteikumi Nr. 131. Latvijas Vēstnesis, Nr. 48, 23. martā. <https://likumi.lv/doc.php?id=5773>, sk. 15.11.2018.
21. Noteikumi par īpaši aizsargājamo un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu (2000). Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr.396. Latvijas Vēstnesis, Nr. 413/417 17. novembrī. <https://likumi.lv/doc.php?id=12821>, sk. 15.11.2018.
22. Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža (2012). Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr. 309. Latvijas Vēstnesis, Nr.70 8.maijā. <https://likumi.lv/doc.php?id=247350>, sk. 15.11.2018.
23. Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu (2003). Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr. 474. Latvijas Vēstnesis, Nr.118. 29. augustā. <https://likumi.lv/doc.php?id=78458>, sk. 15.11.2018.
24. Noteikumi par Latvijā sastopamo Eiropas savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu (2006). Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr. 153. [Latvijas Vēstnesis](https://likumi.lv/doc.php?id=128923), Nr. 33 (3401), 24.februārī. <https://likumi.lv/doc.php?id=128923>, sk. 15.11.2018.
25. Noteikumi par līgumu par sikspārņu aizsardzību Eiropā (2003). Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr. 10. Latvijas Vēstnesis, Nr.5 10.janvārī. <https://www.vestnesis.lv/ta/id/70073>, sk. 15.11.2018.
26. Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu (2013). Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr. 940. Latvijas Vēstnesis, Nr. 203 28.decembrī. <https://likumi.lv/doc.php?id=253746>, sk. 15.11.2018.
27. Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas (2007). Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr. 281. Latvijas Vēstnesis, Nr. 78 16. maijā. <https://likumi.lv/ta/id/157197>, sk. 15.11.2018.

28. Par 1979.gada Bernes konvenciju par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību (1996). Latvijas Republikas Saeimas likums. Latvijas Vēstnesis, Nr.1/2, 1997. gada 3.janvārī. <https://likumi.lv/doc.php?id=41733>, sk. 15.11.2018.
29. Par 1992. gada 5. jūnija Riodežaneiro Konvenciju par bioloģisko daudzveidību (1995). Latvijas Republikas likums. Latvijas Vēstnesis, Nr.137, 8.septembrī. <https://likumi.lv/doc.php?id=36679>, sk. 15.11. 2018.
30. Par 1998. gada 25. jūnija Orhūsas konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem (2002). Latvijas Republikas Saeimas likums. Latvijas Vēstnesis, Nr.64 26.aprīlī. <https://likumi.lv/doc.php?id=61586>, sk. 15.11.2018.
31. Par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (1992). Eiropas Padomes Direktīvas 92/43/EEK. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex%3A31992L0043>, sk. 15.11.2018.
32. Par Eiropas ainavu konvenciju (2007). Latvijas Republikas Saeimas likumi. Latvijas Vēstnesis, Nr.63 18.aprīlī. <https://likumi.lv/doc.php?id=156001>, sk. 15.11.2018.
33. Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (1993). Latvijas Republikas Augstākās Padomes likums. Latvijas Vēstnesis, Nr.5 25. martā. <https://likumi.lv/doc.php?id=59994>, sk. 15.11.2018.
34. Par Konvenciju par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību (1997). Latvijas Republikas Saeimas likums. Latvijas Vēstnesis, Nr.58/59 26.februārī. <https://likumi.lv/doc.php?id=42381>, sk. 15.11.2018.
35. Par pašvaldībām (1994). Latvijas Republikas Saeimas likums. Latvijas Vēstnesis, Nr. 61. 24. maijā. <https://likumi.lv/doc.php?id=57255>, sk. 15.11.2018.
36. Par savvaļas putnu aizsardzību (2009). Eiropas Padomes Direktīva 2009/147/EK <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32009L0147>, sk. 15.11.2018.
37. Rudovics A., Rudovica T. Latvijas fiziskā ģeogrāfija, 1995, 148. lpp.
38. Sugu enciklopēdija Latvijas Daba. <http://www.latvijasdaba.lv>
39. Sugu un biotopu aizsardzības likums (2000). Latvijas Republikas Saeimas likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 121/122 5.aprīlī. <https://likumi.lv/doc.php?id=3941>, sk. 15.11.2018.
40. Teritorijas attīstības plānošanas likums (2011). Latvijas Republikas Saeimas likums. Latvijas Vēstnesis Nr.173 2. novembrī. <https://likumi.lv/doc.php?id=238807>, sk. 15.11.2018.
41. Topogrāfiskā karte. <https://kartes.lgia.gov.lv/karte>

42. Ventspils novada teritorijas plānojums (2016). <http://www.ventspilsnovads.lv/ct-menu-item-432/109-attistibas-planosana/teritorijas-planojums/1283-planojums-novads>, sk. 21.11.2018.
43. Vides aizsardzības likums (2006). Latvijas Republikas Saeimas likums. Latvijas Vēstnesis Nr.183 15.novembrī. <https://likumi.lv/doc.php?id=147917>, sk. 15.11.2018.

Attēlu saraksts

- 1.attēls *“Popes pagasta teritorijas funkcionālais zonējums (2016) un ĪADT”*. Autoru veidota shēma pēc Ventspils novada teritorijas plānojuma (2013); Dabas datu pārvaldības sistēmas “Ozols”; kadastrs.lv.
2. attēls *“Popes parka mežaudze un izteiktas reljefa formas”*. Autoru fotofiksācija.
3. attēls *“Iežogotais taisnstūrveida parādes parks muižas pils priekšā.”* Foto zudusilatvija.lv.
4. attēls *“Muižas parādes dārzs ar vārtiņiem (1910).”* Foto zudusilatvija.lv.
5. attēls *“Doktorāta ēka (1910).”* Foto zudusilatvija.lv.
6. attēls. *“Popes muižas pils ēka un dzīvojamā ēka.”* Autoru fotofiksācija.
7. attēls. *“Zemes vienība, kurā ietilpst Popes muižas parks.”*. Autoru veidota shēma pēc Dabas datu pārvaldības sistēmas “Ozols”; kadastrs.lv.
8. attēls. *“Muižas parkā izvietota skolai nepieciešamā infrastruktūra.”* Autoru fotofiksācija.
9. attēls *“Īpaši aizsargājamās sugas Popes parkā”*. Autoru veidota shēma pēc Dabas datu pārvaldības sistēmas “Ozols”; kadastrs.lv.
10. attēls *“Piedāvājums potenciālā dendroloģiskā stādījuma robežām”*. Autoru veidota shēma pēc Dabas datu pārvaldības sistēmas “Ozols”; kadastrs.lv.

Pielikumi

KOKU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

PIEŅEMTIE APZĪMĒJUMI DENDROLOĢISKĀS IZPĒTES TABULĀ

vecumposma vērtējuma kritēriji

vecumposms	paskaidrojums	vitalitāte
V1	jauns koks, vainags strauji aug uz augšu	augsta vidēja zema
V2	koks gan uz augšu, gan platumā, sasniedzis reprodutīvo vecumu	augsta vidēja zema
V3	koks sasniedzis savus maksimālos izmērus	augsta vidēja zema
V4	koks sarūk augumā, noveco	augsta vidēja zema
V5	beigts	

pieņemtie apzīmējumi

apzīmējums	paskaidrojums
	koks ir valsts nozīmes dižkoks (MK noteikumi)
	koks ir vietējās nozīmes dižkoks
	potenciāls valsts nozīmes dižkoks
	koks ir ainaviski vērtīgs
	koks ir dendroloģisks retums
	kokam ir ekoloģiska vērtība
K	kokam ir kultūrvēsturiska vērtība

koka fiziskā stāvokļa novērtējums

vērtējums	paskaidrojums
10	izcils
9	gandrīz izcils
8	joti labs
7	labs
6	gandrīz labs
5	ar problēmu
4	bojāts
3	stipri bojāts
2	gandrīz beigts
1	beigts
0	koka vairs nav

koka vispārējais novērtējums

krāsa plānā	paskaidrojums
	izcils
	joti vērtīgs
	vērtīgs
	mazvērtīgs
	nevērtīgs

kopšanas darbu prioritāte

vērtējums	paskaidrojums
A!	jāsakopj nekavējoties (koks akūti bīstams)
A	noteikti jāsakopj (1 - 6 mēn. laikā)
B	jāsakopj (nav steidzami)
C	var sakopt (pēc nepieciešamības)
D	kopšana nav nepieciešama

KOKU NOVĒRTĒJUMA TABULA

Nr.p.k.	NOSAUKUMS		PAMATRĀDĪTĀJI						KOKU KOPŠANA			
	Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	Stumbra apkārtmērs, m	Koka augstums, m	Vainaga platums, m	Vecumposms	Vitalitāte	Vispārējais un fiziskā stāvokļa novērtējums	Apraksts	Prioritāte	Darba stundas	Ieteikumi
1/52735	 <i>Quercus robur</i>	parastais ozols	4,30	~ 19	Z 9,10; A 12,9; D 13,6; R 13,5	V3	vidēja	izcils 6	Koks aug muižas priekš dārzā. Vainaga zonā ir dzīvžogs, kas norobežo muižas priekš dārzu no iebraucamā ceļa. Vainags vairāk ir vērst DR virzienā. ZA virzienā stumbra lejasdaļā ir nolūzusi ass, veidojot plašus, vaļņus bojājumus ar atsegtu beigto koksni. Brūce tiek audzēta ciet. Bojājuma vietā ir attīstījusies brūnā trupe; šajā vainaga sektorā ir izveidojies robs, kas tiek audzēts ciet ar jaunajiem sānariem. Pirmie skeletzari attīstās ~2 m augstumā, tālu izejoši ar stabili savienojumu. Vainagā noņojuma rezultātā ir izveidojušies sausie zari. Ainavisks koks.	B	~ 10,0	Sauso zaru izžāģošana. R virzienā tālu izejošā skeletzara galotnes redukcija. A virzienā vērsto 2 apakšējo skeletzaru redukcija, samazinot masu un iespēju atšķelties.
2/52736	 <i>Fagus sylvatica</i> 'Purpurea Latifolia'	Eiropas dižskābardis, 'Purpurea Latifolia'	1,88; 2,07; 3,17	~ 24	~ 14	V3	augsta	izcils 7	Koks aug muižas priekšdārzā. Vainags ir vispusīgi attīstīts ar blīvu zarojumu. Vainaga apakšējos zaros ir iekārtas dekorācijas. Vainaga zonā ZA virzienā ir pieminas akmens un rododendru dobe. Koks stumbra lejasdaļā ~1 m augstumā dalās 3 asīs. Kokam ir krusteniski saauguši skeletzari, veidojot dabīgu statisko vainaga sistēmu. Sakņu sistēma pie sakņu kakla ir virspusēja un augšne vainaga zonā ir sablīvējusies; atsevišķām saknēm ir mehāniski bojājumi no teritorijas kopšanas darbiem.	D		Kopšana nav nepieciešama.

* Bistams koks līdz tā sakopšanas brīdim var radīt nopietnus draudus dzīvībai, veselībai un īpašumam.

KOKU NOVĒRTĒJUMA TABULA

KOKU NOVĒRTĒJUMS UN PAMATRĀDĪTĀJI										KOKU KOPŠANA		
Nr.p.k.	NOSAUKUMS		PAMATRĀDĪTĀJI						Prioritāte	Darba stundas	Ieteikumi	
	Latniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	Stumbra apkārtmērs, m	Koka augstums, m	Vainaga platums, m	Vecumposms	Vitalitāte	Vispārējais un fiziskā stāvokļa novērtējums				Apraksts
3/52737	 <i>Quercus robur</i>	parastais ozols	4,35	~ 23	Z 8,10; A 12,7; D 11,1; R 11,8	V3	vidēja	izcils 6	Koks ir stādīts koptā muižas priekš dārzā. Vainags ir vispusīgi attīstīts. Kokam D sektorā vainaga zonā ir asfaltēts iebraucamais ceļš. Vainaga zonas ārējā periferijā ir novilkti elektrības vadi. A virzienā līdz ar sakņu kaklu ir gājēju celiņš; sakņu sistēma šajā vietā ir daļēji virspusēja. Koka apakšējie skeletzari ir nozāģēti, paceļot vainagu līdz ~5 m augstumam. Kokam nav izteikta viena centrālā galotne, vainagā ir attīstījušās vairākas konkurējošās galotnes daļas. Kokam vainaga ārējā periferijā ir novērojami apsaluši šī gada dzinumi, nav novērojama arī neviena zīle. Koks ir ainavisks.	B	~ 10,0	Sauso zaru izzāģēšana, DA virzienā vērstā apakšējā skeletzara galotnes daļas redukcija. Neliela vainaga paceļšana virs elektrības vadiem. R virzienā atsevišķu konkurējošu asu redukcija.
4/52738	 <i>Quercus robur</i>	parastais ozols	3,83	~ 22	~ 16	V3	vidēja	ļoti vērtīgs 6	Koka vainags ir attīstīts pussferisks D virzienā. Koks aug ~1 m attālumā no gājēju taciņas grupā ar vēl vienu ozolu. Koks ~2 m augstumā dalās 2 līdzvērtīgās asīs. No asu savienojuma vietas vienai no asīm ir izveidojusies garenvirziena plaisa, kas tiek audzēta ciet. Koks ir ainavisks.	B	~ 12,0	Sauso zaru izzāģēšana. 8 tonnu dinamiskās vainaga drošības sistēmas uzstādīšana vainaga augšdaļā.
5/52739	 <i>Quercus robur</i>	parastais ozols	3,68	~ 22	~ 16	V3	vidēja	ļoti vērtīgs 5	Koks aug ~1 m attālumā no gājēju taciņas. Vainags ir pussferisks Z virzienā. Koks aug grupā ar blakus esošo ozolu. Koks ir ainavisks.	B	~ 10,0	Sauso zaru izzāģēšana, tālāk izvirzītās ass redukcija.

* Bistams koks līdz tā sakopšanas brīdim var radīt nopietnus draudus cilvēka dzīvībai, veselībai un īpašumam.

KOKU NOVĒRTĒJUMA TABULA

Nr.p.k.	NOSAUKUMS		PAMATRĀDĪTĀJI							KOKU KOPŠANA		
	Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	Stumbra apkārtmērs, m	Koka augstums, m	Vainaga platums, m	Vecumposms	Vitalitāte	Vispārējais un fiziskā stāvokļa novērtējums	Apraksts	Prioritāte	Darba stundas	Ieteikumi
6/52740	 <i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	3,52	~ 21	~ 16	V3	augsta	ļoti vērtīgs 4	Kokam ir disbalansēts vainags, kas ir vairāk attīstīts D sektorā; Z sektorā ir lūzusi ass, kas veido plašus stumbra bojājumus ar vaļēju dobumu, kas plaši degradē pārējo stumbra struktūru. Ļoti plaši stumbra bojājumi visā Z pusē. Stumbra lejasdaļā ir vecs sēņu ciepiņes auglķermenis. Pie sakņu kakla starp balstsaknēm veidojas sēņu izraisīts sulojums. Kokam pastāv risks izgāzties vai nolūzt stumbra lejasdaļā. Ja vēlas koku saglabāt, jāveic būtiska vainaga redukcija un jāveido jauns, krietni zemāks un kompaktāks vainags.	A!	~ 9,5	Vainaga redukcija par ~4 m, visu vainaga iekšienē un apakšējo skeletzaru, sānزارu saglabāšana.
7/52741	<i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	2,52	~ 20	~ 10	V3	vidēja	ļoti vērtīgs 5	Koka vainags ir pussfērisks DA virzienā. Koks tiek noņemts no blakus esošā dižskābarža. Blakus esošajam dižskābardim ir ļoti plaši stumbra bojājumi visā Z pusē. Ja blakus esošajam dižskābardim būs attīstījusies kāda no agresīvajām trupes sēnēm, tad arī šis koks, visticamāk, ies bojā. Koks ~5 m augstumā dalās 2 līdzvērtīgās asīs. Ir nolūzis viens skeletzars.	C	~ 5,0	Sauso zaru izžāgēšana.
8/52742	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	Menzīsa duglāzija	0,93	~ 10	~ 3	V2	augsta	ļoti vērtīgs 8	Koks aug grupā ar kokiem Nr.52743 un 52744. Koks stādīts ~10 m attālumā no muižas ēkas Z virzienā starp dīķi un ēku. Koks ~2 m augstumā dalās 2 līdzvērtīgās asīs, vainags ir vispusīgi attīstīts.	D		Kopšana nav nepieciešama.
9/52743	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	Menzīsa duglāzija	0,80	~ 10	~ 3	V2	augsta	ļoti vērtīgs 8	Koks aug grupā ar kokiem Nr.52742 un 52744. Koks stādīts ~10 m attālumā no muižas ēkas Z virzienā starp dīķi un ēku. No koka ZR un ZA virzienā aug parastie oši, kas palēnām iet bojā.	D		Kopšana nav nepieciešama.

* Bistams koks līdz tā sakopšanas brīdim var radīt nopietnus draudus cilvēka dzīvībai, veselībai un īpašumam.

KOKU NOVĒRTĒJUMA TABULA

KOKU ROVERĒJUMA TABULA												
Nr.p.k.	NOSAUKUMS		PAMATRĀDĪTĀJI						KOKU KOPŠANA			
	Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	Stumbra apkārtmērs, m	Koka augstums, m	Vainaga platums, m	Vecumposms	Vitalitāte	Vispārējais un fiziskā stāvokļa novērtējums	Apraksts	Prioritāte	Darba stundas	Ieteikumi
10/52744	<i>Pseudotsuga menziesii</i>	Menzīsa duglāzija	0.87	~ 10	~ 3	V2	augsta	ļoti vērtīgs 8	Koks aug grupā ar kokiem Nr.52743 un 52742. Koks stādīts ~10 m attālumā no muižas ēkas Z virzienā starp dīķi un ēku.	D		Kopšana nav nepieciešama.
11/52745	 <i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	3.95	~ 24	Z 9,70; A 6,10; D 7,00; R 6,70	V3	augsta	izcils 3	Koks ~4 m augstumā daļās vairākās līdzvērtīgās asīs. Vainags vispusīgi attīstīts. Koks aug pie muižas kompleksa nodegušās ēkas. Stumbra lejasdaļā pa perimetru ir joslas ar atmirušu kambiņu un <i>Kretzschmaria deusta</i> augļķermeni. Plaši stumbra bojājumi un degradējušies koksne. Sakņu kakls ir paplašinājies, izveidojušās spēcīgas balstsaknes, starp kurām mizas iegrimēs ir attīstījušies sēņu augļķermeņi. DA virzienā kokam ir virspusēja sakņu sistēma ar traumētu kambiņu ~3 m attālumā no stumbra. Zari ir nokareni līdz zemei.	A	~9,0	ZA virzienā vērstā skeletzara redukcija un sauso zaru izžāģošana. Nepieciešama regulāra koka apsekošana, lai novērotu sēņu attīstību un izplatību.
12/52746	<i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	2.80	~ 24	~ 12	V3	augsta	ļoti vērtīgs 4	Koks ~7 m augstumā daļās 2 līdzvērtīgās asīs. Vainags ir attīstīts šaurs, jo tiek noņemti no blakus esošajiem kokiem. Stumbra lejasdaļā pie sakņu kakla starp balstsaknēm ir izveidojušies <i>Inonotus sp.</i> Sēne. Z virzienā ir izveidojušies pūpēži. Vainaga zonā D virzienā ir malkas šķūnīši. R virzienā pie koka sakņu kakla ir betona plāksnes (varbūt kanalizācijas aka), kā arī Z virzienā ~2 m attālumā ir kanalizācijas aka. Sakņu sistēma ir traumēta.	D		Kopšana nav nepieciešama. Jāveic regulāra koka apsekošana.

* Bistams koks līdz tā sakopšanas brīdim var radīt nopietnus draudus dzīvībai, veselībai un īpašumam.

KOKU NOVĒRTĒJUMA TABULA

Nr.p.k.	NOSAUKUMS		PAMATRĀDĪTĀJI							KOKU KOPŠANA		
	Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	Stumbra apkārtmērs, m	Koka augstums, m	Vainaga platums, m	Vecumposms	Vitalitāte	Vispārējais un fiziskā stāvokļa novērtējums	Apraksts	Prioritāte	Darba stundas	Ieteikumi
13/52747	<i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	2,54	~ 22	~ 12	V3	augsta	ļoti vērtīgs 5	Koks ir savēršies R virzienā. Vainags varāk attīstīts R virzienā, jo ir noēnots no blakus esošajiem kokiem A virzienā. Vainaga zonā ir malkas šķūnīši. Stumbra lejasdaļā ir mizas bojājumi, gravējumu veidā. A virzienā pie sakņu kakla vienai no balstsaknēm ir mehāniskais bojājums teritorijas kopšanas darbu rezultātā. Koks ~3 m augstumā dalās 2 līdzvērtīgās asīs.	C	~ 10,0	Sauso zaru izžāvēšana, R virzienā vērsto tālu izejošo sānzaru redukcija. Neliela vainaga paceļšana virs šķūnīša.
14/52748	 <i>Abies alba</i>	Eiropas baltegle	3,06	~ 30	Z 4,80; A 6,30; D 6,30; R 6	V3	vidēja	ļoti vērtīgs 6	Vainags ir attīstīts galotnes daļā (pēdējie 10-12 m), vainaga lejasdaļā veidojas jauni sānzari no skeletzariem un stumbra, koks lēnām atjaunojas. Koks aug starp citiem lapu kokiem. Vainaga zonā A virzienā ir rinda ar sausajām tualetēm; visticamāk sakņu sistēma ir traumēta rokot tualetēm bedres.	D		Kopšana nav nepieciešama.
15/52749	 <i>Taxus baccata</i>	parastā (ogu) īve	0,74	~ 7	Z 3,0; A 3,5; D 2,8; R 2,5	V3	vidēja	izcils 6	ZA virzienā no koka ~1,5 m attālumā ir iebraukāts zemes ceļš. Vainags ir attīstīts pussfērisks, tiek noēnots no R virzienā augošā kastaņa. Stumbra lejasdaļā ~0,5 m augstumā ir mehāniski bojājumi ar atsegtu beigto koksmi. Ainavisks koks.	D		Kopšana nav nepieciešama.

* Bistams koks līdz tā sakopšanas brīdim var radīt nopietnus draudus dzīvībai, veselībai un īpašumam.

KOKU NOVĒRTĒJUMA TABULA

Nr.p.k.	NOSAUKUMS		PAMATRĀDĪTĀJI							KOKU KOPŠANA		
	Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	Stumbra apkārtmērs, m	Koka augstums, m	Vainaga platums, m	Vecumposms	Vitalitāte	Vispārējais un fiziskā stāvokļa novērtējums	Apraksts	Prioritāte	Darba stundas	Ieteikumi
16/52750	 <i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	4,60	~ 25	Z 11,3; A 12,0; D 14,8; R 9,70	V3	augsta	izcils 5	Vainags ir nokarens līdz zemei. ~2 m augstumā dalās 4 līdzvērtīgās, konkurējošās asīs ar vāju savienojumu. Ir spēcīgs kambija pieaugums stumbra lejasdaļā atsevišķos sektoros joslās veidojot spēcīgas balstsaknes. Pie koka stumbra ir izbērti pelni. ~1 m attālumā no koka aug parastā zirgkastana, kuru ir pieļaujams nozāgēt, jo kokam nav perspektīva attīstīties šajā augšanas vietā.	A!	~ 12,0	Statiskās sistēmas uzstādīšana 3 punktos un vainaga redukcija.
17/52751	<i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	2,82	~ 23	~ 13	V3	vidēja	mazvērtīgs 4	ZA virzienā ir nolūzusi ass, kas veido plašus stumbra bojājumus ar atsegtu beigto koksnī. Ir izveidojies dobums ~2 m augstumā. ~4 m augstumā ir izlūzis zars, kas arī veido stumbra bojājumus ar trupējušu koksnī. Koks ir savērīes DA virzienā. Vainags tiek noņemts, vairāk attīstīts DA virzienā.	B	~ 8,0	Pieļaujama koka nozāgēšana.
18/52752	<i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	1,40	~ 21	~ 8	V3	vidēja	ļoti vērtīgs 7	Koks aug grupā ar citiem dižskābaržiem. Vainags ir attīstīts pussfērisks ZA virzienā.	D		Kopšana nav nepieciešama.

* Bistams koks līdz tā sakopšanas brīdim var radīt nopietnus draudus dzīvībai, veselībai un īpašumam.

KOKU NOVĒRTĒJUMA TABULA

Nr.p.k.	NOSAUKUMS		PAMATRĀDĪTĀJI							KOKU KOPŠANA		
	Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	Stumbra apkārtmērs, m	Koka augstums, m	Vainaga platums, m	Vecumposms	Vitalitāte	Vispārējais un fiziskā stāvokļa novērtējums	Apraksts	Prioritāte	Darba stundas	Ieteikumi
19/52753	<i>Fagus purpurea</i>	sarkanais dižskābardis	2,93	~ 25	~ 8	V3	augsta	vērtīgs 4	Koks aug ~1,5 m attālumā no iebraukāta zemes ceļa ar izlīdzinātu grants virskārtu. Stumbra lejasdaļā D virzienā no augšnes virskārtas līdz ~2 m augstumam ir plaši atmiris stumbrs ar vaļēju bojājumu un atsegtu, trupējošu koksni, kur veidojas sēņu auglķermeņi. ~4 m augstumā kokam ir lūzusi ass (skeletzars) un ir radušies plaši stumbra bojājumi ar trupējušu koksni un sēņu izaugumiem (<i>Kretschmaria deusta</i>). Plašo stumbra bojājumu dēļ kokam pastāv risks nolūzt. Vainags attīstīts vidusdaļā un augšdaļā. ~3 m augstumā pie stumbra ir piestiprināts putnu būrītis.	A	~ 9,0	Pielaujama koka nožāgšana. Ja neveic koka nožāgšanas darbus, tad ir jāveic vainaga redukcija un regulāra koka apsekošana izvērtējot fiziskā stāvokļa izmaiņas.
20/52754	<i>Fagus purpurea</i>	sarkanais dižskābardis	1,91	~ 25	~ 10	V3	augsta	ļoti vērtīgs 7	Koks aug grupā ar citiem kokiem. Vainags ir vairāk attīstīts ZR virzienā.	D		Kopšana nav nepieciešama.
21/52755	<i>Aesculus flava</i>	palsā zirgkastaņa	1,51	~ 12	~ 12	V3	vidēja	ļoti vērtīgs 7	Vainags ir disbalansēts, vērst DR sektorā, tiek noēnota no blakus esošajiem dižskābaržiem. Lapas krāsas koši oranžas, augļi ir gludi, atgādina bumbierīti. Ir 5 gludas, smailas, saliktas lapas. Stumbrs atgādina kalnu kļavu.	C	~ 3,5	DR virzienā vērstā skeletzara īsināšana par ~2 m. Sauso zaru izžāgšana.
22/52756	<i>Aesculus flava</i>	palsā zirgkastaņa	1,22	~ 14	~ 5	V3	vidēja	ļoti vērtīgs 7	Kokam ir šauri attīstīts vainags, kas tiek noēnots blakus esošajiem lielajiem kokiem. Vainaga zonā plaši attīstās dižskābaržu un ozolu sējeņi.	D		Kopšana nav nepieciešama.
23/52757	<i>Tilia platyphyllos</i>	platlapu liepa	0,88	~ 6	~ 5	V1	augsta	ļoti vērtīgs 9	Jauns, perspektīvs stāds.	C	~ 1,0	Strukturāla vainaga veidošana.

* Bistams koks līdz tā sakopšanas brīdim var radīt nopietnus draudus dzīvībai un īpašumam.

KOKU NOVĒRTĒJUMA TABULA

Nr.p.k.	NOSAUKUMS		PAMATRĀDĪTĀJI							KOKU KOPŠANA		
	Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	Stumbra apkārtmērs, m	Koka augstums, m	Vainaga platums, m	Vecumposms	Vitalitāte	Vispārējais un fiziskā stāvokļa novērtējums	Apraksts	Prioritāte	Darba stundas	Ieteikumi
24/52758	<i>Tilia platyphyllos</i>	platlapu liepa	0,35	~ 5	~ 4	V1	augsta	ļoti vērtīgs 9	Koks aug kopā ar pārējiem liepu, gību, ozolu un zirgkastaņu sējiem, kurus būs nepieciešams retināt pēc ~10 gadiem.	C	~ 1,0	Strukturāla vainaga veidošana.
25/52759	<i>Acer saccharum</i>	cukura kļava	1,42	~ 12	~ 8	V3	vidēja	ļoti vērtīgs 5	Vainags ir attīstīts pussfērisks D virzienā, arī stumbrs ir sasvērsts D virzienā, kuru vainags vēlāk izlīdzsvaro. Sakņu sistēma ir izcīlāta Z virzienā, kas liecina par nestabilu sakņu sistēmu un koka gāšanas ārā no augšanas vietas. Vainagā veidojas jauni spēcīgi sānzari, stress zari. Kokam nav attīstījusies konkrēta galotnes daļa, koks ~2,5 m augstumā dalās 3 asīs.	C	~ 3,0	Koka masas samazināšana D virzienā, mazinot tieksmi izgāzties.
26/52760	<i>Quercus sp.</i>	ozola suga	1,68	~ 20	~ 6	V3	augsta	ļoti vērtīgs 7		D		Kopšana nav nepieciešama.
27/52761	<i>Quercus robur</i> 'Fastigiata'	parastais ozols 'Fastigiata'	1,67	~ 17	~ 6	V4	vidēja	vērtīgs 5	Kokam ir atmiris vainags un attīstās jauns vainags no jauniem sānzariem.	B	~ 1,0	Atkārtota apsekošana pēc 5 gadiem, izvērtējot turpmāko kopšanas darbu nepieciešamību.
28/52762	<i>Tilia platyphyllos</i>	platlapu liepa	1,72	~ 18	~ 8	V3	vidēja	ļoti vērtīgs 7	Kokam ir attīstījies pussfērisks vainags D virzienā, jo tiek noņemti no Z virzienā esošā meža stādījuma. D virzienā vainaga zonā attīstās kļavu, liepu un gību sēji, kurus būs nepieciešams retināt pēc 5 gadiem atstājot 1-2 perspektīvākos.	D		Kopšana nav nepieciešama.

* Bistams koks līdz tā sakopšanas brīdim var radīt nopietnus draudus dzīvībai, veselībai un īpašumam.

KOKU NOVĒRTĒJUMA TABULA

Nr.p.k.	NOSAUKUMS		PAMATRĀDĪTĀJI							KOKU KOPŠANA		
	Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	Stumbra apkārtmērs, m	Koka augstums, m	Vainaga platums, m	Vecumposms	Vitalitāte	Vispārējais un fiziskā stāvokļa novērtējums	Apraksts	Prioritāte	Darba stundas	Ieteikumi
29/52763	<i>Tilia platyphyllos</i>	platlapu liepa	1,41; 1,43; 1,49; 1,59; 1,62; 1,65; 1,66; 1,78; 1,91	~ 18	~ 8	V3	vidēja	vērtīgs 7	Koku grupa - 6 platlapu liepas rindā un 3 platlapuliepas otrā pusē ceļā, kas norobežo parka stādījumus no mežadaļas. ~3 m augstumā pie stumbriem uzstādīti putnu būriši. Vainagazonā plaši attīstās kļavu sēņi, kurus ir nepieciešams reizi gadā iztīrīt. Koki stādīti vienādos attālumos ~5-6 m attālumā. Vainagi ir attīstīti vādekļveida.	D		Kopšana nav nepieciešama.
30/52764	<i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	2,29	~ 24	~ 14	V3	augsta	ļoti vērtīgs 7	Koks aug ~4 m attālumā no grants gājēju ceļa. Koks aug mežā starp liepām un kļavām.	D		Kopšana nav nepieciešama.
31/52765	<i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	2,44	~ 25	~ 14	V3	augsta	ļoti vērtīgs 7	Koks aug ~4 m attālumā no grants gājēju ceļa. Koks aug mežā starp liepām un kļavām.	D		Kopšana nav nepieciešama.
32/52766	<i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	2,58	~ 27	~ 16	V3	augsta	ļoti vērtīgs 7	Koks aug ~3 m attālumā no grants gājēju ceļa. Koks aug mežā starp liepām un kļavām. Kokam D virzienā ir lūzuši atsevišķi apakšējie skeletzari, no kuriem veidojas jauni, spēcīgi sānzari.	D		Kopšana nav nepieciešama.
33/52767	<i>Pinus strobus</i>	Veimuta priede	2,31	~ 27	~ 10	V3	augsta	ļoti vērtīgs 7	Koks aug mežā, vainaga zonā attīstās dižskābaržu sēņi. Izskatās, ka koks ir stādīts rindā ar zirgkastaņiem un platlapu liepām.	D		Kopšana nav nepieciešama.
34/52768	<i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	2,21	~ 27	~ 20	V3	augsta	ļoti vērtīgs 7	Koks ~12 m augstumā dalās 2 asīs. Viena no asīm Z virzienā ir tālu izejoša no centra. Vainags ir vispusīgi attīstīts. Koks aug muižas meža daļā rindu stādījumos ar pēriņiem dižskābaržiem un platlapu liepām.	D		Kopšana nav nepieciešama.

* Bistams koks līdz tā sakopšanas brīdim var radīt nopietnus draudus cilvēka dzīvībai, veselībai un īpašumam.

KOKU NOVĒRTĒJUMA TABULA

Nr.p.k.	NOSAUKUMS		PAMATRĀDĪTĀJI							KOKU KOPŠANA		
	Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	Stumbra apkārtmērs, m	Koka augstums, m	Vainaga platums, m	Vecumposms	Vitalitāte	Vispārējais un fiziskā stāvokļa novērtējums	Apraksts	Prioritāte	Darba stundas	Ieteikumi
40/52774	<i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	2,20	~25	~14	V3	augsta	ļoti vērtīgs 7	Koks aug starp 2 taciņām pie noteikrāvjā. Vainags vairāk attīstīts A sektorā.	D		Kopšana nav nepieciešama.
41/52775	<i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	2,65	~25	~16	V3	augsta	ļoti vērtīgs 7	Koks aug mežā starp platlapu liepām un dižskābaržiem. Vainaga zonā D virzienā ir gājēju celiņš. Vainags ir attīstīts pussēniskais R virzienā.	D		
42/52776	<i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	2,40	~24	~16	V3	augsta	izcils 6	Koks aug mežā. Z virzienā vainaga zonā ir gājēju celiņš. Vainags ir vispusīgi attīstīts. A virzienā 10 m augstumā attīstās spēcīgs, konkurējošs skeletars. Koks ar slaidu, skaistu stumbru. Vainaga zonā plaši attīstās dižskābaržu sēņi.	D		Kopšana nav nepieciešama.
43/52777	<i>Larix decidua</i>	Eiropas lapegle	2,49	~24	~10	V3	augsta	ļoti vērtīgs 7	Koks aug nogāzē. R virzienā ~1,5 m attālumā no koka stumbra ir iebraukāts zemes ceļš. Iespējams, ka takas novietojums sakrīt ar vēsturiskā plānojuma taku. Vainags vairāk attīstīts sākot no koka vidusdaļas līdz augšdaļai, lejasdaļā veidojas jauni, smuki sānzari.	D		Kopšana nav nepieciešama.
44/52778	 <i>Tilia cordata</i>	parastā liepa	3,57	~23	Z 4,50; A 7,0; D 9,10; R 4,25	V3	vidēja	izcils 6	Vainags ir šaurs, vairāk attīstīts D sektorā. Koks aug meža nogabala ārējā robežā kā robežstādījums. Vainags ir nokarens līdz zemei. Vainaga zonā D virzienā ir plauta zemesdze, R virzienā ir, iespējams, vēsturiskais celiņš, kas ved pa nogāzi uz leju uz mežu.	C	~8,0	Sauso zaru izžāgēšana. D virzienā atsevišķu, ārpus vainaga izejošu sānzaru tīnāšana.

* Bistams koks līdz tā sakopšanas brīdim var radīt nopietnus draudus dzīvībai, veselībai un īpašumam.

KOKU NOVĒRTĒJUMA TABULA

Nr.p.k.	NOSAUKUMS		PAMATRĀDĪTĀJI							KOKU KOPŠANA		
	Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	Stumbra apkārtmērs, m	Koka augstums, m	Vainaga platums, m	Vecumposms	Vitalitāte	Vispārējais un fiziskā stāvokļa novērtējums	Apraksts	Prioritāte	Darba stundas	Ieteikumi
45/52779	 <i>Tilia platyphyllos</i>	platlapu liepa	3,22	~23	Z 7,9; A 4,9; D 10; R 9,3	V3	augsta	izcils 6	Koks aug kā robežstādījums muižas mežam. Vainags attīstīts pussēfisks R virzienā blakus esošo koku radītā noņojouma dēļ. Koka vainaga zonā DA virzienā ir malkas šķūnītis; vainaga zonā ir regulāri kopta zemsedze. Vainags ir biezs un sazarots ar daudziem skeletzariem.	C	~ 8,0	Sauso zaru izžāgēšana, D virzienā vērstās konkurējošās ass galotnes daļas redukcija. Sakņu atvašu nogriešana.
46/52780	<i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	2,40	~24	~ 16	V3	augsta	vērtīgs 5	Stumbra lejasdaļā līdz ~3 m augstumam D pusē ir plašs, mehāniski bojājums ar atsegtu beigto koksnī, kas strauji degradējas tālāk. Vainags ir vispusīgi attīstīts. Koks aug ~2 m attālumā no gājēju taciņas. Koks stumbra lejasdaļā ir sasnējis D virzienā.	D		Kopšana nav nepieciešama.
47/52781	<i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	2,41	~24	~ 14	V3	vidēja	ļoti vērtīgs 8	Koka vainaga zonā A virzienā ir dabīgi veidojies grāvis. Vainags vairāk attīstīts Z virzienā, jo tiek noņemti no blakus esošā dižskābarža.	D		Kopšana nav nepieciešama.
48/52782	<i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	2,17	~24	~ 12	V3	augsta	ļoti vērtīgs 8	Koks aug strauji nogāzē Z virzienā. Vainags vispusīgi attīstīts.	D		Kopšana nav nepieciešama.
49/52783	<i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	2,85	~25	~ 16	V3	augsta	vērtīgs 5	Kokam ir pussēfisks vainags A sektorā. Vainags zemu zarojas. R sektorā ~5 m attālumā no koka ir nožāgēts cits liels koks. Vainaga sektorā plaši attīstās liepu un dižskābaržu sāņņi. Stumbra lejasdaļā pa perimetru atsevišķos sektoros ir joslas ar atmirušu kambiju.	D		Kopšana nav nepieciešama.

* Bistams koks līdz tā sakopšanas brīdim var radīt nopietnus draudus dzīvībai, veselībai un īpašumam.

KOKU NOVĒRTĒJUMA TABULA

Nr.p.k.	NOSAUKUMS		PAMATRĀDĪTĀJI							KOKU KOPŠANA		
	Latviskais nosaukums	Latviskais nosaukums	Stumbra apkārtmērs, m	Koka augstums, m	Vainaga platums, m	Vecumposms	Vitalitāte	Vispārējais un fiziskā stāvokļa novērtējums	Apraksts	Prioritāte	Darba stundas	Ieteikumi
50/52784	<i>Larix decidua</i>	Eiropas lapegle	2,77	~26	~12	V3	augsta	izcils 7	Koka vainags ir attīstīts galotnes daļā. Vainaga lejasdaļā ir daudz noēnojuma dēļ nokalnušu skeletzaru. Koks aug uzkalnīgā meža daļā.	D		Kopšana nav nepieciešama.
51/52785	<i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	2,12	~24	~16	V3	augsta	ļoti vērtīgs 7	Viens slaidis stumbrs attīstīts līdz pat galotnes daļai. Vainags vienmērīgi vispusīgi attīstīts, zemu zarojas. Koks aug uzkalnīgā mežā kopā ar citiem kokiem. Kokam ir spēcīgi attīstītas balstsaknes.	D		Kopšana nav nepieciešama.
52/52786	<i>Fagus sylvatica</i>	Eiropas dižskābardis	2,06	~21	~14	V3	augsta	ļoti vērtīgs 7	Koka vainaga zonā aug vēl 2 ozoli. Vainags ir vispusīgi attīstīts, zemu zarojas. Viens stumbrs ar atsevišķiem konkurējošiem skeletzariem. Spēcīgi attīstās balstsaknes.	D		Kopšana nav nepieciešama.
53/52787	<i>Larix decidua</i>	Eiropas lapegle	1,68	~12	~6	V2	augsta	ļoti vērtīgs 8	A virzienā no koka ir grants iebraucamais ceļš. Koks ir sasvērēts D virzienā. Vainags ir vispusīgi attīstīts. ~3 m augstumā pie stumbra ir uzstādīts putnu būrtis. ~5 m attālumā no koka ir muižas kompleksa palīgēka.	D		Kopšana nav nepieciešama.
54/52788	<i>Abies balsamea</i>	Balzama baltegle	0,71	~7	~4	V2	augsta	vērtīgs 8	Koks aug starp citiem liela izmēra kokiem, vainags tiek noēnots. Z virzienā no koka ir izrakta liela bedre.	D		Kopšana nav nepieciešama.
55/52789	<i>Fagus purpurea</i>	sarkanais dižskābardis	1,25	~10	~12	V2	augsta	ļoti vērtīgs 9	Koks, visbiežāk, attīstījies kā sāļņis starp mūsdienās izmantotām muižas kompleksa palīgēkām.	D		Kopšana nav nepieciešama.
56/52790	<i>Fagus purpurea</i>	sarkanais dižskābardis	1,40	~10	~10	V2	augsta	vērtīgs 9	Kokam attīstās vairākas konkurējošas galotnes daļas un konkurējoši sāņzari. Vainags attīstījies zemu līdz pat zemei.	C	~3,0	Strukturāla vainaga veidošana.

* Bistams koks līdz tā sakopšanas brīdim var radīt nopietnus draudus dzīvībai, veselībai un īpašumam.

KOKU NOVĒRTĒJUMA TABULA

Nr.p.k.	NOSAUKUMS		PAMATRĀDĪTĀJI							KOKU KOPŠANA		
	Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	Stumbra apkārtmērs, m	Koka augstums, m	Vainaga platums, m	Vecumposms	Vitalitāte	Vispārējais un fiziskā stāvokļa novērtējums	Apraksts	Prioritāte	Darba stundas	Ieteikumi
57/52791	<i>Fagus purpurea</i>	sarkanais dižskābardis	1,56	~ 10	~ 10	V2	augsta	ļoti vērtīgs 9	Kokam attīstās konkurējoši skeletzari un asiņi. Vainaga zonā ir siltumnīca un iekoptas puķu dobes.	C	~2,5	Strukturāla vainaga veidošana.
58/52792	 <i>Taxus baccata</i>	parastā (ogu) īve	1,23; 1,26	~ 8	Z 5,6; A 6,2; D 6,8; R 6,1	V3	augsta	izcils 4	Koks aug zem blakus augoša ozola vainaga. Īves vainags tiek daļēji noņemts, tāpēc tas aug neproporcionāls, pussfērisk DA virzienā. Nav attīstījusies konkrēta galotnes daļa. ~1,3 m augstumā koks dalās 2 asīs, viena no asīm attīstījusies vairāk kā skeletzars. No stumbra lejasdaļas līdz savienojuma vietai ir mehāniskais bojājums ar beigto koksni D virzienā. ZA virzienā vienam no koka skeletzariem ir uzstādīta stute – koka dēlis.	B	~3,0	Aizlauzto sauso zaru izžāģēšana, atstutētā zara redukcija un stutes nomaiņa.
59/52793	 <i>Abies alba</i>	Eiropas baltegle	2,60	~ 24	~ 8	V3	augsta	ļoti vērtīgs 7	Koks aug ~2 m attālumā no blakus esoša ozola. Vainagam cauri ir izauguši ozola masīvie skeletzari, kas berzes rezultātā veido mehāniskus bojājumus. Vainags ir attīstīts vispusīgs. Vainaga zonā DR virzienā ir jasmīnu krūms. Koks aug DA ~2,5 m attālumā no ēkas stūra.	D		Kopšana nav nepieciešama.

* Bistams koks līdz tā sakopšanas brīdim var radīt nopietnus draudus cilvēka dzīvībai, veselībai un īpašumam.

Dižkoka uzmērīšanas anketa (koks ar Nr. 52735)

APSEKOTĀJS - vārds, uzvārds		Daiga Strēle, Jolanta Kriviņa
DATUMS, dd.mm.gggg.		06.09.2018.
* <u>SUGA</u>		<i>Quercus robur</i> - parastais ozols
<u>KOKA VIETĒJAIS NOSAUKUMS</u>		
* KOKA ATRAŠANĀS VIETA	KOORDINĀTES (x vai A)	x=57.404570
	un (y vai Z)	y=21.856675
	Vai pievienota karte ar atzīmētu atrašanās vietu	jā/nē
<u>ADRESE (piesaiste)</u>		Popes muižas dendroloģiskie stādījumi. Zemes vien. kad. apz. Nr. 98560030282
* STUMBRA apkārtmēra noteikšana	<u>virs zemes,</u> <u>m</u>	<u>Mēr. augst.</u> <u>apkārtmērs</u>
	1.3 m virs sakņu kakla	4,30
<u>KOKA augstums, m</u>		19
<u>VAINAGA maksimālais RĀDIUSS, m</u>		Z=9,10; D=13; A=12,9; R=13,5
<u>Vainaga forma</u>		Vainags ir vērsts DR virzienā, daļēji noēnots. Pirmie skeletzari attīstās ~2 m augstumā., tie ir tālu izejoši, bet ar stabilu savienojumu. Vainagā ir robs, kas tiek audzēts ciet ar jaunajiem sānzariem.
Ja VAIRĀKI stumbri	<u>Stumbru SKAITS</u>	1
	<u>Sadalīšanās augstums, m</u>	
<u>Savdabības</u>		
<u>Stāvoklis, 1_{miris} -2-3-4-5_{ideāls}</u>		4
<u>BOJĀJUMI</u>		ZA virzienā stumbra lejasdaļā ir nolūzusi ass, veidojot plašus, vaļējus bojājumus ar atsegtu beigto koksni. Brūce tiek audzēta ciet. Bojājuma vietā ir attīstījusies brūnā trupe.
APDRAUDĒJUMI	<u>pakāpe, 1-2-3-4-5</u>	4
	<u>veids</u>	Masīvie skeletzari var nolūzt no pašmasas.
<u>Koka NOVIETOJUMS (atsevišķi, parkā, mežmalā, alejā...)</u>		Koks atrodas atsevišķi muižas kompleksa prieksdārzā. Vainaga zonā ir asfaltēts iebraucamais ceļš.
<u>AINAVAS apraksts (reljefs, biotopi,...)</u>		Reljefs ir līdzens.
<u>Koka AINAVISKUMS, 1-2-3-4-5</u>		5
<u>AIZSARGĀJAMĀS SUGAS</u>		
<u>ROBEŽZĪMES, skaits</u>		
APSAIMNIEKOŠANA -līdzšinējā		Zemsedze pie koka tiek regulāri kopta – pļauta zāle, nogrābtas lapas.
<u>APSAIMNIEKOŠANA - nepieciešamā</u>		Sauso zaru izzāģēšana. R virzienā tālu izejošā skeletzara galotnes redukcija. A virzienā vērsto 2 apakšējo skeletzaru redukcija, samazinot zara masu.

Piezīmes:

- koordinātes nosaka pie koka stumbra, dienvidu pusē;
- zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.noteikts pēc www.kadastrs.lv pieejamās informācijas; koka atrašanās vieta noteikta aptuveni un tā ir precizējama;
- pie novērtējumiem „0”, ja nav vērtējuma;
- skaitlisko parametru (izmēri, novērtējums) ailēs rakstīt tikai skaitļus bez mērvienībām!

<u>Uzrādītājs</u> vai informācijas avoti	Veicot koku novērtējumu apsekošanas brīdī.
Foto, skaits; Nr.	Skatīt esošās situācijas fotofiksāciju
<u>Piezīmes</u>	Koks dabā, tabulā un plānā ar Nr. 52735 .

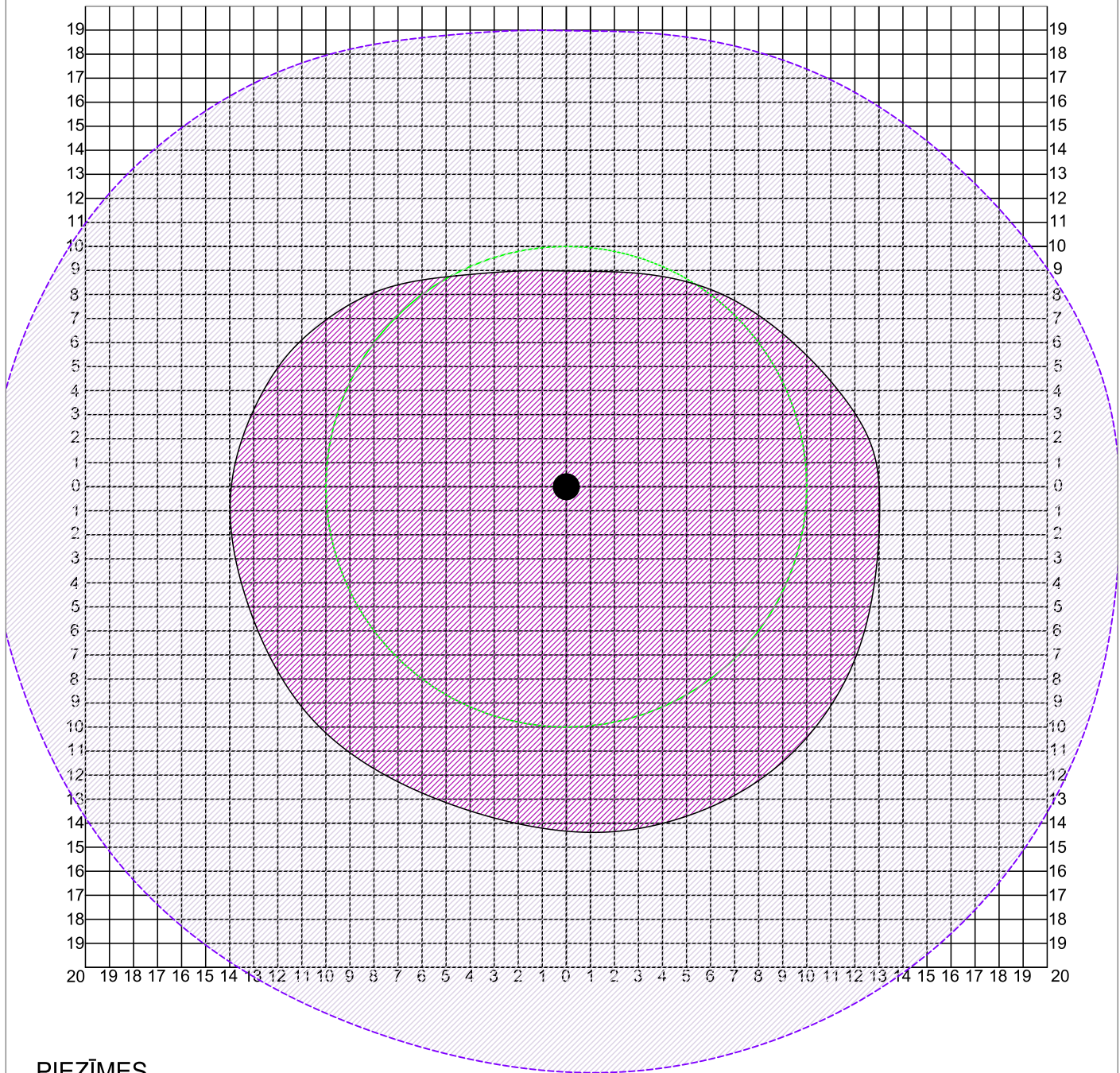
Esošās situācijas fotofiksācija
***Quercus robur* (parastais ozols) koks Nr. 52735**

Piezīmes:

1. koordinātes nosaka pie koka stumbra, dienvidu pusē;
2. zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.noteikts pēc www.kadastrs.lv pieejamās informācijas; koka atrašanās vieta noteikta aptuveni un tā ir precizējama;
3. pie novērtējumiem „0”, ja nav vērtējuma;
4. skaitlisko parametru (izmēri, novērtējums) ailēs rakstīt tikai skaitļus bez mērvienībām!

KOKA VAINAGA PROJEKCIJAS SKICE IEVĒROJOT DEBESPUSES (stumbrs centrā)

PIEZĪMES

Valsts nozīmes dabas pieminekļa - dižkoka aizsardzības zona ir 10m rādiusā ap aizsargājamo koku, mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas. (MK noteikumi Nr.264)

KOKA VĒRTĪBAS NOVĒRTĒJUMS

	izcils koks
	ļoti vērtīgs koks
	vērtīgs koks
	mazvērtīgs koks
	nevērtīgs koks

SIA LABIE KOKI eksperti
 Reģ. Nr. LV40103442491
 Tel: +371 22007719
 Adrese: Babītes nov.,
 Babītes pag., Klīves,
 "Annas koku skola",
 LV2107

Popes muižas parks,
 Pope, Popes pagasts, Ventspils novads
 Objekts:

Dabas aizsardzības pārvalde
 Pasūtītājs:

Novērtēja: Daiga Strēle

Rasēja: Arita Trimalniece

KOKA VAINAGA PROJEKCIJAS SKICE
 (koks Nr.52735)

Rasējums:

15.10.2018
 Datums:

1:250
 Mērogs:

51
 Lapa:

Dižkoka uzmērīšanas anketa (koks ar Nr. 52737)

APSEKOTĀJS - vārds, uzvārds			Daiga Strēle, Jolanta Kriviņa
DATUMS, dd.mm.gggg.			06.09.2018.
* SUGA			<i>Quercus robur</i> - parastais ozols
<u>KOKA VIETĒJAIS NOSAUKUMS</u>			
* KOKA ATRAŠANĀS VIETA	KOORDINĀTES (x vai A)		x=57.404570
	un (y vai Z)		y=21.856675
	Vai pievienota karte ar atzīmētu atrašanās vietu		jā/nē
<u>ADRESE (piesaiste)</u>			Popes muižas dendroloģiskie stādījumi. Zemes vien. kad. apz. Nr. 98560030282
* STUMBRA apkārtmēra noteikšana	<u>virs zemes,</u>	<u>Mēr. augst.</u>	1,3 vai cits:
	<u>m</u>	<u>apkārtmērs</u>	
	1.3 m virs sakņu kakla		4.35
<u>KOKA augstums, m</u>			23
<u>VAINAGA maksimālais RĀDIUSS, m</u>			Z=8,10; D=11; A=12,7; R=11,8
<u>Vainaga forma</u>			Vainags ir vispusīgi attīstīts, apakšējie skeletzari ir nozāģēti, paceļot vainagu līdz ~5 m augstumam. Vainagā ir attīstījušās vairākas konkurējošās galotnes ar vāji attīstītu centrālo asi.
Ja VAIRĀKI stumbri	<u>Stumbru SKAITS</u>		1
	<u>Sadalīšanās augstums, m</u>		
<u>Savdabības</u>			Kokam vainaga ārējā perifērijā ir novērojami apsaluši šī gada dzinumi, nav novērojama arī neviens zīle. Vainaga zonā ir elektrības vadi.
<u>Stāvoklis, 1_{miris} -2-3-4-5_{ideāls}</u>			4
<u>BOJĀJUMI</u>			Sakņu sistēma ir daļēji virspusēja. Iebraucamā ceļa un gājēju celiņa izbūves un uzturēšanas rezultātā koka sakņu sistēma šajās zonās ir novājināta.
APDRAUDĒJUMI	<u>pakāpe, 1-2-3-4-5</u>		4
	<u>veids</u>		Sauso zaru nolūšana.
<u>Koka NOVIETOJUMS (atsevišķi, parkā, mežmalā, alejā...)</u>			Koks atrodas atsevišķi muižas kompleksa prieksdārzā.
<u>AINAVAS apraksts (reljefs, biotopi,...)</u>			Reljefs ir līdzens, vainaga zonā ir asfaltēta ceļa brauktuve un gājēju celiņš.
<u>Koka AINAVISKUMS, 1-2-3-4-5</u>			5
<u>AIZSARGĀJAMĀS SUGAS</u>			
<u>ROBEŽZĪMES, skaits</u>			
<u>APSAIMNIEKOŠANA -līdzšinējā</u>			Zemsedze pie koka tiek regulāri kopta – pļauta un nogrābtas lapas.
<u>APSAIMNIEKOŠANA - nepieciešamā</u>			Sauso zaru izzāģēšana, DA virzienā vērsta apakšējā skeletzara galotnes daļas redukcija.

Piezīmes:

- koordinātes nosaka pie koka stumbra, dienvidu pusē;
- zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.noteikts pēc www.kadastrs.lv pieejamās informācijas; koka atrašanās vieta noteikta aptuveni un tā ir precizējama;
- pie novērtējumiem „0”, ja nav vērtējuma;
- skaitlisko parametru (izmēri, novērtējums) ailēs rakstīt tikai skaitļus bez mērvienībām!

	Neliela vainaga pacelšana virs elektrības vadiem. R virzienā atsevišķu konkurējošu asu redukcija.
<u>Uzrādītājs vai informācijas avoti</u>	Veicot koku novērtējumu, apsekošanas brīdī.
Foto, skaits; Nr.	Skatīt esošās situācijas fotofiksāciju.
<u>Piezīmes</u>	Koks dabā, tabulā un plānā ar Nr. 52737 .

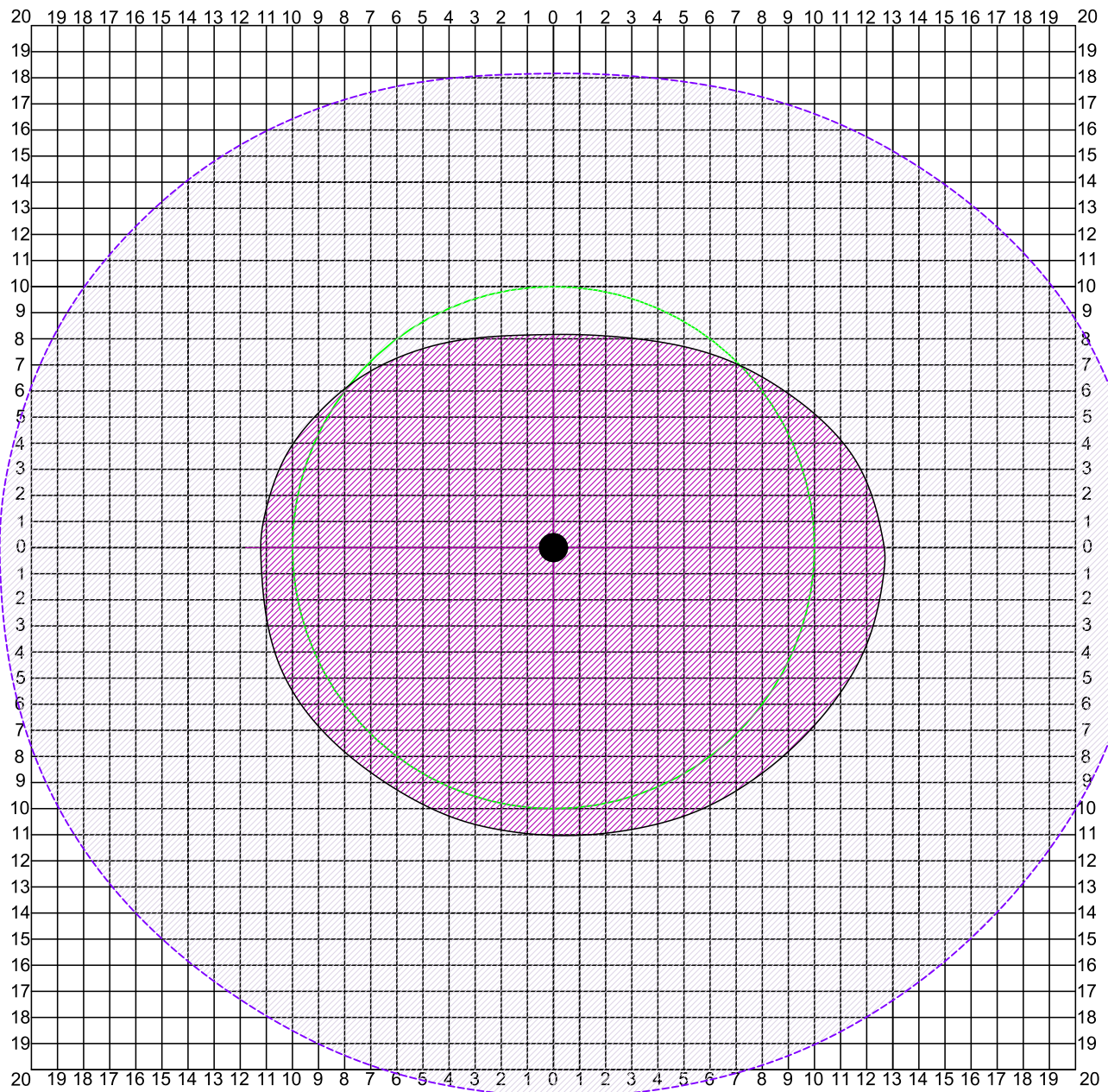
Esošās situācijas fotofiksācija
***Quercus robur* (parastais ozols) koks Nr. 52737**

Piezīmes:

1. koordinātes nosaka pie koka stumbra, dienvidu pusē;
2. zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.noteikts pēc www.kadastrs.lv pieejamās informācijas; koka atrašanās vieta noteikta aptuveni un tā ir precizējama;
3. pie novērtējumiem „0”, ja nav vērtējuma;
4. skaitlisko parametru (izmēri, novērtējums) ailēs rakstīt tikai skaitļus bez mērvienībām!

KOKA VAINAGA PROJEKCIJAS SKICE IEVĒROJOT DEBESPUSES (stumbrs centrā)

PIEZĪMES

Valsts nozīmes dabas pieminekļa - dižkoka aizsardzības zona ir 10m rādiusā ap aizsargājamo koku, mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas. (MK noteikumi Nr.264)

KOKA VĒRTĪBAS NOVĒRTĒJUMS

	izcils koks
	ļoti vērtīgs koks
	vērtīgs koks
	mazvērtīgs koks
	nevērtīgs koks

		SIA LABIE KOKI eksperti Reģ. Nr. LV40103442491 Tel: +371 22007719 Adrese: Babītes nov., Babītes pag., Klīves, "Annas koku skola", LV2107
Popes muižas parks, Pope, Popes pagasts, Ventpils novads Objekts:		Dabas aizsardzības pārvalde Pasūtītājs:
Novērtēja:	Daiga Strēle	
Rasēja:	Arita Trimalniece	
KOKA VAINAGA PROJEKCIJAS SKICE (koks Nr.52737)		
Rasējums:		
15.10.2018 Datums:	1:250 Mērogs:	54 Lapa:

Dižkoka uzmērīšanas anketa (koks ar Nr. 52745)

APSEKOTĀJS - vārds, uzvārds		Daiga Strēle, Jolanta Kriviņa
DATUMS, dd.mm.gggg.		06.09.2018.
* SUGA		<i>Fagus sylvatica</i> - Eiropas dižskābardis
<u>KOKA VIETĒJAIS NOSAUKUMS</u>		
* KOKA ATRAŠANĀS VIETA	KOORDINĀTES (x vai A)	x=57.405069
	un (y vai Z)	y=21.858321
	Vai pievienota karte ar atzīmētu atrašanās vietu	jā/nē
<u>ADRESE (piesaiste)</u>		Popes muižas dendroloģiskie stādījumi. Zemes vien. kad. apz. Nr. 98560030282
* STUMBRA apkārtmēra noteikšana	<u>virs zemes,</u> <u>m</u>	<u>Mēr. augst.</u> <u>apkārtmērs</u>
	1.3 m virs sakņu kakla	3,95
<u>KOKA augstums, m</u>		24
<u>VAINAGA maksimālais RĀDIUSS, m</u>		Z=9,70; D=7; A=6,10; R=6,70
<u>Vainaga forma</u>		Vainags ir vispusīgi attīstīts ar nokareniem sānzariem līdz zemei.
Ja VAIRĀKI stumbri	<u>Stumbru SKAITS</u>	3
	<u>Sadalīšanās augstums, m</u>	4
<u>Savdabības</u>		
<u>Stāvoklis, 1_miris -2-3-4-5_ideāls</u>		2
<u>BOJĀJUMI</u>		Stumbra lejasdaļā pa perimetru ir joslas ar atmirušu kambiju un <i>Kretschmaria deusta</i> sēņu augļķermeņiem. Plaši stumbra bojājumi un degradējušies koksne. Virspusēja sakņu sistēma ar traumētu kambiju.
APDRAUDĒJUMI	<u>pakāpe, 1-2-3-4-5</u>	2
	<u>veids</u>	Koks var nolūzt vai izgāzties
<u>Koka NOVIETOJUMS (atsevišķi, parkā, mežmalā, alejā...)</u>		Koks aug pie muižas kompleksa dzīvojamās ēkas, kas ir nodegusi.
<u>AINAVAS apraksts (reljefs, biotopi,...)</u>		Līdzena zemsedze.
<u>Koka AINAVISKUMS, 1-2-3-4-5</u>		5
<u>AIZSARGĀJAMĀS SUGAS</u>		
<u>ROBEŽZĪMES, skaits</u>		
APSAIMNIEKOŠANA -līdzšinējā		Apkārtne tiek regulāri uzkopta – nogrābtas lapas un pļauta zāle.
<u>APSAIMNIEKOŠANA - nepieciešamā</u>		ZA virzienā vērsta skeletzara redukcija. Nepieciešama regulāra koka apsekošana, lai novērotu sēņu attīstību un fiziskā stāvokļa izmaiņas, lai nepieciešamības gadījumā savlaicīgi veiktu koka galotņošanu saglabājot ekoloģiskai daudzveidībai.
<u>Uzrādītājs vai informācijas avoti</u>		Veicot koku novērtējumu, apsekošanas brīdī.

Piezīmes:

- koordinātes nosaka pie koka stumbra, dienvidu pusē;
- zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.noteikts pēc www.kadasters.lv pieejamās informācijas; koka atrašanās vieta noteikta aptuveni un tā ir precizējama;
- pie novērtējumiem „0”, ja nav vērtējuma;
- skaitlisko parametru (izmēri, novērtējums) ailēs rakstīt tikai skaitļus bez mērvienībām!

Foto, skaits; Nr.	Skatīt esošās situācijas fotofiksāciju.
Piezīmes	Koks dabā, tabulā un plānā ar Nr. 52745 .

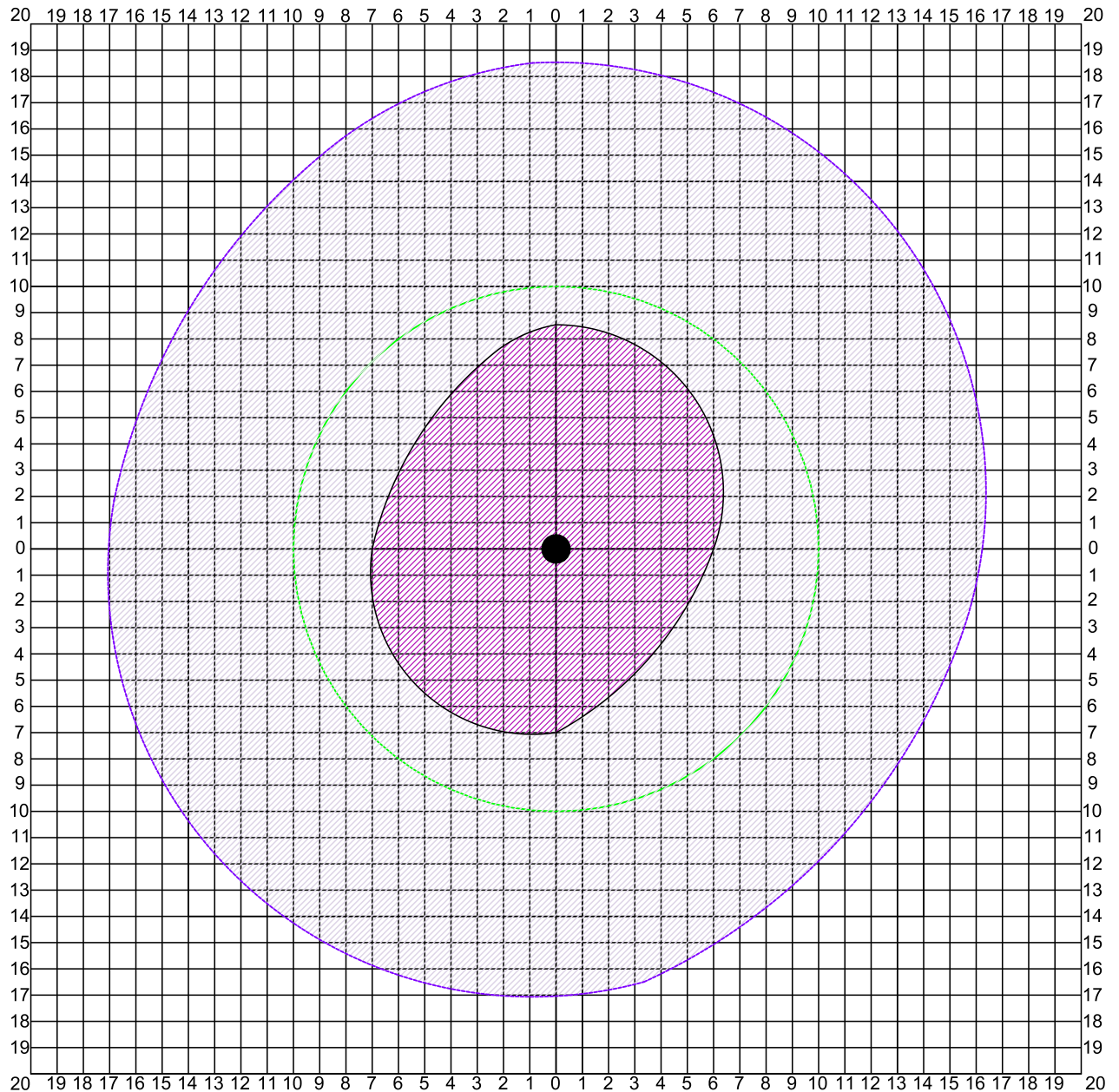
Esošās situācijas fotofiksācija
***Fagus sylvatica* (parastais dižskābardis) koks Nr. 52745**

Piezīmes:

1. koordinātes nosaka pie koka stumbra, dienvidu pusē;
2. zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.noteikts pēc www.kadastrs.lv pieejamās informācijas; koka atrašanās vieta noteikta aptuveni un tā ir precizējama;
3. pie novērtējumiem „0”, ja nav vērtējuma;
4. skaitlisko parametru (izmēri, novērtējums) ailēs rakstīt tikai skaitļus bez mērvienībām!

KOKA VAINAGA PROJEKCIJAS SKICE IEVĒROJOT DEBESPUSES (stumbrs centrā)

PIEZĪMES

Valsts nozīmes dabas pieminekļa - dižkoka aizsardzības zona ir 10m rādiusā ap aizsargājamo koku, mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas. (MK noteikumi Nr.264)

KOKA VĒRTĪBAS NOVĒRTĒJUMS

	izcils koks
	ļoti vērtīgs koks
	vērtīgs koks
	mazvērtīgs koks
	nevērtīgs koks

		SIA LABIE KOKI eksperti Reģ. Nr. LV40103442491 Tel: +371 22007719 Adrese: Babītes nov., Babītes pag., Klīves, "Annas koku skola", LV2107
Popes muižas parks, Pope, Popes pagasts, Ventspils novads Objekts:		Dabas aizsardzības pārvalde Pasūtītājs:
Novērtēja:	Daiga Strēle	
Rasēja:	Arita Trimalniece	
KOKA VAINAGA PROJEKCIJAS SKICE (koks Nr.52745)		
Rasējums:		
15.10.2018 Datums:	1:250 Mērogs:	57 Lapa:

Dižkoka uzmērīšanas anketa (koks ar Nr. 52748)

APSEKOTĀJS - vārds, uzvārds		Daiga Strēle, Jolanta Kriviņa
DATUMS, dd.mm.gggg.		06.09.2018.
* <u>SUGA</u>		<i>Abies alba</i> - Eiropas baltegle
<u>KOKA VIETĒJAIS NOSAUKUMS</u>		
* KOKA ATRAŠANĀS VIETA	KOORDINĀTES (x vai A)	x=57.404792
	un (y vai Z)	y=21.858729
	Vai pievienota karte ar atzīmētu atrašanās vietu	jā/nē
<u>ADRESE (piesaiste)</u>		Popes muižas dendroloģiskie stādījumi. Zemes vien. kad. apz. Nr. 98560030282
* STUMBRA apkārtmēra noteikšana	<u>virs zemes,</u> <u>m</u>	<u>Mēr. augst.</u> <u>apkārtmērs</u>
	1.3 m virs sakņu kakla	3,06
<u>KOKA augstums, m</u>		30
<u>VAINAGA maksimālais RĀDIUSS, m</u>		Z=4,80; D=6,30; A=6,30; R=6
<u>Vainaga forma</u>		Vainags ir attīstīts galotnes daļā pēdējos 10- 12m, vainaga lejasdaļā atjaunojas vainags, veidojas jauni sānzari no skeletzariem un stumbra.
Ja VAIRĀKI stumbri	<u>Stumbru SKAITS</u>	1
	<u>Sadalīšanās augstums, m</u>	
<u>Savdabības</u>		Vainaga zonā ir uzstādītas sausās tualetes.
<u>Stāvoklis, 1_{miris} -2-3-4-5_{ideāls}</u>		3
<u>BOJĀJUMI</u>		Tualetes ierīkošanas procesā, rokot bedres, iespējams, bojāta sakņu sistēma.
APDRAUDĒJUMI	<u>pakāpe, 1-2-3-4-5</u>	4
	<u>veids</u>	Sauso zaru nolūšana.
<u>Koka NOVIETOJUMS (atsevišķi, parkā, mežmalā, alejā...)</u>		Koks aug starp pārējiem lapu kokiem.
<u>AINAVAS apraksts (reljefs, biotopi,...)</u>		Reljefs ir līdzens. Koks atrodas muižas parka stādījumu malā saimnieciska rakstura teritorijā.
<u>Koka AINAVISKUMS, 1-2-3-4-5</u>		3
<u>AIZSARGĀJAMĀS SUGAS</u>		
<u>ROBEŽZĪMES, skaits</u>		
<u>APSAIMNIEKOŠANA -līdzšinējā</u>		Kopta zemsedze – plauta zāle.
<u>APSAIMNIEKOŠANA - nepieciešamā</u>		Kopšana nav nepieciešama.
<u>Uzrādītājs vai informācijas avoti</u>		Veicot koku novērtējumu, apsekošanas brīdī
Foto, skaits; Nr.		Skatīt esošās situācijas fotofiksāciju.
<u>Piezīmes</u>		Koks dabā, tabulā un plānā ar Nr. 52748 .

Piezīmes:

- koordinātes nosaka pie koka stumbra, dienvidu pusē;
- zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.noteikts pēc www.kadastrs.lv pieejamās informācijas; koka atrašanās vieta noteikta aptuveni un tā ir precizējama;
- pie novērtējumiem „0”, ja nav vērtējuma;
- skaitlisko parametru (izmēri, novērtējums) ailēs rakstīt tikai skaitļus bez mērvienībām!

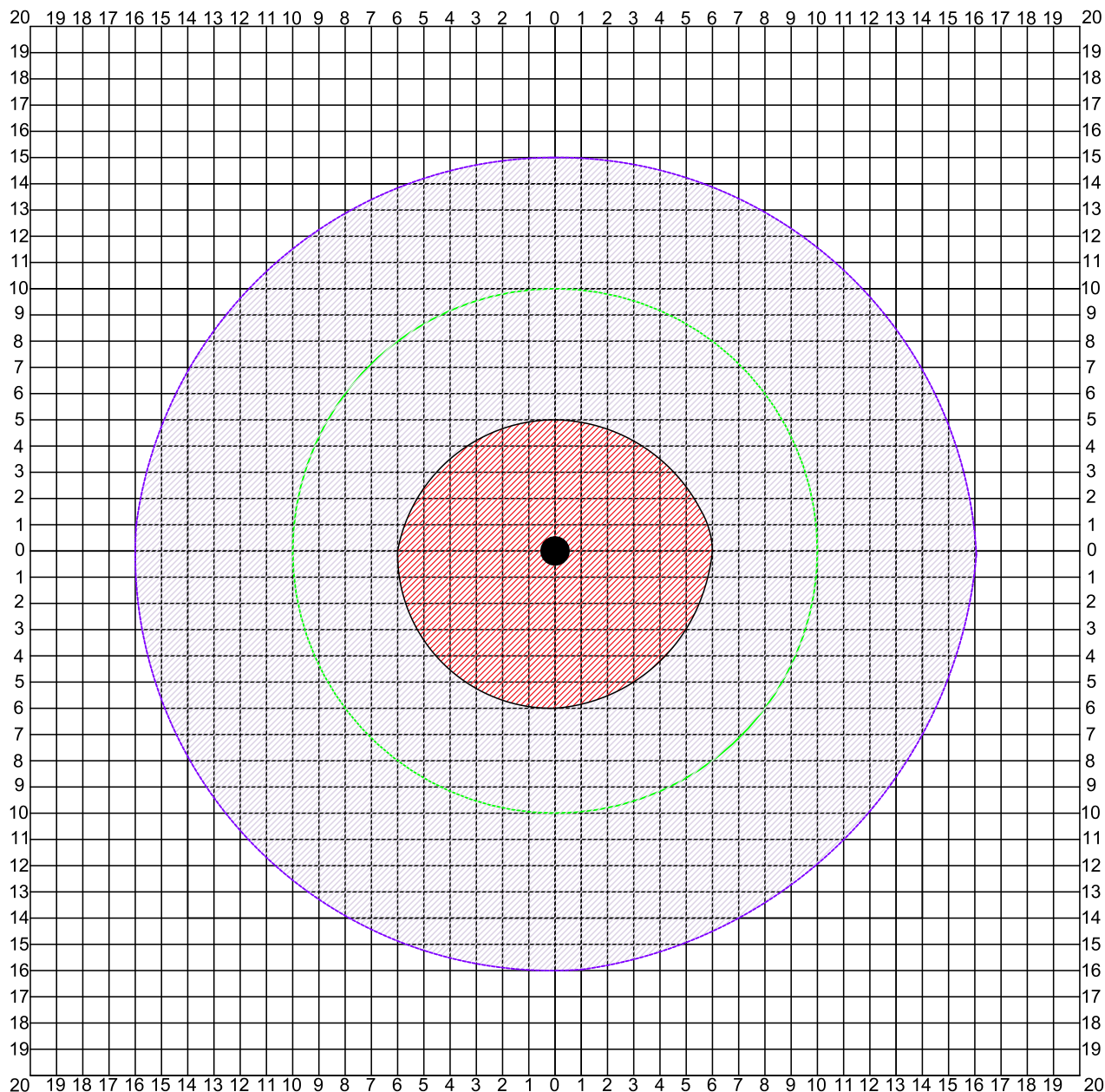
Esošās situācijas fotofiksācija
***Abies alba* (Eiropas baltegle) koks Nr. 52748**

Piezīmes:

1. koordinātes nosaka pie koka stumbra, dienvidu pusē;
2. zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.noteikts pēc www.kadastrs.lv pieejamās informācijas; koka atrašanās vieta noteikta aptuveni un tā ir precizējama;
3. pie novērtējumiem „0”, ja nav vērtējuma;
4. skaitlisko parametru (izmēri, novērtējums) ailēs rakstīt tikai skaitļus bez mērvienībām!

KOKA VAINAGA PROJEKCIJAS SKICE IEVĒROJOT DEBESPUSES (stumbrs centrā)

PIEZĪMES

Valsts nozīmes dabas pieminekļa - dižkoka aizsardzības zona ir 10m rādiusā ap aizsargājamo koku, mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas. (MK noteikumi Nr.264)

KOKA VĒRTĪBAS NOVĒRTĒJUMS

	izcils koks
	ļoti vērtīgs koks
	vērtīgs koks
	mazvērtīgs koks
	nevērtīgs koks

		SIA LABIE KOKI eksperti Reģ. Nr. LV40103442491 Tel: +371 22007719 Adrese: Babītes nov., Babītes pag., Klīves, "Annas koku skola", LV2107
Popes muižas parks, Pope, Popes pagasts, Ventspils novads Objekts:		Dabas aizsardzības pārvalde Pasūtītājs:
Novērtēja:	Daiga Strēle	
Rasēja:	Arita Trimalniece	
KOKA VAINAGA PROJEKCIJAS SKICE (koks Nr.52748)		
Rasējums:		
15.10.2018 Datums:	1:250 Mērogs:	60 Lapa:

Dižkoka uzmērīšanas anketa (koks ar Nr. 52749)

APSEKOTĀJS - vārds, uzvārds		Daiga Strēle, Jolanta Kriviņa
DATUMS, dd.mm.gggg.		06.09.2018.
<u>* SUGA</u>		
<u>KOKA VIETĒJAIS NOSAUKUMS</u>		<i>Taxus baccata</i> - parastā (ogu) īve
* KOKA ATRAŠANĀS VIETA	KOORDINĀTES (x vai A)	x=57.405061
	un (y vai Z)	y=21.858763
	Vai pievienota karte ar atzīmētu atrašanās vietu	jā/nē
<u>ADRESE (piesaiste)</u>		Popes muižas dendroloģiskie stādījumi. Zemes vien. kad. apz. Nr. 98560030282
* STUMBRA apkārtmēra noteikšana	<u>virs zemes,</u> <u>m</u>	<u>Mēr. augst.</u> <u>apkārtmērs</u>
	1.3 m virs sakņu kakla	0,74
<u>KOKA augstums, m</u>		7
<u>VAINAGA maksimālais RĀDIUSS, m</u>		Z=3,0; D=2,8; A=3,5; R=2,5
<u>Vainaga forma</u>		Vainags tiek noēnots no R virzienā augošās parastās zirgkastaņas.
Ja VAIRĀKI stumbri	<u>Stumbru SKAITS</u>	
	<u>Sadalīšanās augstums, m</u>	
<u>Savdabības</u>		
<u>Stāvoklis, 1_miris -2-3-4-5_ideāls</u>		3
<u>BOJĀJUMI</u>		Stumbra lejasdaļā 0,5 m augstumā ir mehāniski bojājumi ar atsegtu beigto koksni.
APDRAUDĒJUMI	<u>pakāpe, 1-2-3-4-5</u>	5
	<u>veids</u>	Koks nerada apdraudējumu.
<u>Koka NOVIETOJUMS (atsevišķi, parkā, mežmalā, alejā...)</u>		Koks atrodas parka malā pie iebraukāta zemes ceļa.
<u>AINAVAS apraksts (reljefs, biotopi,...)</u>		Koks atrodas muižas parka stādījumu malā, līdzens reljefs, saimnieciska rakstura teritorijā.
<u>Koka AINAVISKUMS, 1-2-3-4-5</u>		4
<u>AIKSARGĀJAMĀS SUGAS</u>		
<u>ROBEŽZĪMES, skaits</u>		
<u>APSAIMNIEKOŠANA -līdzšinējā</u>		Kopta zemsedze.
<u>APSAIMNIEKOŠANA - nepieciešamā</u>		Kopšana nav nepieciešama.
<u>Uzrādītājs vai informācijas avoti</u>		Veicot koku novērtējumu, apsekošanas brīdī.
Foto, skaits; Nr.		Skatīt esošās situācijas fotofiksāciju.
<u>Piezīmes</u>		Koks dabā, tabulā un plānā ar Nr. 52749 .

Piezīmes:

- koordinātes nosaka pie koka stumbra, dienvidu pusē;
- zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.noteikts pēc www.kadastrs.lv pieejamās informācijas; koka atrašanās vieta noteikta aptuveni un tā ir precizējama;
- pie novērtējumiem „0”, ja nav vērtējuma;
- skaitlisko parametru (izmēri, novērtējums) ailēs rakstīt tikai skaitļus bez mērvienībām!

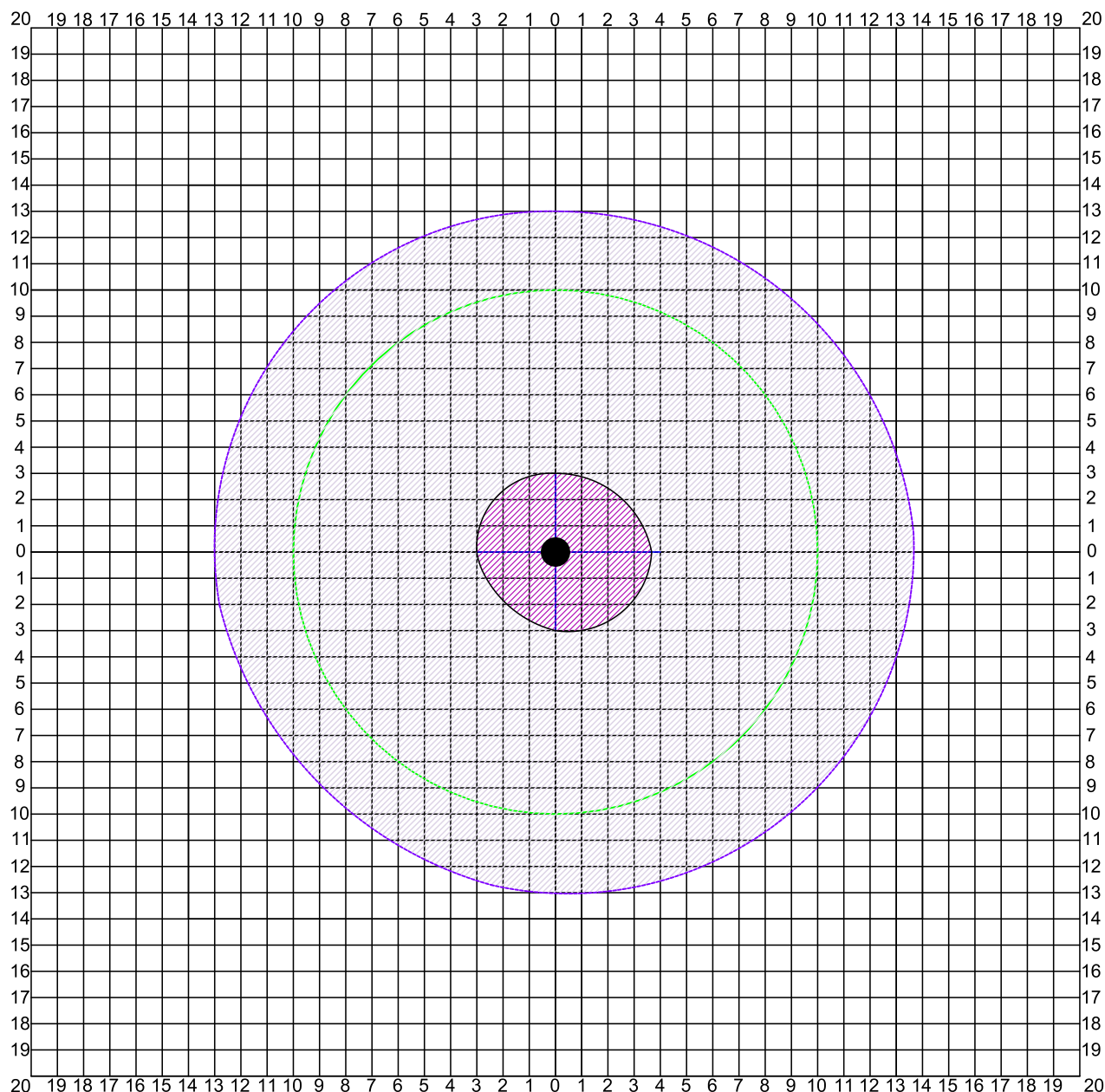
Esošās situācijas fotofiksācija
***Taxus baccata* (parastā (ogu) īve) koks Nr. 52749**

Piezīmes:

1. koordinātes nosaka pie koka stumbra, dienvidu pusē;
2. zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.noteikts pēc www.kadastrs.lv pieejamās informācijas; koka atrašanās vieta noteikta aptuveni un tā ir precizējama;
3. pie novērtējumiem „0”, ja nav vērtējuma;
4. skaitlisko parametru (izmēri, novērtējums) ailēs rakstīt tikai skaitļus bez mērvienībām!

KOKA VAINAGA PROJEKCIJAS SKICE IEVĒROJOT DEBESPUSES (stumbrs centrā)

PIEZĪMES

Valsts nozīmes dabas pieminekļa - dižkoka aizsardzības zona ir 10m rādiusā ap aizsargājamo koku, mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas. (MK noteikumi Nr.264)

KOKA VĒRTĪBAS NOVĒRTĒJUMS

	izcils koks
	ļoti vērtīgs koks
	vērtīgs koks
	mazvērtīgs koks
	nevērtīgs koks

		SIA LABIE KOKI eksperti Reģ. Nr. LV40103442491 Tel: +371 22007719 Adrese: Babītes nov., Babītes pag., Klīves, "Annas koku skola", LV2107
Popes muižas parks, Pope, Popes pagasts, Ventspils novads Objekts:		Dabas aizsardzības pārvalde Pasūtītājs:
Novērtēja:	Daiga Strēle	
Rasēja:	Arita Trimalniece	
KOKA VAINAGA PROJEKCIJAS SKICE (koks Nr.52749)		
Rasējums:		
15.10.2018 Datums:	1:250 Mērogs:	63 Lapa:

Dižkoka uzmērīšanas anketa (koks ar Nr. 52750)

APSEKOTĀJS - vārds, uzvārds		Daiga Strēle, Jolanta Kriviņa
DATUMS, dd.mm.gggg.		06.09.2018.
* <u>SUGA</u>		<i>Fagus sylvatica</i> - Eiropas dižskābardis
<u>KOKA VIETĒJAIS NOSAUKUMS</u>		
* KOKA ATRAŠANĀS VIETA	KOORDINĀTES (x vai A)	x=57.405198
	un (y vai Z)	y=21.858759
	Vai pievienota karte ar atzīmētu atrašanās vietu	jā/nē
<u>ADRESE (piesaiste)</u>		Popes muižas dendroloģiskie stādījumi. Zemes vien. kad. apz. Nr. 98560030282
* STUMBRA apkārtmēra noteikšana	<u>virs zemes,</u> <u>m</u>	<u>Mēr. augst.</u> <u>apkārtmērs</u>
	1.3 m virs sakņu kakla	4,60
<u>KOKA augstums, m</u>		25
<u>VAINAGA maksimālais RĀDIUSS, m</u>		Z=11,3; D=14,8; A=12,0; R=9,70
<u>Vainaga forma</u>		Vainags vispusīgi attīstīts, nokarens līdz zemei.
Ja VAIRĀKI stumbri	<u>Stumbru SKAITS</u>	4
	<u>Sadalīšanās augstums, m</u>	2
<u>Savdabības</u>		Ir spēcīgs kambija pieaugums stumbra lejasdaļā atsevišķos sektoros joslās veidojot spēcīgas balstsaknes.
<u>Stāvoklis, 1_{miris} -2-3-4-5_{ideāls}</u>		3
<u>BOJĀJUMI</u>		Stumbra lejas daļā ir joslas ar atmirušu kambiju.
APDRAUDĒJUMI	<u>pakāpe, 1-2-3-4-5</u>	2
	<u>veids</u>	Vājš savienojums starp asīm. Pastāv risks atšķelties.
<u>Koka NOVIETOJUMS (atsevišķi, parkā, mežmalā, alejā...)</u>		Koks aug parkā. Vainaga zonā ir iebraukāts zemes ceļš.
<u>AINAVAS apraksts (reljefs, biotopi,...)</u>		Līdzena zemsedze.
<u>Koka AINAVISKUMS, 1-2-3-4-5</u>		4
<u>AIZSARGĀJAMĀS SUGAS</u>		
<u>ROBEŽZĪMES, skaits</u>		
<u>APSAIMNIEKOŠANA -līdzšinējā</u>		Kopta zemsedze.
<u>APSAIMNIEKOŠANA - nepieciešamā</u>		Statiskās sistēmas uzstādīšana 3 punktos un parastās zirgkastaņas nozāģēšana.
<u>Uzrādītājs vai informācijas avoti</u>		Veicot koku novērtējumu, apsekošanas brīdī.
Foto, skaits; Nr.		Skatīt esošās situācijas fotofiksāciju.
<u>Piezīmes</u>		Koks dabā, tabulā un plānā ar Nr. 52750 .

Piezīmes:

- koordinātes nosaka pie koka stumbra, dienvidu pusē;
- zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.noteikts pēc www.kadastrs.lv pieejamās informācijas; koka atrašanās vieta noteikta aptuveni un tā ir precizējama;
- pie novērtējumiem „0”, ja nav vērtējuma;
- skaitlisko parametru (izmēri, novērtējums) ailēs rakstīt tikai skaitļus bez mērvienībām!

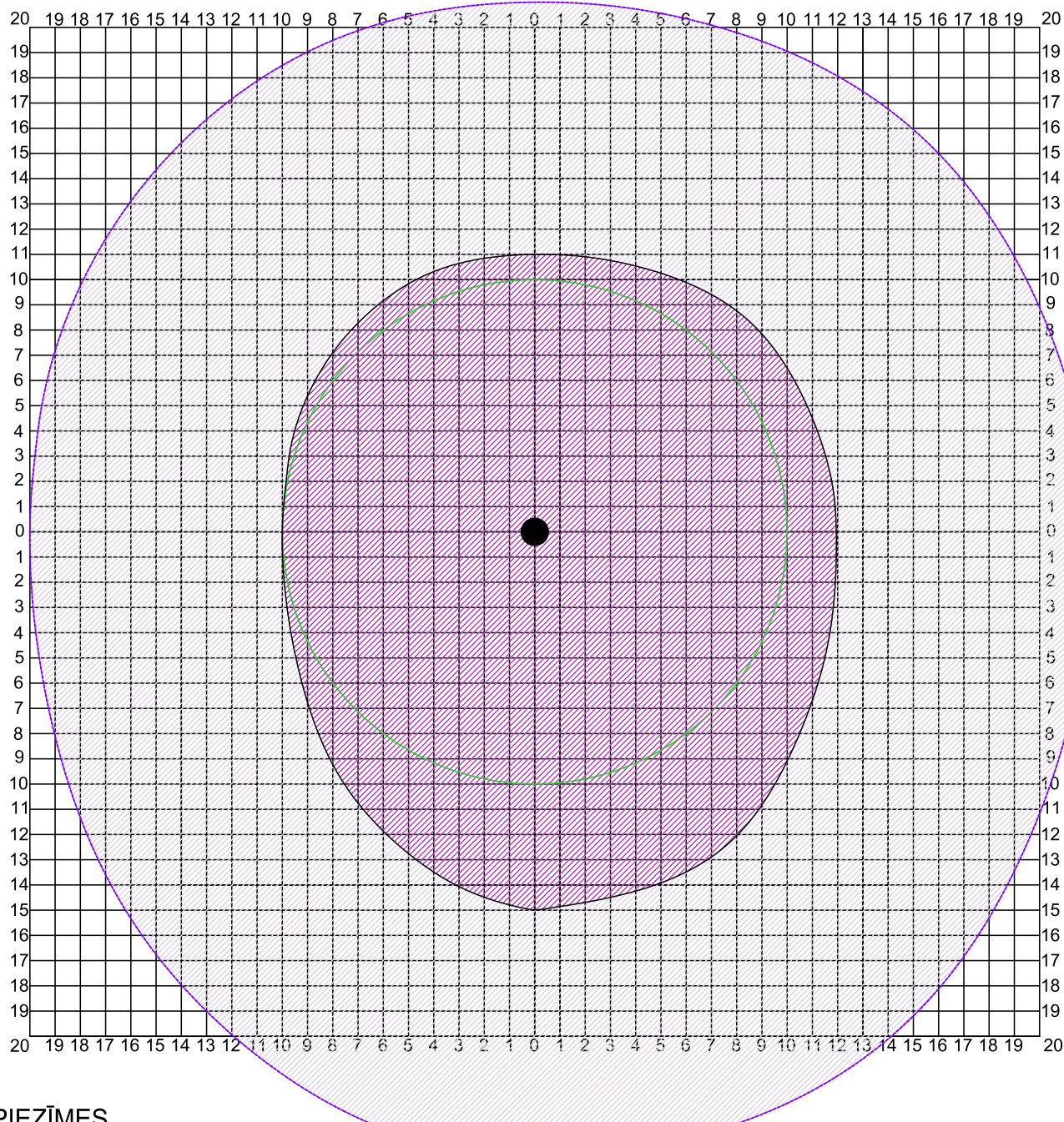
Esošās situācijas fotofiksācija
***Fagus sylvatica* (Eiropas dižskābardis) koks Nr. 52750**

Piezīmes:

1. koordinātes nosaka pie koka stumbra, dienvidu pusē;
2. zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.noteikts pēc www.kadastrs.lv pieejamās informācijas; koka atrašanās vieta noteikta aptuveni un tā ir precizējama;
3. pie novērtējumiem „0”, ja nav vērtējuma;
4. skaitlisko parametru (izmēri, novērtējums) ailēs rakstīt tikai skaitļus bez mērvienībām!

KOKA VAINAGA PROJEKCIJAS SKICE IEVĒROJOT DEBESPUSES (stumbrs centrā)

PIEZĪMES

Valsts nozīmes dabas pieminekļa - dižkoka aizsardzības zona ir 10m rādiusā ap aizsargājamo koku, mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas. (MK noteikumi Nr.264)

KOKA VĒRTĪBAS NOVĒRTĒJUMS

	izcils koks
	ļoti vērtīgs koks
	vērtīgs koks
	mazvērtīgs koks
	nevērtīgs koks

SIA LABIE KOKI eksperti
Reģ. Nr. LV40103442491
Tel: +371 22007719
Adrese: Babītes nov.,
Babītes pag., Klīves,
"Annas koku skola",
LV2107

Popes muižas parks,
Pope, Popes pagasts, Ventspils novads
Objekts:

Dabas aizsardzības pārvalde
Pasūtītājs:

Novērtēja: Daiga Strēle

Rasēja: Arita Trimalniece

KOKA VAINAGA PROJEKCIJAS SKICE (koks Nr.52750)

Rasējums:

15.10.2018
Datums:

1:250
Mērogs:

66
Lapa:

Dižkoka uzmērīšanas anketa (koks ar Nr. 52772)

APSEKOTĀJS - vārds, uzvārds		Daiga Strēle, Jolanta Kriviņa
DATUMS, dd.mm.gggg.		06.09.2018.
* <u>SUGA</u>		<i>Tilia platyphyllos</i> - platlapu liepa
<u>KOKA VIETĒJAIS NOSAUKUMS</u>		
* KOKA ATRAŠANĀS VIETA	KOORDINĀTES (x vai A)	x=57.406029
	un (y vai Z)	y=21.858434
	Vai pievienota karte ar atzīmētu atrašanās vietu	jā/nē
<u>ADRESE (piesaiste)</u>		Popes muižas dendroloģiskie stādījumi. Zemes vien. kad. apz. Nr. 98560030282
* STUMBRA apkārtmēra noteikšana	<u>virš zemes,</u> <u>m</u>	<u>Mēr. augst.</u> <u>apkārtmērs</u>
	1.3 m virs sakņu kakla	3,37
<u>KOKA augstums, m</u>		25
<u>VAINAGA maksimālais RĀDIUSS, m</u>		Z=7,7; D=13,2; A=12,2; R=3,9
<u>Vainaga forma</u>		Vainags ir attīstīts pussfērisks DA sektorā.
Ja VAIRĀKI stumbri	<u>Stumbru SKAITS</u>	2
	<u>Sadalīšanās augstums, m</u>	5
<u>Savdabības</u>		Spēcīgi attīstītas balstsaknes un sakņu kakls kopumā.
<u>Stāvoklis, 1_miris -2-3-4-5_ideāls</u>		3
<u>BOJĀJUMI</u>		Nav novērojami ārēji, būtiski bojājumi. Ņemot vērā stumbra lejas daļā spēcīgi attīstīto sakņu kaklu, tad iespējams stumbrā attīstījusies trupe.
APDRAUDĒJUMI	<u>pakāpe, 1-2-3-4-5</u>	4
	<u>veids</u>	Sauso zaru nolūšana.
<u>Koka NOVIETOJUMS (atsevišķi, parkā, mežmalā, alejā...)</u>		Koks aug parkā starp pārējiem kokiem.
<u>AINAVAS apraksts (reljefs, biotopi,...)</u>		Koks aug reljefa paaugstinājumā, Z virzienā strauja nogāze.
<u>Koka AINAVISKUMS, 1-2-3-4-5</u>		3
<u>AIZSARGĀJAMĀS SUGAS</u>		
<u>ROBEŽZĪMES, skaits</u>		
<u>APSAIMNIEKOŠANA -līdzšinējā</u>		Zemsedze augšanas vietā ir kopta, vismaz reizi gadā tiek notrimerēta.
<u>APSAIMNIEKOŠANA - nepieciešamā</u>		Vainaga augšdaļā 8 tonnu sistēmas uzstādīšana - ~14 m sistēmas, ~1,75 un ~2m kambija aizsargs.
<u>Uzrādītājs vai informācijas avoti</u>		Veicot koku novērtējumu, apsekošanas brīdī.
Foto, skaits; Nr.		Skatīt esošās situācijas fotofiksāciju.
<u>Piezīmes</u>		Koks dabā, tabulā un plānā ar Nr. 52772 .

Piezīmes:

- koordinātes nosaka pie koka stumbra, dienvidu pusē;
- zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.noteikts pēc www.kadastrs.lv pieejamās informācijas; koka atrašanās vieta noteikta aptuveni un tā ir precizējama;
- pie novērtējumiem „0”, ja nav vērtējuma;
- skaitlisko parametru (izmēri, novērtējums) ailēs rakstīt tikai skaitļus bez mērvienībām!

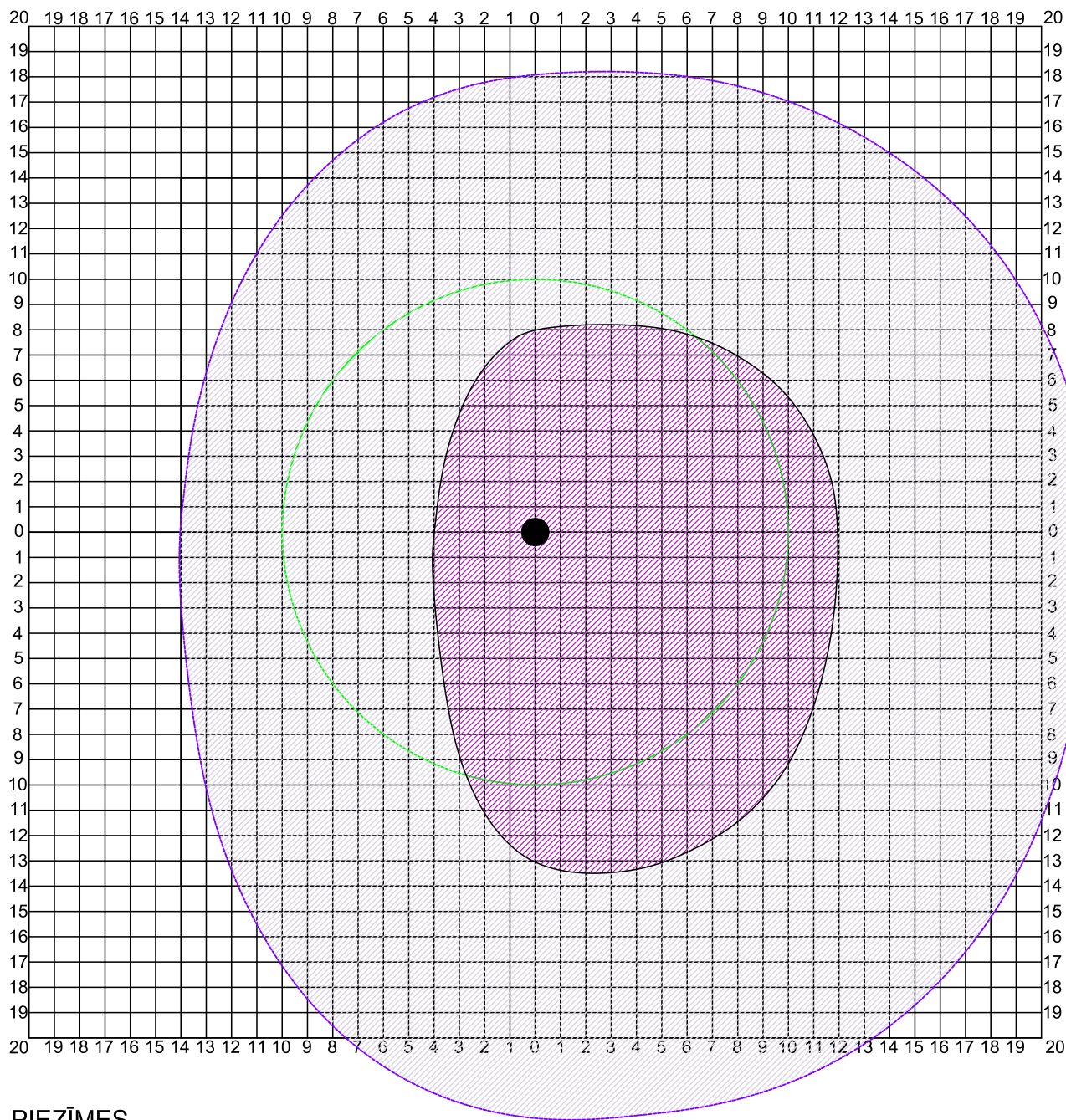
Esošās situācijas fotofiksācija
***Tilia platyphyllos* (platlapu liepa) – koks Nr. 52772**

Piezīmes:

1. koordinātes nosaka pie koka stumbra, dienvidu pusē;
2. zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.noteikts pēc www.kadastrs.lv pieejamās informācijas; koka atrašanās vieta noteikta aptuveni un tā ir precizējama;
3. pie novērtējumiem „0”, ja nav vērtējuma;
4. skaitlisko parametru (izmēri, novērtējums) ailēs rakstīt tikai skaitļus bez mērvienībām!

KOKA VAINAGA PROJEKCIJAS SKICE IEVĒROJOT DEBESPUSES (stumbrs centrā)

PIEZĪMES

Valsts nozīmes dabas pieminekļa - dižkoka aizsardzības zona ir 10m rādiusā ap aizsargājamo koku, mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas. (MK noteikumi Nr.264)

KOKA VĒRTĪBAS NOVĒRTĒJUMS

	izcils koks
	ļoti vērtīgs koks
	vērtīgs koks
	mazvērtīgs koks
	nevērtīgs koks

SIA LABIE KOKI eksperti
Reģ. Nr. LV40103442491
Tel: +371 22007719
Adrese: Babītes nov.,
Babītes pag., Klīves,
"Annas koku skola",
LV2107

Popes muižas parks,
Pope, Popes pagasts, Ventpils novads
Objekts:

Dabas aizsardzības pārvalde
Pasūtītājs:

Novērtēja: Daiga Strēle

Rasēja: Arita Trimalniece

KOKA VAINAGA PROJEKCIJAS SKICE (koks Nr.52772)

Rasējums:

15.10.2018
Datums:

1:250
Mērogs:

69
Lapa:

Dižkoka uzmērīšanas anketa (koks ar Nr. 52778)

APSEKOTĀJS - vārds, uzvārds			Daiga Strēle, Jolanta Kriviņa
DATUMS, dd.mm.gggg.			06.09.2018.
* SUGA			<i>Tilia cordata</i> - parastā liepa
<u>KOKA VIETĒJAIS NOSAUKUMS</u>			
* KOKA ATRAŠANĀS VIETA	KOORDINĀTES (x vai A)		x=57.405921
	un (y vai Z)		y=21.856623
	Vai pievienota karte ar atzīmētu atrašanās vietu		jā/nē
<u>ADRESE (piesaiste)</u>			Popes muižas dendroloģiskie stādījumi. Zemes vien. kad. apz. Nr. 98560030282
* STUMBRA apkārtmēra noteikšana	<u>virs zemes,</u> <u>m</u>	<u>Mēr. augst.</u> <u>apkārtmērs</u>	1,3 vai cits:
	1.3 m virs sakņu kakla		3.57
<u>KOKA augstums, m</u>			23
<u>VAINAGA maksimālais RĀDIUSS, m</u>			Z=4,50; D=9,10; A=7,0; R=4,25
<u>Vainaga forma</u>			Vainags ir šaurs, vairāk attīstīts D sektorā, zari nokareni līdz zemei.
Ja VAIRĀKI stumbri	<u>Stumbru SKAITS</u>		1
	<u>Sadalīšanās augstums, m</u>		
<u>Savdabības</u>			R virzienā no koka ir, iespējams, vēsturiskais parka celiņš, kas ved uz meža daļu.
<u>Stāvoklis, 1_{miris}-2-3-4-5_{ideāls}</u>			3
<u>BOJĀJUMI</u>			Nav novērojami ārēji, būtiski bojājumi.
APDRAUDĒJUMI	<u>pakāpe, 1-2-3-4-5</u>		4
	<u>veids</u>		Sauso zaru nolūšana.
<u>Koka NOVIETOJUMS (atsevišķi, parkā, mežmalā, alejā...)</u>			Koks aug meža nogabala ārējā robežā, kā robežu stādījums. Gar koku ved, iespējams, vēsturiskais celiņš.
<u>AINAVAS apraksts (reljefs, biotopi,...)</u>			Koks aug pie nogāzes.
<u>Koka AINAVISKUMS, 1-2-3-4-5</u>			3
<u>AIKSARGĀJAMĀS SUGAS</u>			
<u>ROBEŽZĪMES, skaits</u>			
<u>APSAIMNIEKOŠANA -līdzšinējā</u>			Vainaga zonā D virzienā ir pļauta zemsedze.
<u>APSAIMNIEKOŠANA - nepieciešamā</u>			Sauso zaru izzāģēšana. D virzienā atsevišķu, ārpus vainaga izejošu sānzaru īsināšana.
<u>Uzrādītājs vai informācijas avoti</u>			Veicot koku novērtējumu, apsekošanas brīdī.
Foto, skaits; Nr.			Skatīt esošās situācijas fotofiksāciju.
<u>Piezīmes</u>			Koks dabā, tabulā un plānā ar Nr. 52778 .

Piezīmes:

- koordinātes nosaka pie koka stumbra, dienvidu pusē;
- zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.noteikts pēc www.kadastrs.lv pieejamās informācijas; koka atrašanās vieta noteikta aptuveni un tā ir precizējama;
- pie novērtējumiem „0”, ja nav vērtējuma;
- skaitlisko parametru (izmēri, novērtējums) ailēs rakstīt tikai skaitļus bez mērvienībām!

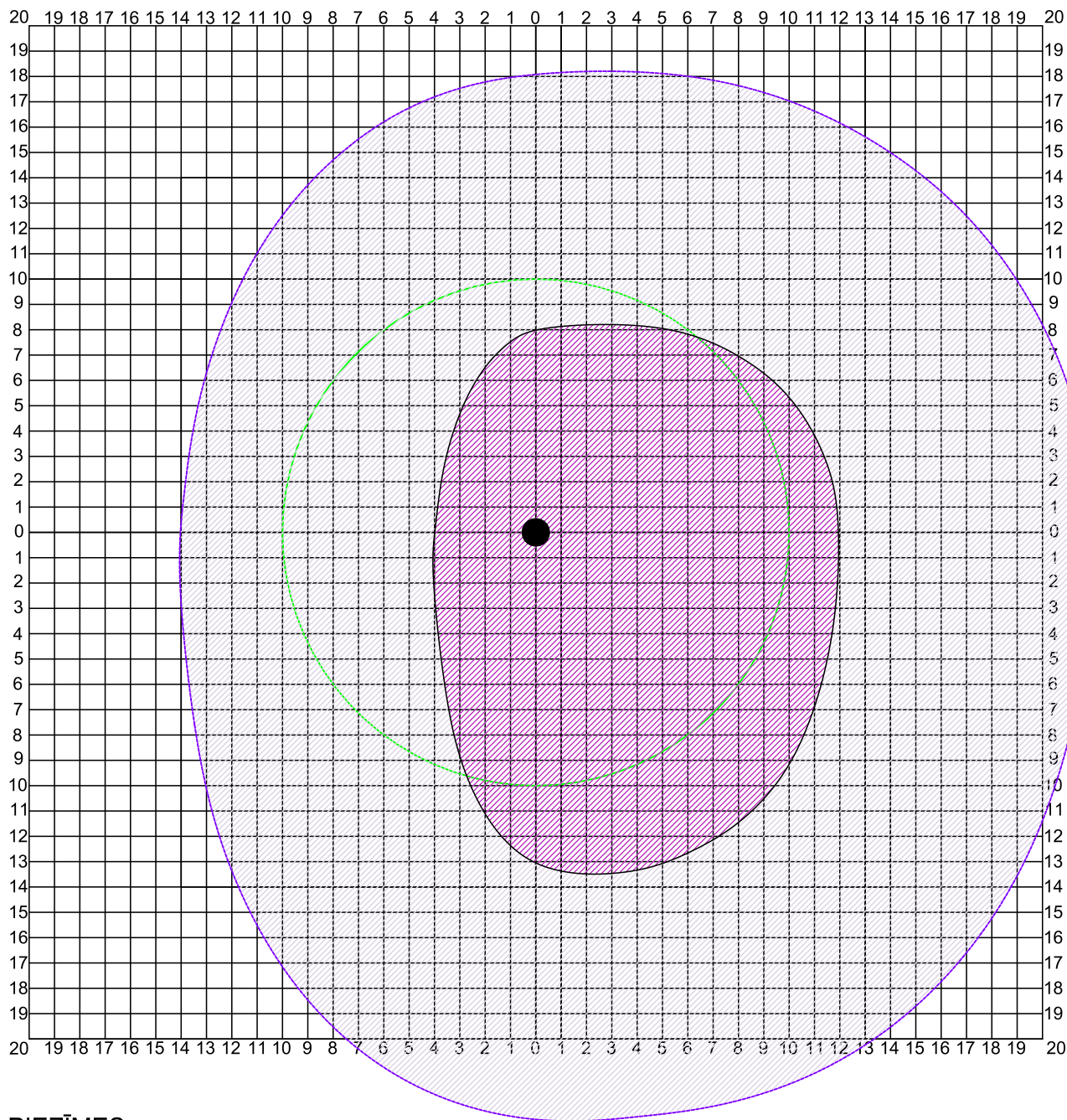
Esošās situācijas fotofiksācija
***Tilia cordata* (parastā liepa) – koks Nr. 52778**

Piezīmes:

1. koordinātes nosaka pie koka stumbra, dienvidu pusē;
2. zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.noteikts pēc www.kadastrs.lv pieejamās informācijas; koka atrašanās vieta noteikta aptuveni un tā ir precizējama;
3. pie novērtējumiem „0”, ja nav vērtējuma;
4. skaitlisko parametru (izmēri, novērtējums) ailēs rakstīt tikai skaitļus bez mērvienībām!

KOKA VAINAGA PROJEKCIJAS SKICE IEVĒROJOT DEBESPUSES (stumbrs centrā)

PIEZĪMES

Valsts nozīmes dabas pieminekļa - dižkoka aizsardzības zona ir 10m rādiusā ap aizsargājamo koku, mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas. (MK noteikumi Nr.264)

KOKA VĒRTĪBAS NOVĒRTĒJUMS

	izcils koks
	ļoti vērtīgs koks
	vērtīgs koks
	mazvērtīgs koks
	nevērtīgs koks

SIA LABIE KOKI eksperti
Reģ. Nr. LV40103442491
Tel: +371 22007719
Adrese: Babītes nov.,
Babītes pag., Klīves,
"Annas koku skola",
LV2107

Popes muižas parks,
Pope, Popes pagasts, Ventspils novads
Objekts:

Dabas aizsardzības pārvalde
Pasūtītājs:

Novērtēja: Daiga Strēle

Rasēja: Arita Trimalniece

KOKA VAINAGA PROJEKCIJAS SKICE (koks Nr.52778)

Rasējums:

15.10.2018
Datums:

1:250
Mērogs:

72
Lapa:

Dižkoka uzmērīšanas anketa (koks ar Nr. 052779)

APSEKOTĀJS - vārds, uzvārds		Daiga Strēle, Jolanta Kriviņa
DATUMS, dd.mm.gggg.		06.09.2018.
* <u>SUGA</u>		<i>Tilia platyphyllos</i> - platlapu liepa
<u>KOKA VIETĒJAIS NOSAUKUMS</u>		
* KOKA ATRAŠANĀS VIETA	KOORDINĀTES (x vai A)	x=57.405854
	un (y vai Z)	y=21.856248
	Vai pievienota karte ar atzīmētu atrašanās vietu	jā/nē
<u>ADRESE (piesaiste)</u>		Popes muižas dendroloģiskie stādījumi. Zemes vien. kad. apz. Nr. 98560030282
* STUMBRA apkārtmēra noteikšana	<u>virs zemes,</u> <u>m</u>	<u>Mēr. augst.</u> <u>apkārtmērs</u>
	1.3 m virs sakņu kakla	3,22
<u>KOKA augstums, m</u>		23
<u>VAINAGA maksimālais RĀDIUSS, m</u>		Z=7,9; D=10; A=4,9; R=9,3
<u>Vainaga forma</u>		Vainags vairāk attīstīts pussfērisks R virzienā blakus esošo koku radītā noēnojuma dēļ. Vainags ir biezs, sazarots ar daudziem sānzariem.
Ja VAIRĀKI stumbri	<u>Stumbru SKAITS</u>	1
	<u>Sadalīšanās augstums, m</u>	
<u>Savdabības</u>		Koks vienmērīgi sasvēries, prom no meža daļas.
<u>Stāvoklis, 1_{miris} -2-3-4-5_{ideāls}</u>		3
<u>BOJĀJUMI</u>		Nav novērojami ārēji, būtiski bojājumi.
APDRAUDEJUMI	<u>pakāpe, 1-2-3-4-5</u>	4
	<u>veids</u>	Sauso zaru nolūšana.
<u>Koka NOVIETOJUMS (atsevišķi, parkā, mežmalā, alejā...)</u>		Koks aug kā robežstādījums meža daļai.
<u>AINAVAS apraksts (reljefs, biotopi,...)</u>		No koka Z virzienā sākās nogāze ar parka meža daļu.
<u>Koka AINAVISKUMS, 1-2-3-4-5</u>		4
<u>AIZSARGĀJAMĀS SUGAS</u>		
<u>ROBEŽZĪMES, skaits</u>		
<u>APSAIMNIEKOŠANA -līdzšinējā</u>		Vainaga zonā ir regulāri kopta zemsedze.
<u>APSAIMNIEKOŠANA - nepieciešamā</u>		Sauso zaru izzāgēšana, D virzienā vērstās konkurējošās ass galotnes daļas redukcija. Sakņu atvašu nogriešana.
<u>Uzrādītājs vai informācijas avoti</u>		Veicot koku novērtējumu, apsekošanas brīdī.
Foto, skaits; Nr.		Skatīt esošās situācijas fotofiksāciju.
<u>Piezīmes</u>		Koks dabā, tabulā un plānā ar Nr. 52779 .

Piezīmes:

- koordinātes nosaka pie koka stumbra, dienvidu pusē;
- zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.noteikts pēc www.kadastrs.lv pieejamās informācijas; koka atrašanās vieta noteikta aptuveni un tā ir precizējama;
- pie novērtējumiem „0”, ja nav vērtējuma;
- skaitlisko parametru (izmēri, novērtējums) ailēs rakstīt tikai skaitļus bez mērvienībām!

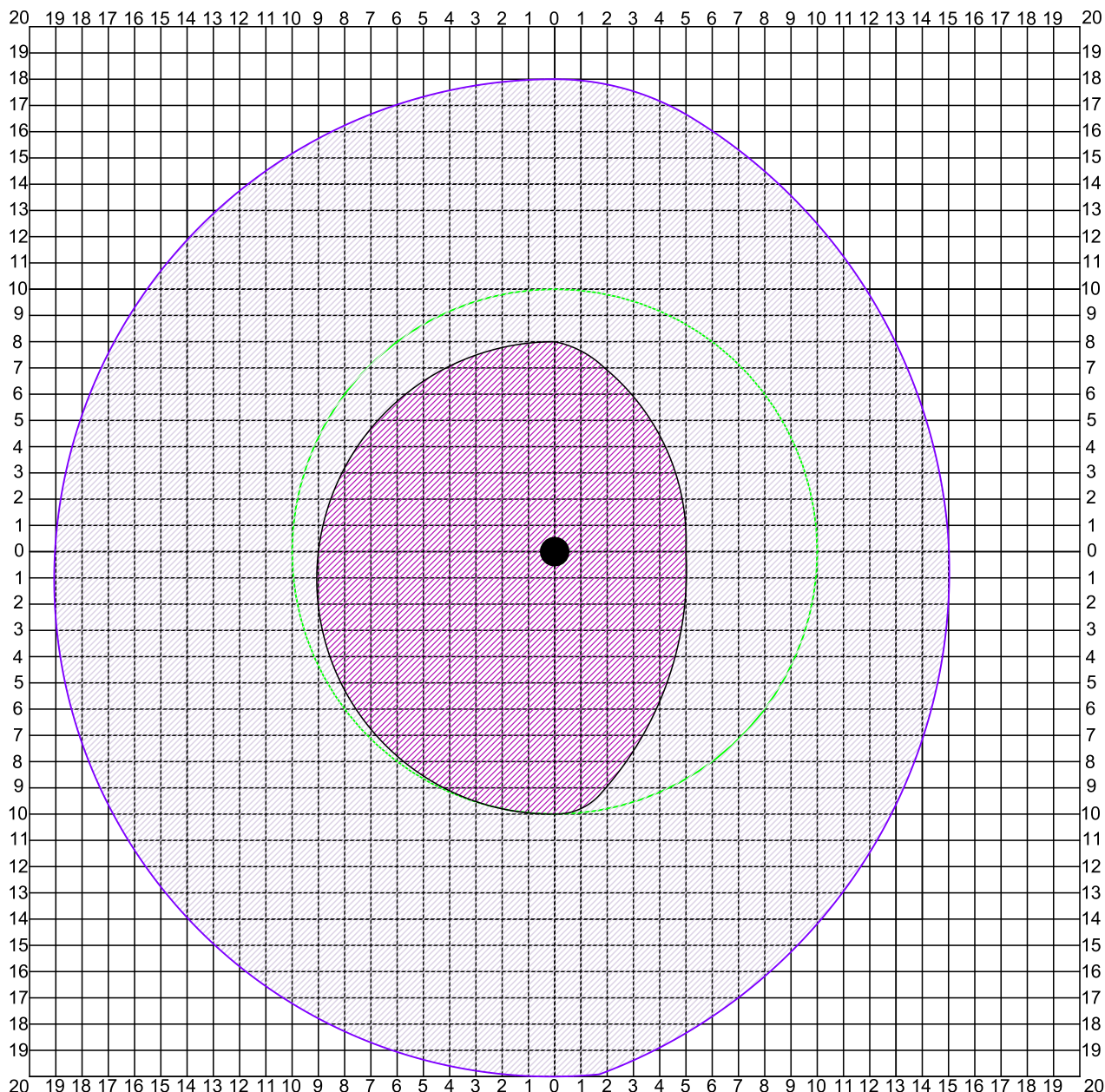
Esošās situācijas fotofiksācija
***Tilia platyphyllos* (platlapu liepa) – koks Nr. 52779**

Piezīmes:

1. koordinātes nosaka pie koka stumbra, dienvidu pusē;
2. zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.noteikts pēc www.kadastrs.lv pieejamās informācijas; koka atrašanās vieta noteikta aptuveni un tā ir precizējama;
3. pie novērtējumiem „0”, ja nav vērtējuma;
4. skaitlisko parametru (izmēri, novērtējums) ailēs rakstīt tikai skaitļus bez mērvienībām!

KOKA VAINAGA PROJEKCIJAS SKICE IEVĒROJOT DEBESPUSES (stumbrs centrā)

PIEZĪMES

Valsts nozīmes dabas pieminekļa - dižkoka aizsardzības zona ir 10m rādiusā ap aizsargājamo koku, mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas. (MK noteikumi Nr.264)

KOKA VĒRTĪBAS NOVĒRTĒJUMS

	izcils koks
	ļoti vērtīgs koks
	vērtīgs koks
	mazvērtīgs koks
	nevērtīgs koks

SIA LABIE KOKI eksperti
Reg. Nr. LV40103442491
Tel: +371 22007719
Adrese: Babītes nov.,
Babītes pag., Klīves,
"Annas koku skola",
LV2107

Popes muižas parks,
Pope, Popes pagasts, Ventspils novads
Objekts:

Dabas aizsardzības pārvalde
Pasūtītājs:

Novērtēja: Daiga Strēle

Rasēja: Arita Trimalniece

KOKA VAINAGA PROJEKCIJAS SKICE
(koks Nr.52779)

Rasējums:

15.10.2018
Datums:

1:250
Mērogs:

75
Lapa:

Dižkoka uzmērīšanas anketa (koks ar Nr. 52792)

APSEKOTĀJS - vārds, uzvārds		Daiga Strēle, Jolanta Kriviņa
DATUMS, dd.mm.gggg.		06.09.2018.
* <u>SUGA</u>		<i>Taxus baccata</i> - parastā (ogu) īve
<u>KOKA VIETĒJAIS NOSAUKUMS</u>		
* KOKA ATRAŠANĀS VIETA	KOORDINĀTES (x vai A)	x=57.404728
	un (y vai Z)	y=21.855560
	Vai pievienota karte ar atzīmētu atrašanās vietu	jā/nē
<u>ADRESE (piesaiste)</u>		Popes muižas dendroloģiskie stādījumi. Zemes vien. kad. apz. Nr. 98560030282
* STUMBRA apkārtmēra noteikšana	<u>virs zemes,</u> <u>m</u>	<u>Mēr. augst.</u> <u>apkārtmērs</u>
	1.3 m virs sakņu kakla	1,3 vai cits:
<u>KOKA augstums, m</u>		1,23; 1,26
<u>KOKA augstums, m</u>		8
<u>VAINAGA maksimālais RĀDIUSS, m</u>		Z=5,6; D=6,8; A=6,2; R=6,1
<u>Vainaga forma</u>		Īves vainags tiek daļēji noēnots no blakus esoša ozola, tāpēc tas aug neproporcionāls DA sektorā. Nav attīstījusies konkrēta galotnes daļa.
Ja VAIRĀKI stumbri	<u>Stumbru SKAITS</u>	2
	<u>Sadalīšanās augstums, m</u>	1,3
<u>Savdabības</u>		ZA virzienā vienam no koka skeletzariem ir uzstādīta stute – koka dēlis.
<u>Stāvoklis, 1_{miris}-2-3-4-5_{ideāls}</u>		2
<u>BOJĀJUMI</u>		No stumbra lejasdaļas līdz savienojuma vietai ir mehānisks bojājums ar atsegtu beigto koksni D virzienā.
APDRAUDĒJUMI	<u>pakāpe, 1-2-3-4-5</u>	4
	<u>veids</u>	Sauso zaru nolūšana.
<u>Koka NOVIETOJUMS (atsevišķi, parkā, mežmalā, alejā...)</u>		Koks aug zem blakus augoša ozola vainaga. Koks aug muižas kompleksa dzīvojamās ēkas, pagalmā pie šķūnīša.
<u>AINAVAS apraksts (reljefs, biotopi,...)</u>		Reljefs ir līdzens.
<u>Koka AINAVISKUMS, 1-2-3-4-5</u>		5
<u>AIZSARGĀJAMĀS SUGAS</u>		
<u>ROBEŽZĪMES, skaits</u>		
<u>APSAIMNIEKOŠANA -līdzšinējā</u>		Zemsedze tiek kopta.
<u>APSAIMNIEKOŠANA - nepieciešamā</u>		Aizlauzto sauso zaru izzāģēšana.
<u>Uzrādītājs vai informācijas avoti</u>		Dabas datu pārvaldības sistēma "OZOLS"; veicot koku novērtējumu apsekošanas brīdī.
Foto, skaits; Nr.		Skatīt esošās situācijas fotofiksāciju.
<u>Piezīmes</u>		Koks dabā, tabulā un plānā ar Nr. 52792 .

Piezīmes:

- koordinātes nosaka pie koka stumbra, dienvidu pusē;
- zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.noteikts pēc www.kadastrs.lv pieejamās informācijas; koka atrašanās vieta noteikta aptuveni un tā ir precizējama;
- pie novērtējumiem „0”, ja nav vērtējuma;
- skaitlisko parametru (izmēri, novērtējums) ailēs rakstīt tikai skaitļus bez mērvienībām!

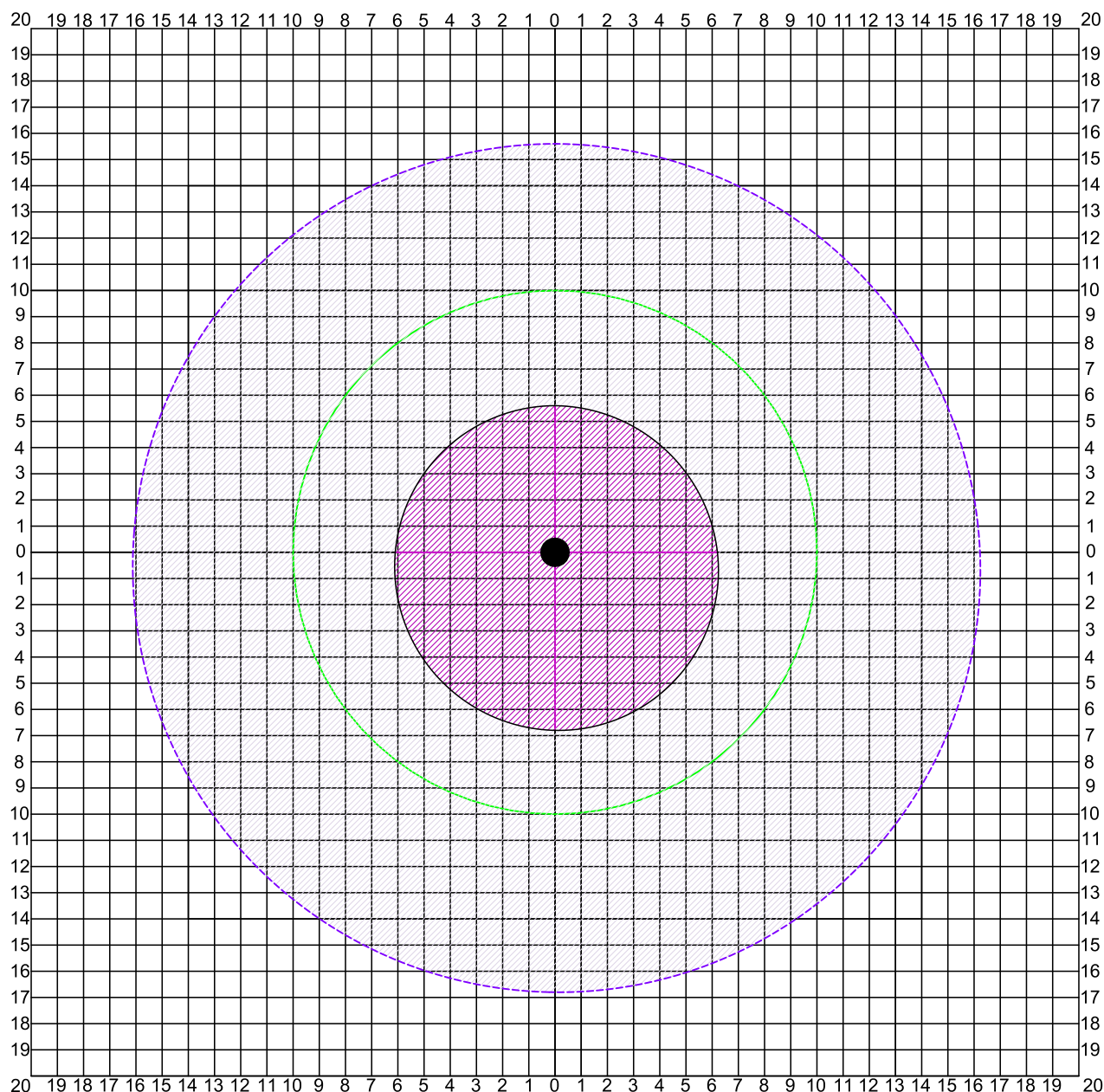
Esošās situācijas fotofiksācija
***Taxus baccata* (parastā (ogu) īve) – koks Nr. 52792**

Piezīmes:

1. koordinātes nosaka pie koka stumbra, dienvidu pusē;
2. zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.noteikts pēc www.kadastrs.lv pieejamās informācijas; koka atrašanās vieta noteikta aptuveni un tā ir precizējama;
3. pie novērtējumiem „0”, ja nav vērtējuma;
4. skaitlisko parametru (izmēri, novērtējums) ailēs rakstīt tikai skaitļus bez mērvienībām!

KOKA VAINAGA PROJEKCIJAS SKICE IEVĒROJOT DEBESPUSES (stumbrs centrā)

PIEZĪMES

Valsts nozīmes dabas pieminekļa - dižkoka aizsardzības zona ir 10m rādiusā ap aizsargājamo koku, mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas. (MK noteikumi Nr.264)

KOKA VĒRTĪBAS NOVĒRTĒJUMS

	izcils koks
	ļoti vērtīgs koks
	vērtīgs koks
	mazvērtīgs koks
	nevērtīgs koks

SIA LABIE KOKI eksperti
Reg. Nr. LV40103442491
Tel: +371 22007719
Adrese: Babītes nov.,
Babītes pag., Klīves,
"Annas koku skola",
LV2107

Popes muižas parks,
Pope, Popes pagasts, Ventspils novads
Objekts:

Dabas aizsardzības pārvalde
Pasūtītājs:

Novērtēja: Daiga Strēle

Rasēja: Arita Trimalniece

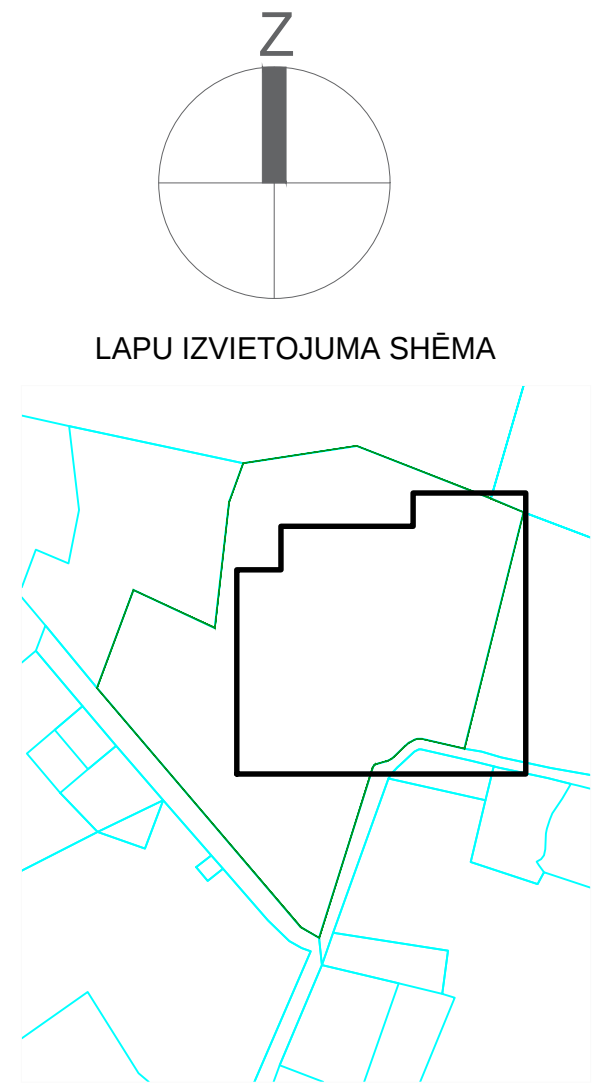
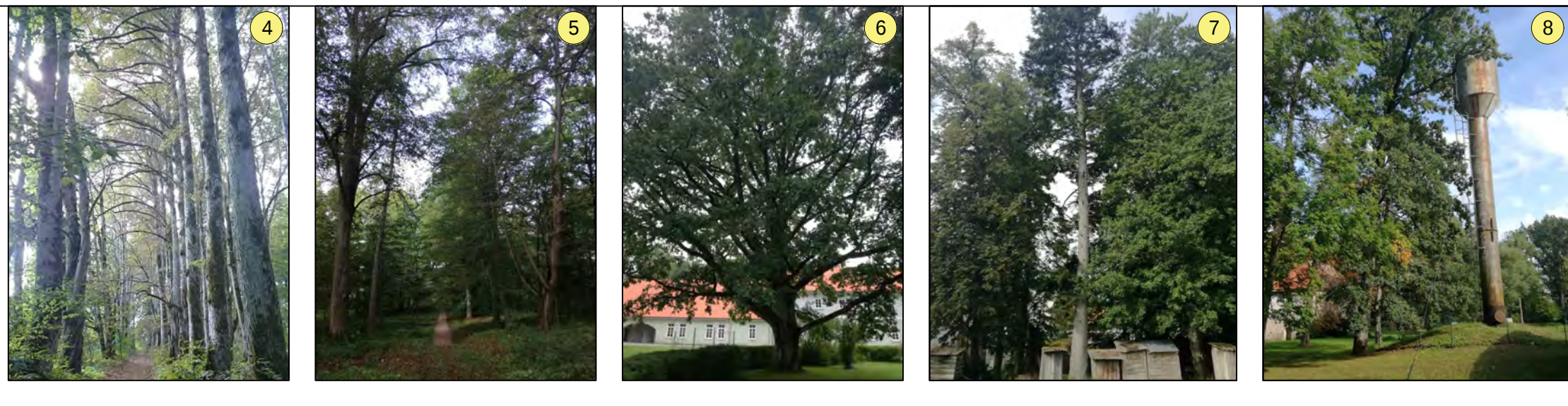
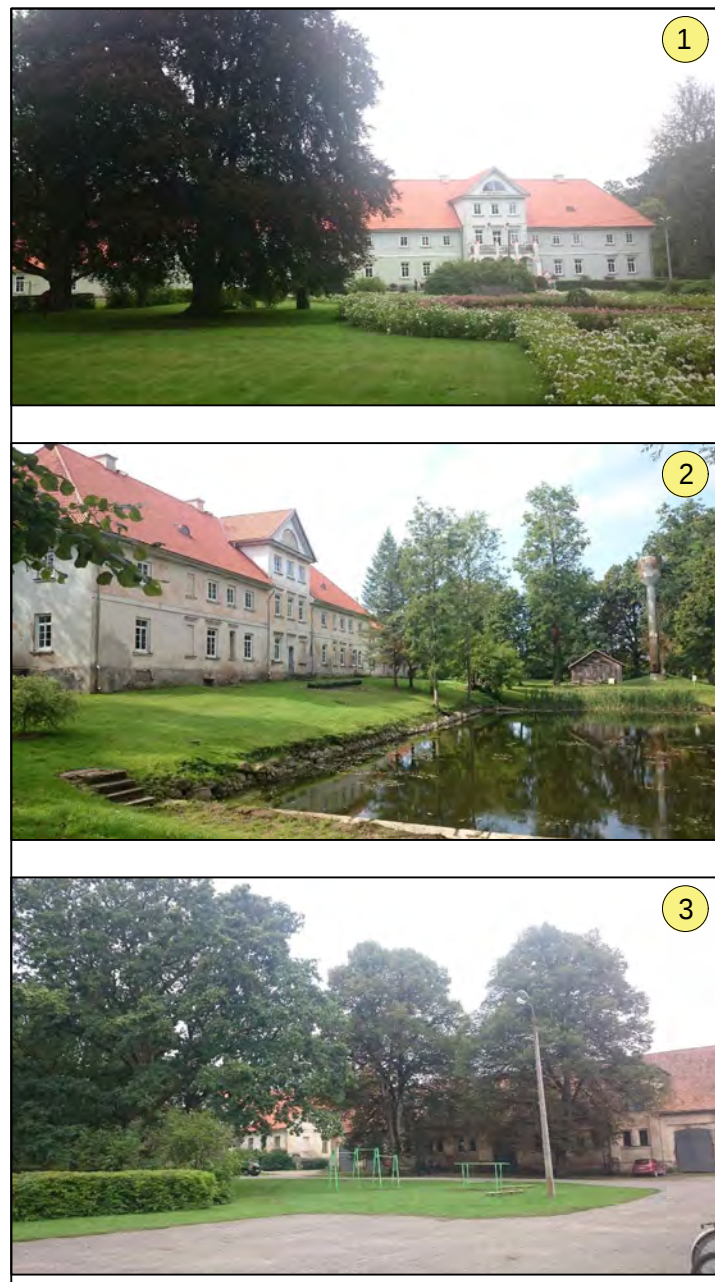
KOKA VAINAGA PROJEKCIJAS SKICE (koks Nr.52792)

Rasējums:

15.10.2018
Datums:

1:250
Mērogs:

78
Lapa:

Piezīmes:
1. Valsts nozīmes dabas pieminekļa - dižkoka aizsardzības zona ir 10m radiusā ap aizsargājamo koku, mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas. (MK noteikumi Nr.264)
2. Valsts nozīmes aizsargājamo koku novērtējuma anketas skatīt pielikumā "Dižkoku uzmērīšanas anketas"
3. Koka sakņu zona sniedzas būtiski tālāk par vainaga projekciju uz zemes. Jebkāda nevēlama darbība koka sakņu zonā (īpaši kritiskā) var būtiski ietekmēt koka fizisko stāvokli.
4. Koka sakņu zonā aizliegts novietot būvniecības vagoniņus, braukt, veikt zemes pieblīvēšanu, piebēršanu, izkraut būvmateriālus un veikt citas darbības, kas varētu kaitēt kokiem. Nav ieteicams veikt būvdarbus, rakšanas darbus, vai arī jāievēro īpaši aizsardzības pasākumi tos veicot.
5. Plāna sagatavošanai izmantoti dati no www.kadastrs.lv un www.ozols.daba.gov.lv
6. Koks rada apdraudējumu, kamēr nav veikti sakopšanas darbi vai koka likvidācija. Apdraudoss koks var radīt nopietnus draudus cilvēka dzīvībai, veselībai un īpašumam.

PIENĒMIE APZĪMĒJUMI	
	eso šs koks
	dendroloģisko stādījumu robeža
	zemes vienību kadastrālās robežas
	novērtētā koka Nr. dabā un izpētes tabulā
	053205 koku grupas Nr. dabā un izpētes tabulā/ piezīmes par koku grupu
	053212 dižkoka aizsardzības zona
	koku grupa
	virszemes ūdenskrātuves un ūdensteces
	esošas ēkas
	koks ir valsts nozīmes dižkoks
	koks ir potenciāls dižkoks
	koks ir ainaviski vērtīgs
	kokam ir ekoloģiska vērtība
	skatu līnīķis

KOKA VĒRTĪBAS NOVĒRTĒJUMS	
	izcils koks
	ļoti vērtīgs koks
	vērtīgs koks
	mazvērtīgs koks
	nevērtīgs koks

		SIA LABIE KOKI eksperti Reģ. Nr. LV40103442491 Tālrunis: +371 22007719 Adrese: Babītes nov., Babītes pag., Kihles, "Arņaus koku skola", LV2107
Popes muizas parks, Popes, Popes pag., Ventspils nov.		Dabas aizsardzības pārvalde
Objekts:		Pasūtītājs:
Novērtēja:	Daiga Strēle	
Rasēja:	Arija Trimalniece	
KOKU NOVĒRTĒJUMA PLĀNS		
Rasējums:		
Datums:	5.12.2018.	Mērogs: 1:500
		Lapa: 79 02

Dabas aizsardzības pārvaldei
Baznīcas iela 7, Sigulda, LV-2150
daba@daba.gov.lv

10.12.2018

Atzinums Nr. MM102/23

Potenciāli aizsargājamo dendroloģisko stādījumu teritorijas "Popes muižas parks" dabas vērtību inventarizācija

Eksperts	Maija Medne
Eksperta sertifikāta Nr. un derīguma termiņš	Nr. 102 Biotopu grupa: zālāji (derīgs līdz 04.09.2021.) Biotopu grupas: meži un virsāji, purvi; sugu grupa: vaskulārie augi (derīgs līdz 29.08.2019.)
Atzinumā izvērtētās sugu un biotopu grupas	Sugu grupa: vaskulārie augi; Biotopu grupas: zālāji, meži, purvi
Apsekošanas datums	2018. gada 12.oktobris
Ziņas par apsekojuma laika apstākļiem, ilgumu, platību, metodi	Apsekojuma laikā laikapstākļi piemēroti vizuālo novērojumu veikšanai, daļēji apmācies, gaisa temperatūra ~ +20°C, vēja ātrums ~ 5-7 m/s. Teritorija apsekota izstaigājot Popes muižas parku un apkārtējās teritorijas ~ 5.2 ha platībā, veicot novērojumu pierakstus un vizuāli dokumentējot situāciju ar fotoaparātu (fotogrāfijas no apsekotās teritorijas apkopotas šī atzinuma 3. pielikumā). Īpaši aizsargājamo sugu atradnes pierakstītas GPS ierīcē, LKS 1992 Latvia TM sistēmā. Apsekojuma ilgums: 3 stundas. Atzinuma sagatavošanā izmantota informācija, kas iegūta apsekojuma laikā, kā arī ziņas no dabas datu pārvaldības sistēmas (DDPS) OZOLS.
Aizsardzības statuss	Nav noteikts.
Atzinuma sniegšanas mērķis (plānotā saimnieciskā darbība)	Potenciāli aizsargājamo dendroloģisko stādījumu teritorijas "Popes muižas parks" dabas vērtību inventarizācija, potenciālo dendroloģisko stādījumu statusa pamatotības izvērtēšana un robežu precizēšana.

1. VISPĀRĪGS PĒTĀMĀS TERITORIJAS APRAKSTS

Apsekotā teritorija - potenciāli aizsargājamie dendroloģiskie stādījumi atrodas Ventspils novada Popes pagastā, Popes ciemā pie Popes pamatskolas (X:371360, Y:364650) (LKS 1992 Latvia TM) (skatīt kartoshēmu, 1. pielikums).

Dendroloģiskā stādījuma pašreizējā platība ir ~ 2.8 ha, tas atrodas uz vienas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu nr. 98560030282. Ģeogrāfiski teritorija atrodas Piejūras zemienē, Rindas līdzenumā, kur absolūtais augstums ir ~ 57 m.v.j.l. Stādījumiem raksturīgs

ļoti izteikts mikroreljefs, kur ieplakas mijas ar stāviem pauguriem (1.attēls). Apsektās teritorijas absolūtais augstums samazinās virzienā no dienvidiem uz ziemeļiem.

Popes muižas parks atrodas blakus bijušajai Popes muižai, kas mūsdienās ir pamatskola. Parkā dominē dažādi lapu koku - parastās liepas *Tilia cordata*, parastie oši *Fraxinus excelsior*, parastie ozoli *Quercus robur*, parastā zirgkastaņa *Aesculus hippocastanum*, kā arī samērā daudz sastopami parastie dižskābarži *Fagus sylvatica* (2.attēls). Parkā ir taciņu un celiņu tīkls. Ziemeļrietumu stūrī atrodas neliels dīķis, kam blakus izteikts puduris ar platlapu liepām *Tilia platyphyllos*, savukārt centrālajā daļā, blakus skolas ēkai, ir lielāks dīķis. Parka teritorijā ir novērojama sekla, mākslīga ūdens tece, kas apsekošanas brīdī bija izžuvusi.

Popes muižas parka austrumu daļā ir četrās rindās stādīti koki (3.attēls), kur divās vidējās rindās dominē dažādu sugu liepas, savukārt ārējās rindās ir arī citu sugu lapu koki. Starp rindām ir ceļš, kas, acīmredzami, iet gan parka austrumu un ziemeļu robežu.

Parka zemsedzē dominē podagras gārša *Aegopodium podagraria*, daudzgadīgā kaņepene *Mercurialis perennis*, zilā vizbulīte *Hepatica nobilis*. Visticamāk, parkā ir izteikts pavasara jeb efemeroīdu aspekts, taču apsekojuma brīdī to nebija iespējams konstatēt. Teritorijas dienvidrietumos aug martagonlilija *Lilium martagon*, kas ir raksturīga, Latvijā naturalizējusies dekoratīva suga, nereti sastopama muižu parkos. Parkā esošie celiņi tiek izplauti, tur sastopama parastā kamolzāle *Dactylis glomerata*.

Pēc SIA LABIE KOKI eksperti 2018. gada septembrī veiktā koku novērtējuma datiem, Popes muižas parkā un blakus esošajās teritorijās konstatēti vairāki svešzemju koku sugu taksoni, piemēram, menzīsa duglāzija *Pseudotsuga menziesii*, Eiropas baltegle *Abies alba*, sarkanais dižskābardis *Fagus purpurea*, palsā zirgkastaņa *Aesculus flava*, Veimuta priede *Pinus strobus* un citi.

Visā parka teritorijā, vietām, īpaši dižskābaržu sakņu zonā, novērojama parazitiskā sēne *Ustilina deusta*, kas parazitē uz koku saknēm, kā rezultātā samazinās koku stabilitāte. Nākotnē jārēķinās ar potenciālu dižskābaržu izgāšanasos.

2. ĪSS PIEGULOŠĀS TERITORIJAS APRAKSTS

Popes muižas parkam dienvidos pieslēdzas pašas muižas apbūve, kā arī dažādas dzīvojamās mājas. No Popes centra uz šīm mājām ved Skolas iela. Uz austrumiem no muižas parka atrodas mājas Rojnieki un Rojkalni, kā arī Popes dārzniecība ar augļu dārziem. Uz ziemeļiem no apsektās teritorijas ir plašs meža masīvs, savukārt uz rietumiem - Popes ciemata apbūve ar privātmājām.

Popes muižas parkam tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir īpaši aizsargājams dabas piemineklis "Popes muižas aleja", kas atrodas tieši blakus uz dienvidiem, kā arī NATURA 2000 teritorija, dabas liegums "Popes zāļu pruvs" (~ 3 km uz dienvidiem) un mikroliegums melnajam stārķim *Ciconia nigra*, kas atrodas 2.7 km uz ziemeļrietumiem.

3. DABAS VĒRTĪBAS APSEKOTAJĀ TERITORIJĀ

Popes muižas parkā tika konstatētas kopumā piecas īpaši aizsargājamās sugas (definētas pēc Ministru kabineta noteikumiem Nr.396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu"):

- kukainis spožā skudra *Lasius fuliginosus* (1 atradne);
- vabole lapkoku praulgrauzis *Osmoderma eremita* (1 atradne);
- ķērpis sīkpunktainā artonija *Arthonia byssace* (2 atradnes);
- ķērpis kausveida pleiostikta *Pleurosticta acetabulum* (3 atradnes);
- ķērpis caurumainā pertuzārija *Pertusaria pertusa* (4 atradnes) (4.attēls),

- vabole marmora rožvabole *Liocola marmorata* (pēc Kalniņš, 2014)

kā arī ierobežoti izmantojamā suga - parka vīngliemezis *Helix pomatia*. Trīs no konstatētajām īpaši aizsargājamajām sugām, ir iekļautas Ministru kabineta noteikumu Nr.940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu" sugu sarakstā, kam veidojams mikroliegums: lapkoku praulgrauzis, sīkpunktainā artonija un caurumainā pertuzārija.

Popes muižas parka kokaudze neatbilst dabiska meža biotopa kritērijiem, jo ir mākslīgi veidota, kokaudzē ir svešzemju sugas, kā arī ir maz atmirušās koksnes (5.attēls) un citu dabiskam mežam raksturīgo struktūru, taču parkā sastopamas trīs dabisku meža biotopu indikatoru sugas: dižegļu lekanaktis *Lecanactis abietina*, rakstu ķērpis *Graphis scripta* un tievā gludlape *Homalia trichomanoides*, kas liecina par parka dabisko un tuvošanos lapkoku mežam raksturīgiem apstākļiem ar šādiem mežiem raksturīgo mikroklimatu.

Pēc SIA LABIE KOKI eksperti 2018.gada septembrī veiktās koku inventarizācijas datiem, Popes muižas parkā un blakus esošajās teritorijās konstatēti deviņi īpaši aizsargājami dabas objekti - dižkoki (definēti pēc Ministru kabineta noteikumu Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 2. pielikumā uzrādītajiem stumbru apkārtmēriem 1.3 m augstumā no sakņu kakla). Šie un citi dendroloģiski nozīmīgi koki inventarizācijas nolūkos dabā numurēti ar plastikāta numuriem.

Apsēkotajā teritorijā konstatētie dižkoki:

- Nr. 52735 - parastais ozols *Quercus robur* (stumbra apkārtmērs 4.30 m);
- Nr. 52737 - parastais ozols *Quercus robur* (stumbra apkārtmērs 4.35 m);
- Nr. 52745 - parastais dižskābardis *Fagus sylvatica* (stumbra apkārtmērs 3.95 m);
- Nr. 52748 - Eiropas baltegle *Abies alba* (stumbra apkārtmērs 3.06 m);
- Nr. 52749 - parastā (ogu) īve *Taxus baccata* (stumbra apkārtmērs 0.74 m);
- Nr. 52750 - parastais dižskābardis *Fagus sylvatica* (stumbra apkārtmērs 4.60 m);
- Nr. 52752 - platlapu liepa *Tilia platyphyllos* (stumbra apkārtmērs 3.37 m);
- Nr. 52778 - parastā liepa *Tilia cordata* (stumbra apkārtmērs 3.57 m);
- Nr. 52749 - parastā (ogu) īve *Taxus baccata* (stumbra apkārtmērs 1.23 un 1.26 m).

4. PĒTĀMĀS TERITORIJAS LĪDZŠINĒJĀS APSAIMNIEKOŠANAS IZVĒRTĒJUMS, TĀS IETEKME UZ DENDROLOĢISKAJĀM UN DABAS VĒRTĪBĀM

Popes muižas parkā novērojamas minimālas apsaimniekošanas darbības, kas lielākoties saistāmas ar koku ciršanu un celiņu izplaušanu. Parkā novērojami veci celmi, kas liecina par selektīvu koku izciršanu, visticamāk, izvēcot potenciāli bīstamos vai arī nolūzušos kokus (6.attēls). Parkā novērojamas vien dažas kritālas. Mirusī koksne tiek izvākta, zari - sadedzināti. Apsēkošanas brīdī tika dedzinātas koku ciršanas atliekas. Vietām parkā novērojami sazāgētā kokmateriāla krāvumi.

Intensīvāk izmantotās parka atklātās daļas - zālāji skolas tuvumā, kā arī celiņi pašā parkā, tiek pļauti. Uz parka kokiem vietām izvietoti putnubūri.

Līdzšinējā apsaimniekošana nav būtiski negatīvi ietekmējusi parka dendroloģiskās un dabas vērtības.

5. PĒTĀMĀS TERITORIJAS AIZSARGĀJAMO DABAS VĒRTĪBU LABVĒLĪGA AIZSARDZĪBAS STATUSA NODROŠINĀŠANAS PRASĪBAS UN DARBĪBAS

Pašreiz Popes muižas parkam ir saistošas prasības, kas aprakstītas MK noteikumos Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 8.2. nodaļā, kur aprakstītas atļautās un aizliegtās darbības īpaši aizsargājama koka jeb dižkoka teritorijā, kā arī normatīvie akti, kas regulē īpaši aizsargājamo sugu aizsardzību.

Pēc M.Kalniņa 2014. gadā izstrādātā dokumenta "Priekšlikumi NATURA 2000 teritoriju dibināšanai lapkoku praulgrauža *Osmoderma eremita* (=barnabita) aizsardzībai" ziņām, Popes muižas parks ir nozīmīga lapkoku praulgrauža dzīvotne, kas veido plašu, kompleksu šīs sugas apdzīvotu teritoriju, iekļaujot gan muižas parku, gan dabas pieminekli - īpaši aizsargājamo aleju "Popes muižas aleja", kur lapkoku praulgrauzis atrasts 6 kokos, bet 279 koki uzskatīti par piemērotiem lapkoku praulgrauža attīstībai. Tā kā Popes muižas parka kokaudzē dominē veci, nobrieduši lapu koki, kuros sāk veidoties vai jau ir izveidojušies dobumi, tad uzskatāms, ka muižas parks arī ir piemērota dzīvotne šai vabolei un spēs nodrošināt populācijas ilglaicību.

Lai veicinātu lapkoku praulgrauža labvēlīgu aizsardzības statusu un nodrošinātu populācijas ilglaicību, nepieciešams ievērot šādas rekomendācijas:

- saglabāt vecos, dobumainos kokus gan pašā parkā, gan Popes pamatskolas apkārtnē. Vēlama vainagu sakopšana kokiem, kam novērotas stabilitātes problēmas, ievērojot SIA LABIE KOKI ekspertu doto kopšanas darbu aprakstu;
- ja lapkoku praulgrauža koks ir kļuvis bīstams un jānozāģē vai arī tas izgāžas/nolūzt, jāveic vaboļu ligzdas pārcelšana uz citu dobumu. Šo darbu veikšanai jāpiesaista sugu un biotopu jomas eksperts - entomologs ar pieredzi šādu darbu veikšanā;
- tā kā izlidojušās lapkoku praulgraužu vaboles barojas ar ziedu nektāru, vēlams apstādījumos ieviest vasaras vidū ziedošus krūmus, piemēram, rozes;
- ja parkā vai citu apkaimes saglabājamo koku tiešā tuvumā plānota būvniecības ar zemes rakšanu, svarīgi ievērot koku kritisko, minimālo un optimālu sakņu aizsardzības zonu, kā arī rūpēties par koku sumbru un vainagu aizsardzību būvniecības laikā.

Lai nodrošinātu aizsardzību citām īpaši aizsargājamām sugām parkā, rekomendējoši ir neveikt darbības, kas būtiski mainītu mikroklimatu parkā, piemēram, strauju koku izciršanu lielā platībā. Svarīgi saglabāt individuālus kokus, uz kuriem šīs sugas ir sastopamas. Ja kāds no šiem kokiem iet bojā, vai kļūst bīstams, vēlama ir īpaši aizsargājamo ķērpju sugu transplantācija uz citu piemērotu koku. Ja jānozāģē kokus, kur sakņu sistēmā dzīvo spožā skudra, jāveic ligzdas pārcelšana izrokot koka stumbeni ar sakņu sistēmu un ierokot citā vietā. Sugu transplantāciju vai skudru ligzdas pārvietošanu vēlams veikt sugu un biotopu jomas ekspertam ar attiecīgu pieredzi šādu darbu veikšanā.

6. ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀ DENDROLOĢISKĀ STĀDĪJUMA STATUSA PAMATOTĪBAS IZVĒRTĒJUMS UN ROBEŽU KOREKCIJA

Potenciālajā dendroloģisko stādījumu teritorijā "Popes muižas parks" sastopamās dabas vērtības ir valstiski nozīmīgas. Lapkoku praulgrauzis iekļauts "*Padomes Direktīvas 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību*" II pielikumā, kur apkopotas sugas, kurām veidojamas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Dabas vērtību klātbūtne Popes muižas parkā ir likumsakarīga un loģiski iekļaujas daudz plašākā, cilvēka veidotā ainavā, iekļaujot arī Popes muižas aleju. Tā kā parkam un alejai ir raksturīgi daudz veci, dobumaini koki, tie ir piemērota dzīvotne īpaši aizsargājamām sugām. Parkā ir

sastopami arī vidēja vecuma un jaunāki koki, kas nodrošinās dzīves vietu retajām sugām arī nākotnē.

Apskrojuma laikā tika apskatīta tikai parka daļa, kas ir tiešā Popes muižas tuvumā. Ņemot vērā M.Kalniņa 2014. gadā izstrādātajā dokumentā "Priekšlikumi NATURA 2000 teritoriju dibināšanai lapkoku praulgrauža *Osmoderma eremita* (=barnabita) aizsardzībai" 15. pielikumā doto kartogrāfisko materiālu, būtu nepieciešama papildus izpēte meža teritorijām, kas atrodas uz ziemeļrietumiem no pašreizējās apsekotās teritorijas - aiz estrādes, pilskana, kā arī aiz majām Ķirškalni, Pakalni un Āboltiņi, lai spriestu par plašākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas izveidi un tās atbilstību lapkoku praulgrauža prasībām.

Cita būtiska dabas vērtības Popes muižas parkā ir daudzie dabas pieminekļi - dižkoki, no kuriem vairums sastopams Popes pamatskolas tuvējā apkaimē, pagalmos. Tā kā šai teritorijai pieslēdzas arī īpaši aizsargājamā aleja, būtiski ir iekļaut īpaši aizsargājamās dabas teritorijā ne tikai blīvo mežaudzi, kas ir aiz muižas, bet arī muižas priekšas daļu ar atsevišķi augošajiem kokiem - dižkokiem.

Balstoties uz iepriekš minēto, rekomendēju dibināt īpaši aizsargājamu dabas teritoriju īpaši aizsargājamās dendroloģiskos stādījumus "Popes muižas parks".

Piedāvājumu potenciālā dendroloģiskā stādījuma robežām skatīt 2. pielikumā.

7. KOPSAVILKUMS, SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

1. Potenciāli aizsargājамie dendroloģiskie stādījumi "Popes muižas parks" atrodas Ventpils novada Popes pagastā, pie Popes pamatskolas - bijušās muižas. Parka pašreizējā platība ir ~ 5.2 ha.
2. Nozīmīgākās apsekotajā teritorijā konstatētās dabas vērtības ir īpaši aizsargājamās sugas: spožā skudra, lapkoku praulgrauzis, kausveida pleiostiktā, sīkpunktainā artonija, caurumainā pertuzārija, marmora rožvabole, kā arī ierobežoti izmantojamā suga parka vīngliemezis. Parkā un apkārtējās teritorijās konstatēti deviņi īpaši aizsargājami dabas pieminekļi - dižkoki.
3. Līdz šim dendroloģiskā stādījuma teritorijā veiktās apsaimniekošanas darbības saistītas ar parka kopšanu - koku zāģēšana un izvākšana, zaru dedzināšana, sazāģētā materiāla garumošana, kraušana kaudzēs, kā arī zāles pļaušana uz parka celiņiem. Šīs darbības nav devušas būtisku negatīvu ietekmi uz dendroloģiskajām un dabas vērtībām.
4. Lai saglabātu dabas vērtības potenciālajā dendroloģiskā stādījumā un apkārtējās teritorijās, jā saglabā veci, dobumaini koki, īpaši tie, uz kuriem sastopamas īpaši aizsargājamās sugas.
5. Ja koki, uz kuriem mīt īpaši aizsargājamās sugas, kļūst bīstami vai izgāžas, jāveic sugu pārnešana uz citiem piemērotiem kokiem.
6. Lai paildzinātu dižkoku dzīvi, rekomendējama koku vainaga sakopšana, tādējādi veicinot koku stabilitāti.
7. Lai nodrošinātu lapkoku praulgrauža populācijas ilgmūžību, parkā jā saglabā arī vidēja vecuma un jauni koki, kas būs praulgrauža dzīvotne nākotnē, kā arī apstādījumos jāplāno ziedoši krūmi, piemēram, rozes.
8. Popes muižas parkā sastopamās dabas vērtības ir valstiski nozīmīgas, tādēļ rekomendējuši ir dibināt īpaši aizsargājamu dabas teritoriju - aizsargājamās dendroloģiskos stādījumus, robežas nosakot kadastra Nr. 98560030282 ietvaros kā uzzīmēts shēmā, kas atrodama šī atzinuma 2. pielikumā.
9. Rekomendējams apsekot meža teritorijas uz ziemeļ rietumiem no Popes muižas parka, lai spriestu par to piemērotību īpaši aizsargājamās dabas teritorijas statusam.

8. IZMANTOTĀ LITERATŪRA UN INTERNETA RESURSI

1. Dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS: <https://ozols.gov.lv>
2. Ministru kabineta noteikumi Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"
3. Ministru kabineta noteikumi Nr.396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu".
4. Ministru kabineta noteikumi Nr.940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu"
5. Johnson O., More C., Collins tree guide, London, 2006
6. Sugu enciklopēdija Latvijas Daba <https://www.latvijasdaba.lv/>
7. Topogrāfiskā karte. <https://kartes.lgia.gov.lv/karte/>
8. Kalniņš M., Priekšlikumi NATURA 2000 teritoriju dibināšanai lapkoku praulgrauža *Osmoderma eremita* (=barnabita) aizsardzībai. Biedrība "Zaļā upe", Sigulda, 2014
9. Moisejevs R., Ķērpju indikatorsugu rokasgrāmata dabas pētniekiem. Daugavpils Universitāte, 2016
10. Ek T., Suško U. Auziņš R. (2002) Mežaudžu atslēgas biotopu inventarizācija. Valsts Meža dienests, Ostra Gotaland Meža pārvalde.

Pielikumi:

1. Apsektās teritorijas kartoshēma un dabas vērtības 1:2000 - 1 lpp.;
2. Priekšlikums aizsargājamās dabas teritorijas robežām 1:5000 - 1 lpp;
2. Fotografijas no apsektās teritorijas - 1 lpp.

Atzinums sagatavots uz 9 lapām, no tām - 3 pielikumi uz 3 lapām.

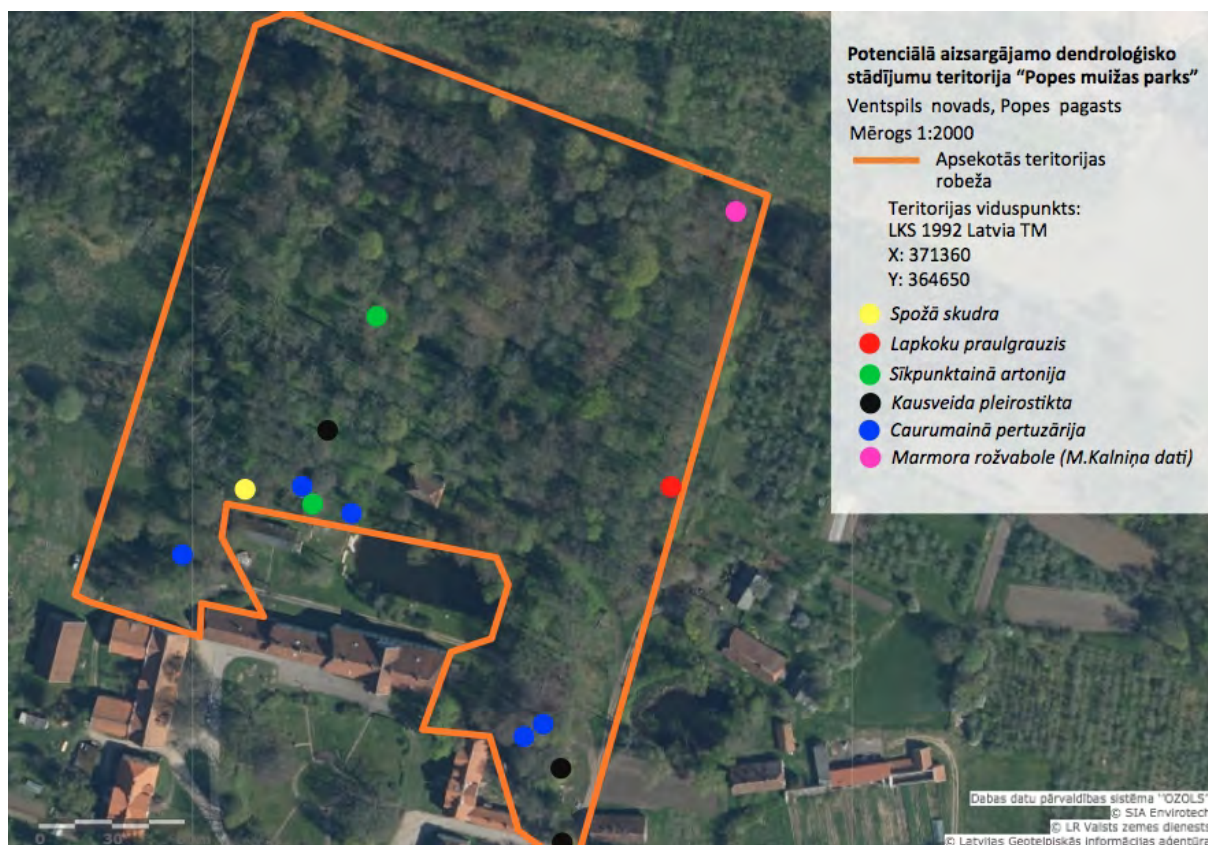
Atzinumu sagatavoja:

Sugu un biotopu jomas eksperte (sertifikāta Nr. 102) **Maija Medne**

(Tālrunis +371 26741537; e-pasts: majamedne@gmail.com)

Atzinuma MM102/23 Pielikums Nr. 1

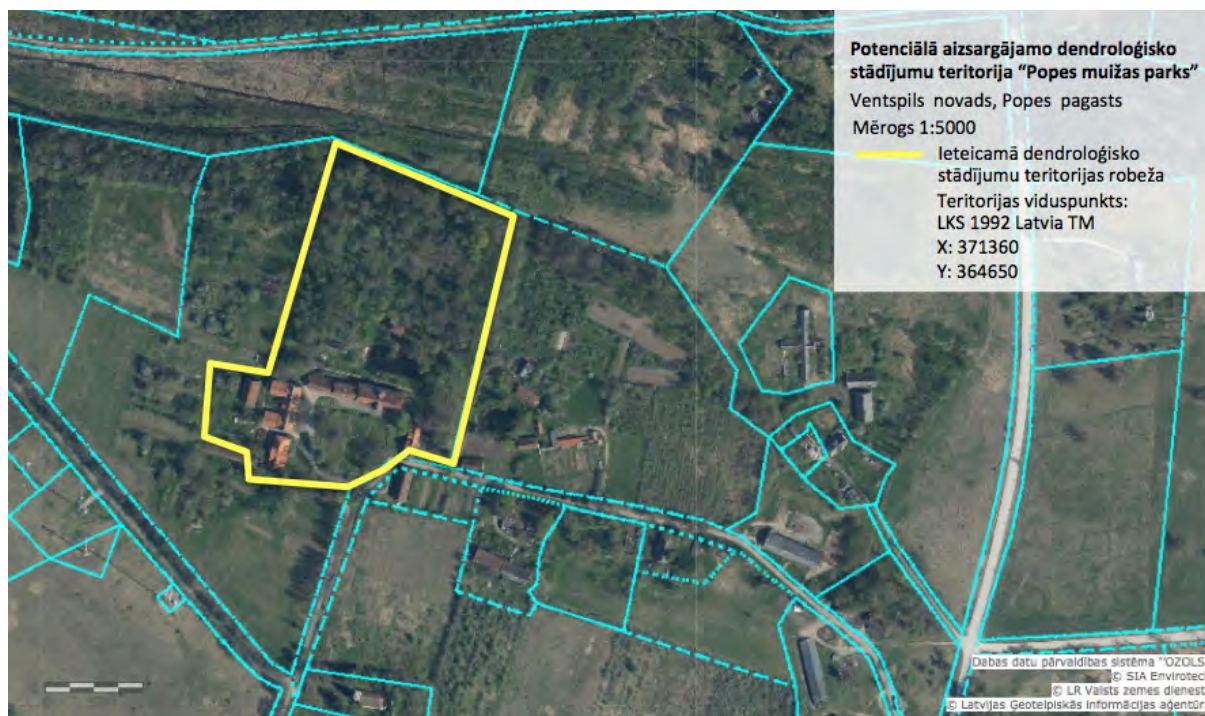
APSEKOTĀS TERITORIJAS KARTOSHĒMA 1:2000

Kartoshēmu sagatavoja: Maija Medne _____

Atzinuma MM102/23 Pielikums Nr. 2

**PRIEKŠLIKUMS ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS ROBEŽĀM
KARTOSHĒMA 1:5000**

Atzinuma MM102/23 Pielikums Nr. 3

FOTOGRĀFIJAS NO APSEKOTĀS TERITORIJAS

1. attēls. Popes parka mežaudze un izteiktas reljefa formas.

2. attēls. Parastais dižskābardis *Fagus sylvatica* parka dienvidrietumu stūrī, pie skolas.

4. attēls. Lapu koku aleja parka austrumos.

5. attēls. Īpaši aizsargājamā suga - caurumainā pertuzārija *Pertusaria pertusa*.

7. attēls. Atmiruši koksne parka ziemeļos.

8. attēls. Veci celmi, kas liecina par koku izciršanu parkā.